

ЗАКОН за авторското право и сродните му права

Обн., ДВ, бр. 56 от 29.06.1993 г., в сила от 1.08.1993 г., изм., бр. 63 от 5.08.1994 г., изм. и доп., бр. 10 от 27.01.1998 г., бр. 28 от 4.04.2000 г., в сила от 5.05.2000 г., доп., бр. 107 от 28.12.2000 г., изм. и доп., бр. 77 от 9.08.2002 г., в сила от 1.01.2003 г., изм., бр. 28 от 1.04.2005 г., в сила от 1.04.2005 г., бр. 43 от 20.05.2005 г., в сила от 1.09.2005 г., бр. 74 от 13.09.2005 г., в сила от 14.10.2005 г., изм. и доп., бр. 99 от 9.12.2005 г., в сила от 10.01.2006 г., изм., бр. 105 от 29.12.2005 г., в сила от 1.01.2006 г., доп., бр. 29 от 7.04.2006 г., изм., бр. 30 от 11.04.2006 г., в сила от 12.07.2006 г., доп., бр. 73 от 5.09.2006 г., в сила от 6.10.2006 г., изм., бр. 59 от 20.07.2007 г., в сила от 1.03.2008 г., бр. 12 от 13.02.2009 г., в сила от 1.01.2010 г. (*) - изм., бр. 32 от 28.04.2009 г., изм. и доп., бр. 25 от 25.03.2011 г., в сила от 25.03.2011 г., бр. 21 от 8.03.2014 г., доп., бр. 14 от 20.02.2015 г., изм. и доп., бр. 28 от 29.03.2018 г., в сила от 29.03.2018 г., бр. 94 от 13.11.2018 г., изм., бр. 17 от 26.02.2019 г., изм. и доп., бр. 47 от 14.06.2019 г., изм., бр. 98 от 13.12.2019 г., изм. и доп., бр. 100 от 1.12.2023 г., в сила от 1.12.2023 г., изм., бр. 70 от 20.08.2024 г., в сила от датата, определена в Решение на Съвета на Европейския съюз за приемането на еврото от Република България, прието в съответствие с чл. 140, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз, и Регламент на Съвета на Европейския съюз, приет в съответствие с чл. 140, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз

(*) (Бел. ред. - относно влизането в сила на изменението на Закона за авторското право и сродните му права с ДВ, бр. 12 от 13.02.2009 г., виж Параграф единствен от Закона за допълнение на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс (ДВ, бр. 32 от 2009 г.)

ДЯЛ ПЪРВИ АВТОРСКО ПРАВО

Глава първа ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Предмет на закона

Чл. 1. Този закон урежда отношенията, свързани със създаването и разпространението на произведенията на литературата, изкуството и науката.

Възникване на авторското право

Чл. 2. Авторското право върху произведения на литературата, изкуството и науката възниква за автора със създаването на произведението.

Глава втора ОБЕКТИ НА АВТОРСКОТО ПРАВО

Закриляни обекти

Чл. 3. (1) Обект на авторското право е всяко произведение на литературата, изкуството и науката, което е резултат на творческа дейност и е изразено по какъвто и да е начин и в каквата и да е обективна форма, като:

1. литературни произведения, включително произведения на научната и техническата литература, на публицистиката и компютърни програми;
2. музикални произведения;

3. сценични произведения - драматични, музикално-драматични, пантомимични, хореографски и други;
 4. филми и други аудио-визуални произведения;
 5. произведения на изобразителното изкуство, включително произведения на приложното изкуство, дизайна и народните художествени занаяти;
 6. (изм. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г., бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) реализирани произведения на архитектурата;
 7. фотографски произведения и произведения, създадени по начин, аналогичен на фотографския;
 8. (изм. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г., бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) проекти, карти, схеми, планове и други, отнасящи се до архитектурата, териториалното устройство, географията, топографията, музейното дело и която и да е област на науката и техниката;
 9. графично оформление на печатно издание;
 10. (нова - ДВ, бр. 29 от 2006 г.) кадастрални карти и държавни топографски карти.
- (2) (Изм. – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Обект на авторското право са и следните произведения:
1. (доп. – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) преводи и преработки на съществуващи произведения и фолклорни творби включително на произведения с изтекъл срок на времетраене на авторското право;
 2. аранжimenti на музикални произведения и на фолклорни творби;
 3. периодични издания, енциклопедии, сборници, антологии, библиографии, бази данни и други подобни, които включват две или повече произведения или материали.
- (3) Обект на авторското право може да бъде и част от произведение по ал. 1 и 2, както и подготвителните скици, планове и други подобни.

Исключения

Чл. 4. Не са обект на авторското право:

1. (доп. – ДВ, бр. 21 от 2014 г.) нормативни и индивидуални актове на държавни органи за управление, актовете на съдилищата, както и официалните им преводи;
2. идеи и концепции;
3. фолклорни творби;
4. новини, факти, сведения и данни;
5. (нова – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) материали, получени чрез възпроизвеждане на произведения по чл. 3, ал. 1, т. 5 – 10 с изтекъл срок на времетраене на авторското право.

Глава трета

НОСИТЕЛИ НА АВТОРСКО ПРАВО

Автори и други носители на авторско право

Чл. 5. Автор е физическото лице, в резултат на чиято творческа дейност е създадено произведение. Други физически или юридически лица могат да бъдат носители на авторско право само в случаите, предвидени в този закон.

Предположение за авторство

Чл. 6. (1) (Предишен текст на чл. 6, изм. и доп. - ДВ, бр. 99 от 2005 г.) До доказване на противното за автор на произведението се смята лицето, чието име или друг идентифициращ знак са посочени по обичайния за това начин върху оригинала на произведението, копия или екземпляри от него и/или техните опаковки.

(2) (Нова - ДВ, бр. 99 от 2005 г.) Алинея 1 се прилага съответно и за носителите на авторското право в случаите по чл. 10, изречение първо, чл. 11, ал. 1, изречение първо и чл. 14.

Авторство на произведение, разгласено под псевдоним или анонимно

Чл. 7. (1) Произведение може да бъде разгласено под псевдоним или анонимно.

(2) До разкриване личността на автора неговото авторско право се упражнява от физическото или юридическото лице, което със съгласието на автора е разгласило за първи път произведението.

(3) Разпоредбата на ал. 2 не се прилага, когато псевдонимът не поражда съмнение относно личността на автора.

Съавторство

Чл. 8. (1) Авторското право върху произведение, създадено от две или повече лица, им принадлежи общо независимо дали произведението е неделимо цяло или се състои от части, които имат самостоятелно значение.

(2) За всяко използване на произведението и за преработването му е необходимо съгласието на всички съавтори. При липса на съгласие между съавторите въпросът се решава от съда.

(3) След като е дадено съгласие за използване на произведението по определен начин или има решение на съда за това, никой от съавторите не може без основателна причина да се противопостави на следващото му използване по същия начин.

(4) Възнагражденията, дължими на съавторите за използване на произведението, се разпределят помежду им в дялове, определени по съгласие между тях. При липса на съгласие смята се, че всеки от съавторите има равен дял. При спор дяловете се определят от съда съобразно приноса на всеки от съавторите.

(5) Когато произведението, създадено от съавтори, се състои от части със самостоятелно значение, всеки от съавторите може да разреши самостоятелното използване на своята част, ако между съавторите не е уговорено друго и това не пречи на използването на общото произведение.

Авторско право върху преводи и преработки

Чл. 9. Авторското право върху превод или преработка принадлежи на лицето, което ги е направило, без с това да се накърняват правата на автора на оригиналното произведение. Това не лишава други лица от правото да правят самостоятелно свой превод или своя преработка на същото произведение.

Авторско право върху периодични издания и енциклопедии (Загл. доп. - ДВ, бр. 28 от 2000 г.)

Чл. 10. (Доп. - ДВ, бр. 28 от 2000 г.) Авторското право върху периодични издания и енциклопедии принадлежи на физическото или юридическото лице, което осигурява създаването и издаването на произведението. Авторското право върху включените в такова произведение отделни части, които имат характер на произведение на литературата, изкуството и науката, принадлежи на техните автори.

Авторско право върху сборници, антологии, библиографии и бази данни (Загл. изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г.)

Чл. 11. (1) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г.) Авторското право върху сборници, антологии, библиографии, бази данни и други подобни принадлежи на лицето, което е извършило подбора или подреждането на включените произведения и/или материали, освен ако в договор е предвидено друго. Авторското право върху включените в такова произведение отделни части, които имат характер на произведения на литературата, изкуството и науката, принадлежи на техните автори.

(2) За включването на произведения или части от тях в такова произведение е необходимо съгласието на техните автори, освен ако законът не предвижда друго.

Авторско право върху произведения на изобразителното изкуство и архитектурата

Чл. 12. (1) (Предишен текст на чл. 12 - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) Авторското право върху произведения на изобразителното изкуство и архитектурата принадлежи на лицето, което е създало произведението, и в случаите, когато собствеността върху произведението принадлежи на друго лице.

(2) (Нова - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) Авторското право върху произведението на архитектурата, създадено вследствие реализацията на проекта, принадлежи на лицето, създало архитектурния проект.

Авторско право върху портрети

Чл. 13. (Изм. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) (1) Авторското право върху произведение на изобразителното изкуство или произведение на фотографията, представляващо портретно изображение на друго лице, принадлежи на автора на произведението. За създаване на такова произведение се изисква съгласието на изобразеното лице.

(2) Съгласие по ал. 1 не се изисква, когато:

1. изображението е било направено в хода на обществената дейност на изобразеното лице или на публично или обществено място;
2. изображението на лицето е само детайл в произведение, показващо събрание, шествие или пейзаж;
3. изобразеното лице е получило възнаграждение, за да позира, освен ако между автора и изобразеното лице е било уговорено друго.

(3) За използването на произведение по ал. 1 между автора и изобразеното лице могат да се уговорят условия.

Авторско право върху компютърни програми и бази данни, създадени по трудово правоотношение

Чл. 14. Ако не е уговорено друго, авторското право върху компютърни програми и бази данни, създадени в рамките на трудово правоотношение, принадлежи на работодателя.

Глава четвърта

СЪДЪРЖАНИЕ НА АВТОРСКОТО ПРАВО

Раздел I

Неимуществени права

Видове неимуществени авторски права

Чл. 15. (1) Авторът има право:

1. да реши дали създаденото от него произведение може да бъде разгласено и да определи времето, мястото и начина, по който да стане това, с изключение на обектите по чл. 3, ал. 1, т. 4, 6 и 8, при които това право се уговаря по договор;
2. да иска признаване на неговото авторство върху произведението;
3. да реши дали произведението му да бъде разгласено под псевдоним или анонимно;
4. да иска името му, псевдонима му или друг идентифициращ го авторски знак да бъдат обозначавани по съответния начин при всяко използване на произведението;

5. да иска запазване на целостта на произведението и да се противопоставя на всякакви промени в него, както и на всяко друго действие, което би могло да наруши законните му интереси или личното му достойнство;
 6. да променя произведението си, ако с това не се нарушават права, придобити от други лица;
 7. на достъп до оригинала на произведението, когато то се намира във владение на друго лице и когато това е необходимо с оглед упражняване на неимуществено или имуществено право, предвидено в този закон;
 8. да спре използването на произведението поради промени в убежденията си, с изключение на реализираните произведения на архитектурата, като обезщети за претърпените вреди лицата, които законно са придобили правото да използват произведението.
- (2) (Доп. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г., изм., бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) Авторът няма право да се противопостави на желанието на собственика на произведението на архитектурата да го разруши, преустрои, надстрои или пристрои, ако това се извършва в съответствие с действащите разпоредби. За уточняване на начина на извършване на промените собственикът на произведението на архитектурата може да подаде искане до съответната организация за колективно управление на права, която е длъжна да извърши консултацията.

Неотчуждимост на неимуществени права

Чл. 16. Неимуществените права по т. 2 и 4 на ал. 1 от предходния член са неотчуждими. Отчуждаването на други неимуществени права може да става само изрично и в писмена форма.

Упражняване на неимуществени права след смъртта на автора

Чл. 17. След смъртта на автора до изтичане на срока за закрила на авторското право неимуществените права, с изключение на правата по чл. 15, ал. 1, т. 6 и 8, се упражняват от наследниците на автора.

Раздел II

Имуществени права

Видове имуществени авторски права

Чл. 18. (1) Авторът има изключителното право да използва създаденото от него произведение и да разрешава използването му от други лица освен в случаите, за които този закон разпорежда друго.

(2) За използване по смисъла на ал. 1 се смятат действия като:

1. възпроизвеждането на произведението;
2. разпространението сред неограничен брой лица на оригинала или екземпляри от произведението;
3. публичното представяне или изпълнение на произведението;
4. (изм. – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) излъчването на произведението;
5. (изм. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) предаването и препредаването на произведението;
6. публичното показване на произведение на изобразителното изкуство и на произведение, създадено по фотографски или аналогичен на него начин;
7. превеждането на произведението на друг език;
8. (доп. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) преработката и синхронизацията на произведението. Преработка е и приспособяването и внасянето на всякакъв вид промени в произведението, както и използването на произведението за създаване на ново, производно от него произведение;

9. реализирането на архитектурен проект чрез построяване или изработване на обекта, за който той е предназначен;

10. (нова - ДВ, бр. 28 от 2000 г., изм., бр. 99 от 2005 г., бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) предлагането на електронен достъп до произведението или до част от него;

11. (нова - ДВ, бр. 77 от 2002 г., доп., бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) вносът и износът в трети държави на екземпляри от произведението в търговско количество, независимо дали са произведени законно или в нарушение на правото по т. 1.

(3) Използване по ал. 2, т. 3 до т. 8 включително е налице, когато посочените действия се извършват по начин, даващ възможност произведението да бъде възприето от неограничен брой лица.

(4) (Отм. - ДВ, бр. 77 от 2002 г.).

Прекратяване на правото на разпространение

Чл. 18а. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2002 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 1.01.2007 г.) Първата продажба или друга сделка на територията на държавите - членки на Европейския съюз, с която се прехвърля собствеността върху оригинала на произведението или на екземпляр от него, извършена от носителя на авторското право или с негово съгласие, води до прекратяване на правото на разпространение върху тях на тази територия, с изключение на правото да се разрешава по-нататъшното им отдаване под наем.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 99 от 2005 г.) Разпоредбата на ал. 1 не засяга правото по чл. 20 и по чл. 22а, ал. 2.

(3) Разпоредбата на ал. 1 не се отнася до случаите на предоставяне на оригинали на произведението или на екземпляри от него по цифров път, по отношение на материализираните копия от произведението, направени от получателя със съгласието на носителя на авторското право.

Право на възнаграждение за всеки вид използване

Чл. 19. (Изм. – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Авторът има право на справедливо и съразмерно възнаграждение за всеки вид използване на произведението и за всяко поредно използване на същия вид.

Право на отчисление при препродажба на произведение на изкуството

Чл. 20. (Доп. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., изм., бр. 99 от 2005 г.) (1) При препродажба на оригинално произведение на изкуството, когато една от страните по сделката или посредникът е търговец на произведения на изкуството, в т.ч. художествена галерия и аукционна къща, авторът на произведението има право да получи отчисление от цената на продажбата.

(2) По смисъла на този член оригинални произведения на изкуството са произведенията на графичното и пластичното изкуство като картини, колажи, рисунки, скици, гравюри, шампи, литографии, скулптурни фигури, гоблени, керамики, произведения от стъкло и фотографии, при условие че са създадени лично от автора, в т. ч. екземпляри, признати за оригинали съгласно § 4 от допълнителните разпоредби.

(3) Правото по ал. 1 е неотчуждимо, освен при наследяване.

(4) (Изм. – ДВ, бр. 70 от 2024 г., в сила от датата, определена в Решение на Съвета на Европейския съюз за приемането на еврото от Република България, прието в съответствие с чл. 140, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз, и Регламент на Съвета на Европейския съюз, приет в съответствие с чл. 140, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз) Алинея 1 не се прилага към препродажби с цена по-ниска от 300 евро.

(5) (Изм. – ДВ, бр. 70 от 2024 г., в сила от датата, определена в Решение на Съвета на Европейския съюз за приемането на еврото от Република България, прието в съответствие с чл. 140, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз, и Регламент на

Съвета на Европейския съюз, приет в съответствие с чл. 140, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз) Алинея 1 не се прилага към препродажби, когато продавачът е придобил произведението направо от автора по-малко от 3 години преди датата на препродажбата и цената на препродажбата не надвишава 10 000 евро.

(6) Всеки отказ от правото по ал. 1 е недействителен.

(7) Правото по ал. 1 продължава, докато се закриля авторското право върху произведението.

Изплащане на отчисленията при препродажба на произведение на изкуството

Чл. 20а. (Нов - ДВ, бр. 99 от 2005 г.) (1) Отчисленията по чл. 20, ал. 1 се определят по следния начин:

1. (изм. – ДВ, бр. 70 от 2024 г., в сила от датата, определена в Решение на Съвета на Европейския съюз за приемането на еврото от Република България, прието в съответствие с чл. 140, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз, и Регламент на Съвета на Европейския съюз, приет в съответствие с чл. 140, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз) пет на сто за частта от цената на препродажбата между 300,01 и 3 000 евро, плюс

2. (изм. – ДВ, бр. 70 от 2024 г., в сила от датата, определена в Решение на Съвета на Европейския съюз за приемането на еврото от Република България, прието в съответствие с чл. 140, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз, и Регламент на Съвета на Европейския съюз, приет в съответствие с чл. 140, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз) четири на сто от цената на препродажбата между 3 000,01 и 50 000 евро, плюс

3. (изм. – ДВ, бр. 70 от 2024 г., в сила от датата, определена в Решение на Съвета на Европейския съюз за приемането на еврото от Република България, прието в съответствие с чл. 140, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз, и Регламент на Съвета на Европейския съюз, приет в съответствие с чл. 140, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз) три на сто за частта от цената на препродажбата между 50 000,01 и 200 000 евро, плюс

4. (изм. – ДВ, бр. 70 от 2024 г., в сила от датата, определена в Решение на Съвета на Европейския съюз за приемането на еврото от Република България, прието в съответствие с чл. 140, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз, и Регламент на Съвета на Европейския съюз, приет в съответствие с чл. 140, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз) едно на сто за частта от цената на препродажбата между 200 000,01 и 350 000 евро, плюс

5. (изм. – ДВ, бр. 70 от 2024 г., в сила от датата, определена в Решение на Съвета на Европейския съюз за приемането на еврото от Република България, прието в съответствие с чл. 140, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз, и Регламент на Съвета на Европейския съюз, приет в съответствие с чл. 140, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз) нула цяло и пет десети на сто за частта от цената на препродажбата между 350 000,01 и 500 000 евро, плюс

6. (изм. – ДВ, бр. 70 от 2024 г., в сила от датата, определена в Решение на Съвета на Европейския съюз за приемането на еврото от Република България, прието в съответствие с чл. 140, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз, и Регламент на Съвета на Европейския съюз, приет в съответствие с чл. 140, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз) нула цяло и двадесет и пет стотни на сто за частта от цената на препродажбата, надвишаваща 500 000 евро.

(2) Ако до изплащането на отчислението продавачът и/или посредникът са заплатили какъвто и да е данък по повод препродажбата, сумата от данъка се намалява от продажната цена при прилагането на ал. 1.

(3) Отчислението се изчислява за всеки препродаден обект поотделно.

(4) (Изм. – ДВ, бр. 70 от 2024 г., в сила от датата, определена в Решение на Съвета на Европейския съюз за приемането на еврото от Република България, прието в съответствие с

чл. 140, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз, и Регламент на Съвета на Европейския съюз, приет в съответствие с чл. 140, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз) Общият размер на отчислението за един обект не може да надвишава 12 500 евро.

(5) Отчислението се дължи солидарно от продавача и посредника, ако има такъв.

(6) Продавачът или посредникът, ако има такъв, е длъжен да уведоми носителя на правото по чл. 20, ал. 1 за препродажбата в двумесечен срок от нея и да му изплати в същия срок дължимото отчисление чрез организация за колективно управление на права или пряко.

(7) Носителите на авторското право и техните организации за колективно управление на права могат в срок три години след препродажбата да изискат от всеки търговец на произведения на изкуството, който е участвал в нея, да им предостави всякаква информация, която може да им е необходима за осигуряване получаването на отчислението по чл. 20, ал. 1.

(8) Продавач по смисъла на този член е физическото или юридическото лице, от чието име се извършва продажбата.

Разрешено излъчване, предаване и препредаване на произведения

(Загл. изм. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г., бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.)

Чл. 21. (Доп. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., предишен текст на чл. 21, доп., бр. 77 от 2002 г., изм. и доп., бр. 99 от 2005 г., изм., бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г., бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) (1) Разрешението за излъчване на произведението включва и разрешение за предаването му по всяка друга електронна съобщителна мрежа, когато то се извършва от същата организация, едновременно с излъчването, изцяло и в непроменен вид и не излиза извън територията, за която е отстъпено правото на излъчване.

(2) Когато радио- или телевизионна организация доставя чрез пряко въвеждане своите сигнали – носители на програми на разпространител на сигнали, без самата тя да доставя едновременно сигналите – носители на програми, пряко на публиката и разпространителя на сигнали доставя на публиката тези сигнали, е налице едно единно действие по предаване, за което както радио- или телевизионната организация, така и разпространителят на сигнали трябва да получат отделни разрешения – всеки за своя конкретен принос.

(3) Разрешение за препредаване на произведение, както и разрешението по ал. 2 за участието на разпространителя на сигнали в единното действие по предаването му чрез пряко въвеждане, се предоставя само чрез организация за колективно управление на права.

(4) Разпоредбата на ал. 3 не се прилага за правата за разрешаване на препредаване и за разрешението по ал. 2 за участието на разпространителя на сигнали в единното действие по предаване чрез пряко въвеждане, упражнявани от радио- или телевизионни организации по отношение на собствените им излъчвания или предавания, независимо дали въпросните права им принадлежат, или са им били отстъпени от други правонослители.

(5) Когато автор е отстъпил правото за разрешаване на препредаване за свое произведение на продуцент на звукозапис или на филм, или на друго аудио-визуално произведение, предприятието, което препредава, дължи на автора на това произведение възнаграждение за препредаване, отделно от всяко друго. Всеки отказ от такова възнаграждение от страна на автора е недействителен. Тази алинея се прилага съответно и по отношение на разпространителя на сигнали.

(6) В случаите по ал. 4 и 5 авторските възнаграждения, дължими от предприятието, което препредава, съответно от разпространителя на сигнали, се събират само чрез организации за колективно управление на съответните категории авторски права. Размерът и начинът на плащането му се определят по споразумение между тези организации и задължените предприятия.

(7) Когато не се постигне споразумение относно даване на разрешение по този член, спорът между страните може да се разреши чрез медиация съгласно чл. 94ю и 94я.

Възнаграждение при използване на произведение чрез спомагателна онлайн услуга

Чл. 21а. (Нов – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) При определянето на размера на дължимото възнаграждение за разрешение за използване на произведение чрез спомагателна онлайн услуга, за която се прилага правилото по чл. 101б, се вземат предвид всички аспекти на спомагателната онлайн услуга, включително характеристиките на услугата, времето, през което програмата, предоставяна чрез тази услуга, е на разположение онлайн, аудиторията и предоставените езикови версии. Това правило не изключва определянето на размера на възнаграждението въз основа на съответните приходи на радио- или телевизионната организация.

Разрешено излъчване чрез включване в непрекъсната съобщителна верига
(Загл. изм. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.)

Чл. 22. (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г., бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Разрешението за излъчване на произведението обхваща и правото то да бъде включено в непрекъсната съобщителна верига, водеща до спътник и оттам обратно до Земята чрез сигнали, носещи програми, под контрола и на отговорност на излъчващата организация, по начин, позволяващ приемането му от публиката. Допустимо е приемането на сигнала от публиката да се извършва чрез посредничеството на организация, различна от излъчващата, но само ако авторът е отстъпил на тази организация посредник правото да излъчи произведението, да го предаде по всякакъв вид електронни съобщителни мрежи или да го изпълни публично по друг начин. В тези случаи организацията, изпращаща сигнала до спътника, не дължи възнаграждение.

(2) Когато сигналът по ал. 1 е кодиран, разрешението се счита за дадено само при условие, че декодиращото средство се осигурява от излъчващата организация или с нейно съгласие.

Право на възнаграждение при отдаване под наем или в заем

Чл. 22а. (Нов - ДВ, бр. 99 от 2005 г.) (1) Когато автор на музикално или аудио-визуално произведение е предоставил правото си на отдаване под наем на звуко- и видеоносители, съдържащи произведението му, на продуцента на съответния звукозапис или филм, лицето, което отдава под наем такива носители, дължи на автора справедливо възнаграждение отделно от всяко друго. Всеки отказ от такова възнаграждение от страна на автора е недействителен. Правото на това възнаграждение може да бъде предоставено предварително от автора чрез организации за колективно управление на права или пряко.

(2) За даване в заем на произведения или екземпляри от носители, които ги съдържат, авторите им имат право на възнаграждение, дължимо от лицето, което ги дава в заем.

(3) Разпоредбите на ал. 1 и 2 не се отнасят до произведенията на архитектурата, приложните изкуства и народните художествени занаяти.

(4) Алинея 2 не се прилага при даване в заем от държавни и общински културни организации, осъществяващи дейност на библиотеки, училищни, университетски и читалищни библиотеки.

(5) Възнагражденията по ал. 2 се събират само чрез организации за колективно управление на съответните категории авторски права. Размерът и начинът на плащането им се определя по споразумение между тези организации и задължените лица.

Използване от доставчици на онлайн услуги за споделяне на съдържание

Чл. 22б. (Нов – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) (1) Предлагащото на електронен достъп до произведения, качени от потребителите на онлайн услуга за споделяне на съдържание, се извършва от доставчика на услугата, за което той трябва да получи разрешение от носителите на права.

(2) Разрешението по ал. 1 обхваща и:

1. действията по възпроизвеждане на произведението, в рамките на онлайн услугата за споделяне на съдържание, за целите на предлагането на електронен достъп;
2. действията в рамките на полученото разрешение, извършвани от потребителите на онлайн услугата за споделяне на съдържание, ако те действат с нетърговска цел или не генерират значителни приходи.
- (3) Независимо от предвиденото в предходните алинеи, ако потребителят на онлайн услугата за споделяне на съдържание има право да предлага електронен достъп до качените от него произведения, то обхваща и попадащите в рамките му действия на доставчика на онлайн услугата за споделяне на съдържание.
- (4) Член 16, ал. 1 от Закона за електронната търговия не се прилага за действията по този член на доставчик на онлайн услуга за споделяне на съдържание. Това изключване не се отнася за действия на доставчиците на онлайн услуги за споделяне на съдържание за цели, които попадат извън обхвата на този член.
- (5) За предлагането на електронен достъп по този член без необходимото разрешение отговорност носи доставчикът на онлайн услугата за споделяне на съдържание, освен ако докаже, че едновременно е:
 1. положил всички възможни усилия за получаване на разрешение;
 2. положил всички възможни усилия в съответствие с високите секторни стандарти за дължима професионална грижа, за да гарантира, че конкретните произведения, за които носителите на права са му предоставили съответната и необходима информация, не са налични в онлайн услугата за споделяне на съдържание;
 3. действал без забавяне, след като е получил достатъчно обосновано уведомление от страна на носителите на права, за да преустанови достъпа до или да премахне от уебсайтовете си произведенията, за които е постъпило уведомлението, и е положил всички възможни усилия за предотвратяване на бъдещото им качване в съответствие с т. 2.
- (6) При преценка за наличието на условията за освобождаване от отговорност по ал. 5 се спазва принципът на пропорционалност, като се вземат предвид и следните елементи:
 1. видът, аудиторията и обемът на услугата, както и видовете произведения, качени от потребителите на услугата;
 2. наличието на подходящи и ефективни средства и тяхната цена за доставчиците на услуги.
- (7) Действително новосъздаден доставчик на онлайн услуги за споделяне на съдържание носи отговорност за предлагането на електронен достъп по този член без необходимото разрешение, освен ако докаже, че едновременно е:
 1. положил всички възможни усилия за получаване на разрешение;
 2. действал без забавяне, след като е получил достатъчно обосновано уведомление от носителите на права, за да преустанови достъпа до произведенията, за които е постъпило уведомлението, или за да свали тези произведения от своите уебсайтове.
- (8) Когато средният месечен брой на отделните посетители на доставчик на услуги по ал. 7 надвишава 5 000 000 посетители, изчислени въз основа на предходната календарна година, за да се освободи от отговорност, той трябва да докаже и че е положил всички възможни усилия за предотвратяване на бъдещо качване на произведенията, за които са постъпили уведомления, и носителите на права са предоставили съответна и необходима информация.
- (9) Доставчиците на онлайн услуги за споделяне на съдържание предоставят на носителите на права по тяхно искане подходяща информация относно функционирането на техните практики във връзка с действията по ал. 5, 7 и 8. Когато е дадено разрешение по ал. 1, доставчиците на онлайн услуги за споделяне на съдържание предоставят на носителите на права информация относно използването на произведенията, за което е дадено разрешение.
- (10) Разпоредбите на този член не засягат и не ограничават прилагането на глава пета, както и на други основания за използване без разрешение, предвидени в закон. Прилагането на този член не води до предотвратяване на наличието на произведения, качвани от потребители, които не нарушават авторското право и сродните му права, включително в

случаите, в които е допустимо свободно използване и доставчикът на онлайн услуги за споделяне на съдържание няма право да блокира или да премахва такова съдържание на основание на този член. Доставчикът на онлайн услуги за споделяне на съдържание включва в общите си условия информация за възможностите за допустимо свободно използване на произведения в съответствие с действащото законодателство.

(11) Доставчикът на онлайн услуга за споделяне на съдържание включва в общите си условия и осигурява прилагането на бързи и ефективни процедури за подаване на жалби от потребителите на услугата му и за разрешаване на спорове, свързани с преустановяване на достъпа до или премахването на произведения, качени от тях. Общите условия съдържат и информация за адрес и електронен адрес за подаване на жалба, срок за разглеждане на жалбата и за връщане на отговор по същия начин, по който е постъпила жалбата. Отказът да се уважи жалбата се мотивира.

(12) Когато носители на права поискат да бъде преустановен достъпът до техни конкретни произведения или тези произведения да бъдат премахнати, те трябва надлежно да обосноват искането си.

(13) Жалбите, подадени по реда на ал. 11, се разглеждат без ненужно забавяне, а решенията за преустановяване на достъпа до или за отстраняване на каченото съдържание подлежат на човешка преценка.

(14) Когато не се постигне споразумение по реда на ал. 11, страните може да разрешат спора чрез медиация съгласно чл. 94ю и 94я.

(15) Независимо от механизмите за защита по ал. 11 и процедурата по медиация по ал. 14, когато във връзка със спорове по този член потребителите се позовават на разрешение или на допустимо свободно използване, всяка от страните може да отнесе спора до компетентния съд.

(16) Не се считат за доставчици на онлайн услуги за споделяне на съдържание по смисъла на този член доставчици като:

1. онлайн енциклопедии с нетърговска цел;
2. образователни и научни хранилища с нетърговска цел;
3. платформи за разработване и споделяне на софтуер с отворен код;
4. доставчици на електронни съобщителни услуги;
5. платформи за онлайн търговия;
6. доставчици на услуги "в облак" между предприятия;
7. доставчици на услуги "в облак", които позволяват на ползвателите да качват съдържание за собствена употреба.

(17) Разпоредбите на този член не засягат и не ограничават прилагането на чл. 17 от Закона за електронната търговия.

(18) Прилагането на този член не трябва да води до идентифициране на отделни потребители. Предоставените лични данни се обработват в съответствие с изискванията за тяхната защита.

(19) Доставчик на онлайн услуга за споделяне на съдържание е положил всички възможни усилия за получаване на разрешение по ал. 1, ако е започнал преговори с организациите за колективно управление на права по глава единадесет "и" или с други правноосители, като се отчитат видът и обемът на съдържанието, което преобладава в услугата на съответния доставчик. Доставчик на онлайн услуга за споделяне на съдържание е положил всички възможни усилия и в случаите, когато надлежно е установил, че такова разрешение не е необходимо, включително защото правото за използване се притежава или е било предоставено на потребителя или на доставчика на онлайн услуга за споделяне на съдържание, или е въз основа на законно право на свободно използване.

(20) Разпоредбите на този член не се отнасят до компютърните програми.

Глава пета

СВОБОДНО ИЗПОЛЗВАНЕ НА ПРОИЗВЕДЕНИЯ

Раздел I

(Загл. ново – ДВ, бр. 94 от 2018 г.)

Общи разпоредби

Допустимост на свободното използване

Чл. 23. (Доп. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., изм., бр. 77 от 2002 г.) (1) (Предишен текст на чл. 23 – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Свободното използване на произведения е допустимо само в случаите, посочени в закона, при условие че не се пречи на нормалното използване на произведението и не се увреждат законните интереси на носителя на авторското право.

(2) (Нова – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Всяка договореност, която възпрепятства или ограничава правото на свободно използване, е нищожна, освен ако в закона не е предвидено друго.

Свободно използване без заплащане на възнаграждение

Чл. 24. (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2002 г.) (1) Без съгласието на носителя на авторското право и без заплащане на възнаграждение е допустимо:

1. (доп. - ДВ, бр. 99 от 2005 г.) временното възпроизвеждане на произведения, ако то има преходен или инцидентен характер, няма самостоятелно икономическо значение, съставлява неделима и съществена част от техническия процес и се прави с единствената цел да позволи:

а) предаване в мрежа чрез посредник, или

б) друго разрешено използване на произведение;

2. (изм. – ДВ, бр. 100 от 2023 г.) използването на цитати от вече разгласени произведения на други лица за цели като критика или обзор при посочване на източника и името на автора, освен ако това е невъзможно; цитирането трябва да съответства на обичайната практика и да е в обем, оправдан от целта;

2а. (нова – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) използването за целите на карикатурата или пародията, както и за целите на подражаване на характера или стила на друго произведение;

2б. (нова – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) случайното включване на произведение в друг материал;

3. (изм. – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) използването с нетърговска цел на части от разгласени произведения или на неголям брой произведения в други произведения в обем, необходим за анализ, коментар или друг вид научно изследване; такова използване е допустимо само за научни и образователни цели при посочване на източника и името на автора, освен ако това е невъзможно;

4. използването като текуща информация в периодичния печат и другите средства за масово осведомяване на речи, отчети, проповеди и други или на части от тях, произнесени на публични събрания, както и на пледоарии, произнесени в съдебни процеси, при посочване на източника и името на автора, освен ако това е невъзможно;

5. (изм. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) възпроизвеждането, излъчването, предаването и предлагането на електронен достъп от средствата за масово осведомяване на вече разгласени статии по актуални икономически, политически или

религиозни теми, в случай че такава използване не е било изрично забранено, при посочване на източника и името на автора, освен ако това е невъзможно;

6. (изм. – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) използването на произведения от средствата за масово осведомяване във връзка със съобщаването на актуално събитие, в ограничен обем, оправдан от целите на информацията, при посочване на източника и името на автора, освен ако това е невъзможно;

7. (изм. – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) използването на произведения, постоянно изложени на улици, площади и други обществени места, без механично контактното копиране, както и излъчването или предаването им, ако това се извършва с информационна или друга нетърговска цел;

8. (изм. – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) публичното представяне и публичното изпълнение на разгласени произведения в учебни или в други образователни заведения, ако не се получават парични постъпления и не се заплащат възнаграждения на участниците в подготовката и реализирането на представянето или изпълнението;

9. (изм. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) възпроизвеждането на разгласени произведения от общодостъпни библиотеки, учебни или други образователни заведения, музеи и архивни учреждения, с учебна цел или с цел съхраняване на произведението, ако това не служи за търговски цели;

10. (изм. – ДВ, бр. 94 от 2018 г.) използването на вече разгласени произведения в полза на хора с увреждания, ако е пряко свързано с конкретното увреждане и не се извършва с цел печалба, извън случаите на раздел II от тази глава;

11. предоставянето на достъп на физически лица до произведения, намиращи се в колекциите на организации по смисъла на т. 9, при условие че се извършва за научни цели и няма търговски характер;

12. временното записване на произведение от радио- и телевизионни организации, на които авторът е отстъпил правото да използват произведението, осъществено със собствени технически средства и за нуждите на собствените им предавания в рамките на полученото разрешение; записи, които имат важна документална стойност, могат да бъдат съхранени в официален архив;

13. използването на произведения за целите на националната сигурност, в съдебно или административно производство или в парламентарната практика;

14. използването на произведения по време на религиозни церемонии или на официални церемонии, организирани от публичната власт;

15. (изм. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г., бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) използването на сграда, която е произведение на архитектурата, или на план на такава сграда с цел реконструкция ѝ, извършено след съгласуване със съответната организация за колективно управление на права.

(2) Разпоредбите на ал. 1 не се отнасят до компютърните програми. За тях се прилагат разпоредбите на чл. 70 и 71.

Свободно използване със заплащане на компенсационно възнаграждение

Чл. 25. (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2002 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 99 от 2005 г.) Без съгласието на носителя на авторското право, но при заплащане на справедливо компенсационно възнаграждение е допустимо:

1. възпроизвеждането с нетърговска цел на отпечатани произведения, с изключение на нотни материали, върху хартия или друг подобен носител чрез репрографиране или друг способ, осигуряващ подобен резултат;

2. възпроизвеждането на произведения, независимо върху какъв носител, от физическо лице за негово лично използване, при условие че не се извършва с търговска цел.

(2) Разпоредбата на ал. 1, т. 2 не се отнася до компютърните програми и архитектурните произведения. За компютърните програми се прилагат разпоредбите на чл. 70 и 71.

Обвързване на свободното използване със запазването на техническите средства за защита

Чл. 25а. (1) (Нов - ДВ, бр. 77 от 2002 г., предишен текст на чл. 25а, бр. 99 от 2005 г.) Използването на произведения по чл. 24, ал. 1 и чл. 25, ал. 1 не може да се извършва по начин, който е съпроводен с премахване, повреда, унищожаване или разстройване на технически средства за защита, без съгласието на носителя на авторското право.

(2) (Нова - ДВ, бр. 99 от 2005 г., изм., бр. 94 от 2018 г., бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Ползватели, които искат да се възползват от разпоредбите на чл. 24, ал. 1, т. 3, 6, 9, 10, 12 и 13, чл. 25, ал. 1, чл. 26а и 26б, чл. 26е, 26ж, 26з и 26и, за произведения, които имат законно право да използват, но са възпрепятствани от технически средства за защита, могат да поискат от носителя на правото да им осигури съответния достъп в оправдана от целта степен. Изречение първо не се прилага в случаите, когато произведения са станали по договорен път достъпни за неограничен брой лица по начин, позволяващ този достъп да бъде осъществен от място и по време, индивидуално избрани от всеки от тях.

Възнаграждение при свободно използване
(Загл. изм. - ДВ, бр. 77 от 2002 г.)

Чл. 26. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 1.01.2001 г., бр. 77 от 2002 г., бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.06.2006 г., изм., бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) (1) Авторите на произведения, артистите-изпълнители, продуцентите на звукозаписи и продуцентите на първоначалния запис на филми или други аудио-визуални произведения имат право на компенсационно възнаграждение, когато записите се възпроизвеждат за лично използване при условията на чл. 25, ал. 1, т. 2. Право на компенсационно възнаграждение имат и авторите и издателите на всякакви отпечатани произведения, когато тези произведения се възпроизвеждат по репрографски начин за лично използване, при условията на чл. 25, ал. 1, т. 1.

(2) Всеки отказ от правото на компенсационно възнаграждение от страна на носителите на права по ал. 1 е недействителен.

(3) Възнаграждението по ал. 1, изречение първо се дължи от лицата, които:

1. произвеждат празни информационни носители;
2. внасят от трети държави празни информационни носители.

(4) Възнаграждението по ал. 1 се дължи от лицата по ал. 3 за извършените продажби на територията на страната на информационни носители, предназначени преимуществено за възпроизвеждане на произведения за лично използване от физическите лица по чл. 25, ал. 1, т. 2.

(5) Видовете информационни носители, чието преимущество предназначение е възпроизвеждане по смисъла на чл. 25, ал. 1, за които се дължи възнаграждение по ал. 1, и размерът на възнаграждението се определят ежегодно от организациите по ал. 8, договорени с представителни организации на лицата по ал. 3 и 4, както и с други заинтересовани лица. При договаряне на видовете носители и на размера на възнагражденията се взема предвид капацитетът на запаметяване на носителите и в каква степен носителите се използват за възпроизвеждане по смисъла на чл. 25, ал. 1. Размерът на възнаграждението не може да бъде по-нисък от 1.0 на сто и по-висок от 1.5 на сто от доставната стойност съгласно счетоводния стандарт за отчитане на стоково-материалните запаси за съответните празни информационни носители. За лицата по ал. 3 могат да се предвиждат отстъпки, като техният размер и условията, при които могат да се ползват, се определят по реда на договаряне на размера на основното възнаграждение.

(6) (Отм. – ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.).

(7) (Отм. – ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.).

(8) (Изм. – ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) Възнагражденията по ал. 1, изречение първо и по ал. 1, изречение второ се изплащат на различни за двете отделни

категории права организации, създадени по реда на дял втори "а" от сдружения, които представляват различните категории правеносители по отношение на правото им на компенсационни възнаграждения и притежават механизъм за индивидуално разпределение на тези възнаграждения между членовете си. Тези организации разпределят възнагражденията между сдруженията, членуващи в тях. Преди разпределението 30 на сто от събраната сума се отчислява и превежда по сметката на Национален фонд "Култура". С изплащането на съответните възнаграждения по ал. 1 на организация по изречение първо се счита, че лицата по ал. 3 са изпълнили изцяло задълженията си по този член.

(9) Разпределението на събраните суми между отделните категории носители на права се извършва по следния начин:

1. на възнагражденията по ал. 1, изречение първо:

- а) една втора - за авторите;
- б) една четвърт - за артистите-изпълнители;
- в) една четвърт - за продуцентите;

2. на възнагражденията по ал. 1, изречение второ:

- а) 50 на сто - за авторите;
- б) 50 на сто - за издателите.

(10) Компенсационни възнаграждения за празни информационни носители не се дължат, а в случай, че са били събрани, подлежат на връщане, когато:

- 1. са доставени от територията на друга държава - членка на Европейския съюз;
- 2. са доставени от територията на трета държава и върху тях вече е начислено, без да е предвидено възстановяване, компенсационно възнаграждение за възпроизвеждане, аналогично на това по чл. 25, ал. 1 съгласно законодателството на съответната държава - членка на Европейския съюз, или трета държава;
- 3. са станали предмет на сделка за износ за трети държави или доставка за друга държава - членка на Европейския съюз;
- 4. са закупени в страната от лице, което е придобило по законен път правото да прави такива записи и е уредило въпроса с авторските и сродните им права, свързани със записа;
- 5. са закупени от доставчици на аудио-визуални медийни услуги/радиоуслуги, които законно осъществяват своята дейност;
- 6. са закупени в страната от производители на филми и други аудио-визуални произведения;
- 7. са закупени от лечебни заведения, специализирани болници за рехабилитация, социални заведения и места за изтърпяване на наказания;
- 8. са закупени от юридически лица, еднолични търговци или физически лица, упражняващи свободни професии, чиято дейност не предполага използването им за възпроизвеждане по смисъла на чл. 25, ал. 1.

(11) В случаите, когато компенсационни възнаграждения са били събрани и подлежат на връщане, фактите и обстоятелствата, на които се основава правото на връщане, трябва да бъдат доказани от лицата, които го претендират. Исканията, заедно с доказателствата, трябва да бъдат представени на съответните организации по ал. 8 в сроковете по ал. 12.

Организациите по ал. 8 разглеждат исканията в едномесечен срок от тяхното получаване.

Сумите, подлежащи на връщане, се изплащат от организациите по ал. 8 в срок до един месец след датата на протокола за одобряване на исканията заедно с доказателствата.

(12) Лицата, които са задължени съгласно ал. 4 да изплащат компенсационни възнаграждения, са длъжни в едномесечен срок след изтичане на всяко календарно шестмесечие да предоставят на съответните организации по ал. 8 обобщена информация за видовете и общата доставна стойност съгласно счетоводния стандарт за отчитане на стоково-материалните запаси на продадените от всеки вид носители, за които се дължи възнаграждение. Не може да се иска предоставяне на по-подробна информация от тази, необходима за целите на разпределяне на възнагражденията по ал. 1 от организациите по ал. 8. Получената информация не може да се разгласява и използва за друго освен за събиране и

разпределяне на възнагражденията. Възнагражденията се изплащат на организациите, които ги събират, в срок един месец, следващ отчетния период.

Раздел II

(Нов – ДВ, бр. 94 от 2018 г.)

Особени разпоредби за лица с увреждания, които не позволяват четенето на печатни материали

Предмет

Чл. 26а. (Нов – ДВ, бр. 94 от 2018 г.) (1) Без съгласието на носителя на права и без заплащане на възнаграждение е допустимо използването по реда на този раздел на писмени произведения или свързани с тях други обекти на закрила в полза на лица с увреждания, които не позволяват четенето на печатни материали.

(2) Писмено произведение или свързан с него друг обект на закрила е:

1. произведение, създадено в писмена форма, което е било разгласено и е възпроизведено в съответствие с този закон по какъвто и да е начин и под каквато и да е форма, като книга, специализирано издание, вестник, списание, нотен материал, музикална партитура и илюстрация;

2. обект на сродно право, който включва обекта по т. 1 или е неразделна част от него.

(3) Лице с увреждане, което не позволява четенето на печатни материали, е лице, което:

1. е незрящо;

2. е с трайно нарушено зрение и е неспособно да чете печатни произведения в същата степен както лице без такова увреждане;

3. е със сетивно или възпрепятстващо четенето увреждане и е неспособно да чете печатни произведения в същата степен както лице без такова увреждане;

4. поради физическо увреждане не е в състояние да държи книга или да борави с нея, или не може да фокусира зрението си, или да движи очите си в степента, която обикновено е необходима за четене.

Създаване и предоставяне за използване на копие в достъпен формат

Чл. 26б. (Нов – ДВ, бр. 94 от 2018 г.) (1) (Доп. – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Използването по чл. 26а, ал. 1 на писмено произведение или свързан с него друг обект на закрила за създаването на копие в достъпен формат трябва да отговаря на условията по чл. 23, ал. 1, да е пряко свързано с конкретното увреждане и да не се извършва с цел печалба. Използването по изречение първо е допустимо:

1. чрез действия по чл. 18, ал. 2, т. 1 – 5, 7, 8 и 10;

2. при отдаване в заем по чл. 22а, ал. 2 и чл. 84, 90 и 90в относно чл. 22а, ал. 2;

3. чрез действия по чл. 76, ал. 1, т. 1 – относно звукозаписването, видеозаписването, възпроизвеждането на записите и тяхното разпространение, и т. 3;

4. чрез действия по чл. 86, ал. 1, т. 1, 3 и 4 и чл. 88;

5. чрез действия по чл. 90а, ал. 1, т. 1, 5, 6 и 8;

6. (изм. – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) чрез действия по чл. 91, ал. 1, т. 1 – относно препредаването, т. 2, 3 и 4;

7. чрез действия по чл. 93в;

8. (нова – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) чрез действия по чл. 90д, ал. 1.

В случаите по изречение второ чл. 18, ал. 3 и чл. 18а не се прилагат.

(2) Копие в достъпен формат е копие във вид или форма, чрез която лице с увреждане, което не позволява четенето на печатни материали, получава достъп до писмено произведение или до свързан с него друг обект на закрила по начин и в същата степен както лице без увреждане по чл. 26а, ал. 3. Достъпен формат е Брайлов шрифт, едър шрифт, адаптирана

електронна книга, звукозапис на съдържанието на писмено произведение (аудиокнига), радиопредаване и други подобни.

(3) Копие в достъпен формат може да създаде:

1. лице с увреждане по чл. 26а, ал. 3 лично или чрез лице, което действа от негово име;
2. юридическо лице, което е подало уведомление до министъра на културата, има седалище в Република България и е:

а) народно читалище, или

б) с нестопанска цел за осъществяване на общественополезна дейност в полза на лица с увреждания по чл. 26а, ал. 3, или

в) държавна или общинска културна организация, осъществяваща дейност на библиотека, или

г) специално училище за обучение и подкрепа на ученици със сензорни увреждания – увреден слух или нарушено зрение.

(4) Юридическо лице по ал. 3, т. 2 може да предостави копие в достъпен формат пряко на лице с увреждане по чл. 26а, ал. 3 или чрез друго лице по ал. 3, т. 2 независимо от държавата – членка на Европейския съюз, в която се намира постоянният адрес или седалището му. В случаите по изречение първо е допустимо използване чрез действия по:

1. член 18, ал. 2, т. 2, 4, 5 и 10;

2. член 76, ал. 1, т. 1 – относно разпространението, т. 2 – относно излъчването, предаването и препредаването, и т. 3;

3. член 86, ал. 1, т. 1 – относно разпространението, т. 3 – относно излъчването, предаването и препредаването, и т. 4;

4. член 90а, ал. 1, т. 3 – относно излъчването, т. 4, 6 и 8;

5. член 91, ал. 1, т. 2 – относно разпространението, и т. 3;

6. (нова – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) член 90д, ал. 1.

(5) Копието в достъпен формат запазва целостта на писменото произведение или свързания с него друг обект на закрила, от които е създадено, като се отчитат промените, необходими за създаването му.

(6) Лице с увреждане по чл. 26а, ал. 3 или юридическо лице по ал. 3, т. 2 с постоянен адрес или седалище в Република България има право да получи копие в достъпен формат или достъп до такова копие от друго лице по ал. 3, т. 2 независимо от държавата – членка на Европейския съюз, в която е седалището му.

(7) Договорът, с който се ограничават правата по този раздел, е нищожен.

Задължения на юридическото лице по чл. 26б, ал. 3, т. 2

Чл. 26в. (Нов – ДВ, бр. 94 от 2018 г.) (1) Юридическото лице по чл. 26б, ал. 3, т. 2 уведомява министъра на културата за намерението си да създава и предоставя копия в достъпен формат, включително за настъпили промени, в тримесечен срок от решението на управителния орган. Уведомлението съдържа наименование, правен статут и данни за контакт.

(2) Действията по чл. 26б, ал. 1 и 4 се документират и се извършват от юридическото лице по чл. 26б, ал. 3, т. 2 с дължимата грижа и по начин, който гарантира, че създаденото копие в достъпен формат:

1. не нарушава неимуществените права по чл. 15, ал. 1, т. 4 и 5, чл. 75, ал. 1 и чл. 87;

2. се предоставя съгласно чл. 26б, ал. 4 само на лица с увреждания по чл. 26а, ал. 3 или на юридически лица по чл. 26б, ал. 3, т. 2;

3. няма да бъде използвано в нарушение на чл. 26б.

(3) Юридическото лице по чл. 26б, ал. 3, т. 2 публикува информация за спазването на задълженията по ал. 2 на интернет страницата си, както и по друг подходящ начин.

Информацията се актуализира два пъти годишно.

(4) Юридическото лице по чл. 26б, ал. 3, т. 2 със седалище в Република България при поискване от лице с увреждане по чл. 26а, ал. 3, от друго лице по чл. 26б, ал. 3, т. 2 или от носител на права го информира по достъпен начин за:

1. списъка с писмени произведения или свързаните с тях други обекти на закрила с копия в достъпен формат, от които разполага, както и за наличните формати;
2. наименованието и данните за контакт с юридическите лица със седалище в други държави – членки на Европейския съюз, с които обменя копия в достъпен формат.

Списък на юридическите лица по чл. 26б, ал. 3, т. 2

Чл. 26г. (Нов – ДВ, бр. 94 от 2018 г.) (1) Министърът на културата или оправомощен от него заместник-министър поддържа и публикува на интернет страницата на Министерството на културата списък на юридическите лица по чл. 26б, ал. 3, т. 2, подали уведомление.

(2) Министърът на културата или оправомощен от него заместник-министър предоставя на Европейската комисия списъка по ал. 1 и уведомява комисията за промените в него в тримесечен срок от настъпването им.

Защита на личните данни

Чл. 26д. (Нов – ДВ, бр. 94 от 2018 г., изм., бр. 17 от 2019 г.) Личните данни, предоставени във връзка с този раздел, се обработват в съответствие с изискванията за тяхната защита.

Раздел III

(Нов – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Особени разпоредби за някои видове използване по цифров път на произведения и други обекти на закрила

Автоматизиран анализ на текст и информация

Чл. 26е. (Нов – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) (1) Без съгласието на носителя на правото и без заплащане на възнаграждение при автоматизиран анализ на текст и информация по реда на този член е допустимо използването на произведения и други обекти на закрила от лице, което разполага с правомерен достъп до тях.

(2) Използването по ал. 1 се извършва по цифров път или в цифрова форма само чрез следните действия, доколкото те са необходими за целите на възпроизвеждането или извличането при автоматизиран анализ на текст и информация:

1. възпроизвеждане на произведения или на части от тях;
2. възпроизвеждане, превеждане, преработване на компютърни програми или внасяне на други изменения в тях;
3. възпроизвеждане, извличане или повторно използване по смисъла на чл. 93в на бази данни или на части от тях.

(3) Лицата по ал. 1 имат право да съхраняват резултатите от действията по ал. 2, докато това е необходимо за целите на автоматизирания анализ на текст и информация.

(4) Носителите на права може да забранят използването на произведения, други обекти на закрила или части от тях при условията на ал. 1 и 2. В случаите на обекти, до които е предоставен електронен достъп, забраната има действие само ако е установена с технически средства, разпознаваеми от софтуера, извършващ автоматизиран анализ.

Автоматизиран анализ на текст и информация за научни цели

Чл. 26ж. (Нов – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) (1) Без съгласието на носителя на правото и без заплащане на възнаграждение при автоматизиран анализ на текст

и информация по реда на този член е допустимо използване на произведения и други обекти на закрила от лице, което разполага с правомерен достъп до тях, за провеждането на научни изследвания.

(2) Използването по ал. 1 се извършва по цифров път или в цифрова форма само чрез следните действия, доколкото те са необходими за целите на възпроизвеждането или извличането при автоматизиран анализ на текст и информация:

1. възпроизвеждане на произведения или на части от тях;
2. възпроизвеждане, извличане или повторно използване по смисъла на чл. 93в на бази данни или на части от тях.

(3) Разпоредбите на ал. 1 и 2 се отнасят за следните лица:

1. университети и техните библиотеки;
2. научни и изследователски институти, както и болници, които провеждат научни изследвания;
3. общодостъпни библиотеки, музеи и архивни учреждения;
4. институции, съхраняващи филмово или звукозаписно наследство съгласно Закона за националния архивен фонд;
5. организации, чиято основна дейност е извършването на научни изследвания или провеждането на образователни дейности, включващи научни изследвания, както и обединения, включващи такива организации, при условие че тези организации или техните обединения:

а) извършват дейност с нестопанска цел в обществена полза, или

б) реинвестират всички печалби от дейността си в провежданите от тях научни изследвания, или

в) действат в обществен интерес, признат от държава членка, включително ако са финансирани с публични средства или чрез публично-частни партньорства.

(4) Разпоредбите на ал. 1 и 2 не се отнасят до организации и техни обединения, върху които търговец упражнява контрол по смисъла на Търговския закон или друго решаващо влияние и има възможност да се ползва с привилегирован достъп до резултатите от научните изследвания.

(5) Лицата по ал. 3 имат право да съхраняват резултатите от действията по ал. 2, както и да предоставят на трети лица достъп до тях за целите и за периода на провеждане на научното изследване, неговите проверка и оценка.

(6) Лицата по ал. 3 са длъжни да използват подходящи технически средства за защита на информацията, съхранявана от тях при условията на ал. 5.

(7) Разпоредбите на този член не засягат прилагането на чл. 26е и не се ограничават от него.

(8) Разпоредбите на този член не се отнасят до компютърните програми.

Свободно използване в рамките на цифрови и трансгранични преподавателски дейности

Чл. 26з. (Нов – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) (1) Без съгласието на носителя на правото и без заплащане на възнаграждение е допустимо използването на произведения и други обекти на закрила по цифров път или в цифрова форма по реда на този член от образователни институции за илюстриране при обучение в обем, оправдан за постигане на неговата нетърговска цел, при условие че използването се осъществява:

1. под контрола и отговорността на образователната институция – в нейните помещения, в помещения на трети лица или посредством сигурна електронна среда, достъпна единствено за съответните обучители и обучавани, независимо дали те се намират в същата или в друга държава, и

2. при посочване на източника и името на правоносителя, освен ако това е невъзможно.

(2) Използването по този член на произведения или на части от тях се извършва чрез възпроизвеждане, излъчване, предаване, препредаване или предлагане на електронен достъп.

- (3) Използването по този член на компютърни програми се извършва чрез възпроизвеждане, разпространение, превеждане, преработване или внасяне на други изменения в тях.
- (4) Използването по този член на бази данни или части от тях се извършва чрез:
1. възпроизвеждане, публично представяне, излъчване, предаване, препредаване или предоставяне на електронен достъп;
 2. превеждане на друг език, преработка или синхронизация;
 3. възпроизвеждане, публично представяне, излъчване, предаване, препредаване или предлагане на електронен достъп, както и разпространение на резултатите от действията по т. 2;
 4. извличане или повторно използване по смисъла на чл. 93в.
- (5) Използването по ал. 1 чрез извършване на действията по ал. 2 – 4 е допустимо само доколкото тези действия са необходими за целите на илюстрирането при обучение.
- (6) Разпоредбите на този член се отнасят за следните образователни институции:
1. институции в системата на предучилищното и училищното образование;
 2. институции, вписани в регистрите, поддържани по реда на Закона за професионалното образование и обучение;
 3. висши училища, създадени в съответствие със Закона за висшето образование.
- (7) Разпоредбите на този член не се отнасят за нотни материали, музикални партитури, както и за произведения и други обекти на закрила, предназначени предимно за използване при обучение, ако ползвателят може да се снабди с необходимото разрешение след полагане на разумни усилия.

Свободно използване за опазване на културното наследство

Чл. 26и. (Нов – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) (1) Без съгласието на носителя на правото и без заплащане на възнаграждение е допустимо използването на произведения и други обекти на закрила от или под контрола и отговорността на общодостъпни библиотеки, учебни или други образователни заведения, музеи, архивни учреждения и институции, съхраняващи филмово или звукозаписно наследство съгласно Закона за националния архивен фонд.

- (2) Използването по ал. 1 се извършва по цифров път или в цифрова форма, доколкото е необходимо за опазването и съхранението на обекти на закрила от постоянния архивен фонд или намиращи се постоянно в колекциите на съответната организация, ако не служи за търговски цели и се осъществява чрез следните действия:
1. възпроизвеждане на произведения или на части от тях;
 2. възпроизвеждане, извличане или повторно използване по смисъла на чл. 93в на бази данни или на части от тях.

Прилагане по аналогия. Особени правила относно техническите средства за защита

Чл. 26к. (Нов – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) (1) Разпоредбите на чл. 23 и на чл. 25а се прилагат съответно относно свободното ползване по този раздел.

- (2) Когато ползвател по чл. 26ж е поискал от носителя на правото да му осигури достъп до обекта на закрила при условията и по реда на чл. 25а, ал. 2, носителят на правото е длъжен да осигури необходимия достъп в срок до 72 часа от постъпване на искането.
- (3) Носителите на права използват технически средства за защита на мрежите и базите данни, които са пропорционални на рисковете за тяхната цялост и сигурност и не възпрепятстват упражняването на правата по чл. 26ж.
- (4) Организациите за колективно управление на права и представителните организации на лицата по чл. 26ж, ал. 3 съгласуват помежду си най-добри практики по отношение на изпълнение на задълженията и прилагане на мерките по ал. 3 и по чл. 26ж, ал. 6.

Избягване на колизия

Чл. 26л. (Нов – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) (1) Разпоредбите на чл. 26е – 26и не засягат прилагането на чл. 24 и не се ограничават от него.
(2) Всяка договореност, която възпрепятства или ограничава правото на свободно използване по чл. 26ж – 26и, е нищожна.

Глава шеста

ВРЕМЕТРАЕНЕ НА АВТОРСКОТО ПРАВО

Общо правило

Чл. 27. (1) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г.) Авторското право се закриля, докато авторът е жив и седемдесет години след неговата смърт.
(2) При произведения, създадени от двама и повече автори, срокът по ал. 1 започва да тече след смъртта на последния преживял съавтор.
(3) (Нова – ДВ, бр. 21 от 2014 г.) При музикални произведения с текст и музикалнодраматични произведения срокът по ал. 1 изтича седемдесет години след смъртта на по-късно починалия измежду автора на музиката и автора на текста, независимо дали тези лица са посочени като съавтори, при условие че текстът и музиката са били създадени с цел да бъдат използвани заедно.

Анонимни и псевдонимни произведения

Чл. 28. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 28 от 2000 г.) Авторското право върху произведение, използвано анонимно или под псевдоним, продължава седемдесет години след разгласяването му за първи път. Ако в този срок авторът стане известен или ако псевдонимът не буди съмнение относно неговата личност, се прилагат разпоредбите на предходния член.

Компютърни програми и бази данни

Чл. 28а. (Нов - ДВ, бр. 28 от 2000 г., изм. и доп., бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) Авторското право върху компютърна програма или база данни, възникнало за работодателя съгласно чл. 14, продължава 70 години след разгласяването на произведението.

Филми

Чл. 29. (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г.) Авторското право върху филм или друго аудио-визуално произведение продължава 70 години след смъртта на последния преживял измежду режисьора, сценариста, оператора, автора на диалога и автора на музиката, ако тя е била създадена специално за филма.

Сборни произведения

Чл. 30. (1) (Предишен текст на чл. 30, изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., изм. и доп., бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) Авторското право върху енциклопедии, периодични издания и други произведения по чл. 3, ал. 2, т. 3 продължава седемдесет години след разгласяването им. Ако в този срок се установи авторът, се прилагат разпоредбите на чл. 27.
(2) (Нова - ДВ, бр. 28 от 2000 г.) За произведения, които се публикуват на томове, части, броеве или епизоди, срокът по ал. 1 се изчислява за всеки от тях поотделно.

Начало на сроковете

Чл. 31. Сроковете по предходните членове на тази глава започват да текат от първи януари на годината, следваща годината, в която е настъпила смъртта на автора или е създадено, съответно разгласено или публикувано произведението, съгласно чл. 27 до 30.

Наследяване на авторското право

Чл. 32. (1) След смъртта на автора авторското право преминава върху неговите наследници по завещание и по закон съгласно Закона за наследството.

(2) Авторското право се наследява до изтичане на срока на времетраенето му.

Упражняване на правата при липса на наследници

Чл. 33. (Доп. - ДВ, бр. 77 от 2002 г., изм., бр. 28 от 2005 г.) Ако авторът няма наследници или наследниците починат преди изтичането на срока на времетраене, авторското право преминава върху държавата, която го упражнява до изтичане на срока чрез Министерството на културата. В случай че починалият автор или негов наследник е бил член на организация за колективно управление на права по този закон, тези права продължават да се упражняват до края на срока на времетраенето им от тази организация, за нейна сметка.

Използване на произведение след изтичане на срока на времетраене

(Загл. изм. – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.)

Чл. 34. (Изм. – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) След изтичане на срока на времетраене на авторското право произведенията може да бъдат използвани свободно, при условие че не се нарушават права по чл. 15, ал. 1, т. 4 и 5, които продължават безсрочно. Органът по чл. 33 следи за спазването на тези права и по изключение може да разреши промени в произведението.

Закрила на неразгласени произведения

(Загл. изм. – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.)

Чл. 34а. (Нов - ДВ, бр. 28 от 2000 г., изм., бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Всяко лице, което разгласява произведение след изтичане на срока на времетраене на авторското право, ако то не е било разгласено дотогава, се ползва с правата по чл. 18. Това му право продължава 25 години, считано от 1 януари на годината, следваща годината, в която произведението е било разгласено.

Закрила на неразгласени произведения от неизвестни автори

(Загл. изм. – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.)

Чл. 34б. (Нов - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) За произведения, за които срокът на закрила не се изчислява от смъртта на автора или авторите, и които не са били разгласени в срок 70 години след тяхното създаване, правната закрила по този закон се прекратява.

Глава седма

ИЗПОЛЗВАНЕ НА ПРОИЗВЕДЕНИЯТА

Раздел I

Общи разпоредби

Съгласие на автора за използването на произведението

Чл. 35. (Изм. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) Произведението се използва само след предварителното съгласие на автора, освен когато този закон предвижда друго.

Договори за използване

Чл. 36. (1) (Изм. и доп. – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) С договора за използване на произведението авторът отстъпва на ползвател изключителното или неизключителното право да използва създаденото от него произведение при определени условия и срещу справедливо и съразмерно възнаграждение. Когато за създаването на

произведението е договорено отделно възнаграждение за положен от автора труд, размерът му се посочва изрично.

(2) Когато отстъпи на ползвател изключително право за използване на произведение, авторът не може сам да го използва по начина, за срока и на територията, уговорени в договора, нито да отстъпва това право на трети лица.

(3) Когато отстъпи на ползвател неизключително право за използване на произведение, авторът може сам да го използва, както и да отстъпва неизключително право върху същото произведение на трети лица.

(4) Отстъпването на изключително право по ал. 2 се извършва изрично и писмено. Ако липсва подобна уговорка, смята се, че е отстъпено неизключително право за използване на произведението.

(5) Ако в договора не е уговорен срок, смята се, че правото да се използва произведението е отстъпено за три години, а за произведения на архитектурата - за пет години.

(6) Ако в договора не е уговорена територията, на която ползвателят има право да използва произведението, смята се, че това е територията на страната, чийто гражданин е ползвателят или където се намира седалището му, ако той е юридическо лице.

(7) (Нова – ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) Договорът по ал. 1 се сключва индивидуално, чрез организация за колективно управление на права или чрез независимо дружество за управление на права по реда на дял втори "а".

Действие и срок на договора

Чл. 37. (1) Нищожен е договорът, с който авторът отстъпва правото да се използват всички произведения, които той би създал, докато е жив.

(2) (Отм. – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.).

Размер на възнаграждението

Чл. 38. (1) (Изм. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) Възнаграждението на автора за всеки начин на използване на негово произведение може да бъде определено като част от приходите, получени от използването на произведението, като еднократна сума или по друг начин.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Когато първоначално договореното възнаграждение се окаже явно несъразмерно на приходите, получени от използването на произведението, авторът може да иска увеличение на възнаграждението или да претендира допълнително възнаграждение от страната, с която е сключен договорът за използване, или от нейни правоприемници. Ако не се постигне съгласие между страните, авторът може да започне процедура по медиация по чл. 94ю и 94я, както и да предяви иск по съдебен ред, независимо дали е провеждана процедура по медиация.

(3) (Нова – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) При преценка дали възнаграждението е несъразмерно ниско се вземат предвид всички последващи и съответни приходи от използването на произведението, включително продажбата на рекламни стоки, когато е приложимо, както и специфичните обстоятелства във всеки конкретен случай, включително приносът на автора, пазарните практики и особеностите на съответния сектор.

(4) (Нова – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Разпоредбата на ал. 2 не се прилага по отношение на споразумения, сключени от организации за колективно управление на права и независими дружества за управление на права.

(5) (Нова – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Когато има действащо споразумение за браншово колективно договаряне, предвиждащо съпоставим механизъм за предявяване на претенции от страна на автора за подходящо, допълнително и справедливо възнаграждение, когато първоначално договореното възнаграждение се окаже несъразмерно ниско, това споразумение също се взема предвид при прилагането на разпоредбите на ал. 2 и 3.

(6) (Нова – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Всяка договореност, която възпрепятства или ограничава предвиденото в този член, е недействителна по отношение на авторите.

(7) (Нова – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Разпоредбите на този член не се отнасят до авторите на компютърни програми.

Разваляне на договора, ако изпълнението не е започнало

Чл. 39. (1) (Изм. – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Ако в договора, с който се отстъпва изключително право, не е уговорен срок, в който ползвателят е длъжен да започне използването на произведението, авторът може да развали договора, ако използването не е започнало в двегодишен срок от сключването му или от деня на предоставянето на произведението, когато това е станало след сключването на договора.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Авторът може да отмени изключителния характер на правото на използване, вместо да развали договора, съгласно предвиденото в ал. 1. В този случай договорът занапред продължава действието си като договор за неизключително право на използване, като запазва останалите си условия.

(3) (Нова – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Когато произведението има повече от един автор, правото по ал. 1 или 2 се упражнява по реда на чл. 8, ал. 2.

(4) (Нова – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Алинеи 1 и 2 не се прилагат за:

1. договори за произведения на архитектурата и за компютърни програми;
2. договори по чл. 41 и 42 и за договори, в които ползвателят действа като краен потребител;
3. случаи, в които правата не се упражняват главно поради обстоятелства, за които е разумно да се очаква, че ще бъдат отстранени от автора;
4. случаи, в които поради естеството на отстъпеното право то няма как да бъде отстъпено на нов ползвател.

(5) (Нова – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) След изтичането на предвидения в ал. 1 срок, за да развали договора или да отмени изключителния характер на правото на използване, авторът е длъжен първо да уведоми ползвателя и да определи подходящ срок, в рамките на който ползвателят е длъжен да започне използването на произведението. Ако използването не е започнало в указания срок, авторът може да развали договора или да отмени изключителния характер на правото на използване.

Прозрачност и отчетност

Чл. 39а. (Нов – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 3.12.2024 г.) (1) Ползвател, на когото автор е отстъпил право да използва създадено от него произведение, е длъжен най-малко веднъж годишно, в срока на използването да предоставя на съответния автор актуална, разбираема, относима и изчерпателна информация за: всяко използване на произведението, включително за начините на използване, за всички реализирани приходи от използването, включително от имащата пряко отношение към използването на произведението продажба на рекламни стоки, както и за дължимото възнаграждение. Информацията може да се предоставя по електронен път, освен ако в договора с ползвателя не е уговорено друго.

(2) Когато ползвателят е отстъпил правото на използване на трето лице и в случай че първоначалният ползвател не разполага с цялата необходима информация по ал. 1, авторът има право да изиска от третото лице допълнителна информация, относима към периода на използването. Първоначалният ползвател е длъжен да предостави на автора информация за третото лице, включваща имена и данни за контакт.

(3) Всяко искане за допълнителна информация по ал. 2 до третото лице се отправя чрез първоначалния ползвател, освен ако той не оказва съдействие или по друга причина това е обективно невъзможно.

(4) Когато произтичащата от задължението по ал. 1 административна тежест е несъразмерна с оглед на получените приходи от използването на произведението, задължението се

ограничава до видовете и нивото на информация, които може разумно да се очакват според случая.

(5) Задължението по ал. 1 не се прилага, когато приносът на автора е незначителен спрямо цялостното произведение, освен ако информацията е необходима на автора, за да упражни правата, предвидени в чл. 38, ал. 2. Приносът на автора е значителен, когато авторът е имал пряко въздействие върху цялостния успех на произведението или приносът му не е могъл да бъде заменен от този на друг автор, без да се засегне цялостният успех на произведението.

(6) Задължението по ал. 1 не се прилага по отношение на споразумения, сключени от организации за колективно управление на права и независими дружества за управление на права, за които е приложим чл. 94с¹.

(7) Всяка договореност, която възпрепятства или ограничава предвиденото в този член, е недействителна по отношение на автора.

(8) Разпоредбите на този член не се отнасят до авторите на компютърни програми. За компютърните програми се прилагат разпоредбите на чл. 70 и 71.

(9) Лицата, получаващи информация по този член, носят отговорност за нейното обработване, използване и опазване в съответствие с предвидените в действащото право задължения за защита на личните данни и търговската тайна.

Раздел Ia

**(Нов - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.,
отм., бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.)**

Колективно управление на права

Чл. 40. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., изм., бр. 28 от 2005 г., бр. 99 от 2005 г., изм. и доп., бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г., бр. 21 от 2014 г., отм., бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.).

Чл. 40а. (Нов - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г., отм., бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.).

Чл. 40б. (Нов - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г., изм. и доп., бр. 21 от 2014 г., отм., бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.).

Чл. 40в. (Нов - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г., отм., бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.).

Чл. 40г. (Нов - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г., доп., бр. 21 от 2014 г., отм., бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.).

Чл. 40д. (Нов - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г., изм., бр. 21 от 2014 г., отм., бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.).

Чл. 40е. (Нов - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г., отм., бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.).

Чл. 40ж. (Нов - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г., отм., бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.).

Чл. 40з. (Нов - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г., отм., бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.).

Раздел Ib

(Нов - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.)
Особени случаи

Произведение, създадено по трудово или служебно правоотношение
(Загл. изм. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.)

Чл. 41. (1) (Доп. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) Авторското право върху произведение, създадено в рамките на трудово или служебно правоотношение, принадлежи на автора, освен ако в този закон не е предвидено друго.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) Работодателят или органът по назначаването има изключително право без разрешение на автора и без заплащане на възнаграждение, доколкото в трудовия договор или в акта за назначаване не е уговорено друго, да използва така създаденото произведение за свои цели. Работодателят или органът по назначаването може да упражнява това право по начин и до степен, съответстващи на обичайната му дейност.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г., доп., бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Когато възнаграждението на автора по времето, през което е създал произведението по ал. 1, се окаже явно несъразмерно на приходите по смисъла на чл. 38, ал. 2, реализирани от използването на произведението, авторът може да поиска допълнително възнаграждение. Ако не се постигне съгласие между страните, спорът се решава от съда по справедливост. В тези случаи се прилага чл. 38, ал. 3, 6 и 7.

Произведение, създадено по поръчка

Чл. 42. (1) Авторското право върху произведение, създадено по поръчка, принадлежи на автора на произведението, освен ако в договора за възлагане е предвидено друго.

(2) Ако не е уговорено друго, поръчващият има право да използва произведението без разрешение на автора за целта, за която то е било поръчано.

Раздел II

Издателски договор

Определение

Чл. 43. С издателския договор авторът отстъпва на издателя правото да възпроизведе и разпространи произведението, а издателят се задължава да извърши тези действия и да заплати на автора възнаграждение.

Видове

Чл. 44. (Доп. – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) С издателски договор може да бъде отстъпено правото за възпроизвеждане и разпространение на вече създадено произведение или на произведение, което авторът се задължава да създаде. В този случай чл. 42 не се прилага.

Разширяване на приложното поле

Чл. 45. (1) Когато с издателски договор автор е отстъпил на издател правото на използване на произведението и по други начини освен издаване, издателят може да преотстъпва използването на произведението по тези други начини на трети лица, ако това е уговорено изрично.

(2) При преотстъпване по ал. 1 издателят е длъжен да уведомява автора писмено.

Форма

Чл. 46. Издателският договор се сключва в писмена форма.

Особени диспозитивни правила

Чл. 47. Ако в издателския договор не е предвидено друго, смята се, че:

1. на издателя е отстъпено правото само за едно издание;
2. (изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г.) на издателя е отстъпено правото да издаде произведението в тираж, не по-голям от десет хиляди екземпляра;
3. на автора се дължи възнаграждение в размер петнадесет на сто от цената на дребно на всеки продаден екземпляр от произведението;
4. броят на екземплярите, които издателят ще предостави на автора безплатно, не може да бъде по-малък от пет екземпляра на всяко издание;
5. издателят има право да издаде произведението на езика, на който е предадено;
6. издателят може да разпространи изданието само на територията на страната, чийто гражданин е или където се намира седалището му, ако той е юридическо лице.

Внасяне на изменения

Чл. 48. Преди да пристъпи към следващо издание, издателят е длъжен да даде на автора възможност да внесе изменения и допълнения в произведението.

Връщане на предложени за публикуване оригинали

Чл. 49. Издателят е длъжен да връща оригиналите на произведенията на изобразителното изкуство, оригинални документи, илюстрации и други оригинали, предложени му за публикуване, освен ако писмено е било уговорено друго.

Погинали екземпляри

Чл. 50. Ако възпроизведените, но непуснати в продажба екземпляри от произведението погинат изцяло или отчасти не по вина на издателя, последният може в едногодишен срок да възстанови погиналите екземпляри, без да заплаща за това възнаграждение на автора.

Прекратяване

Чл. 51. Ако не е уговорено друго, издателският договор се прекратява с изтичане на срока на договора или с изчерпване на тиража на изданието, а ако е било уговорено повече от едно издание - с изчерпване на тиража на последното издание.

Предсрочно прекратяване

Чл. 52. (1) Ако не е уговорено друго, авторът може да прекрати издателския договор едностранно, с писмено предизвестие, когато договорът е сключен за повече от едно издание и тиражът на последното издание е изчерпан, а издателят в едногодишен срок не възпроизведе и разпространи следващо издание, при условие, че авторът в същия срок е поискал от него да направи това. Тиражът се смята за изчерпан, когато непродадените екземпляри не са повече от пет на сто от тиража на изданието.

(2) В случаите по ал. 1 полученото вече от автора възнаграждение не подлежи на връщане.

Издаване за сметка на автора

Чл. 53. (1) Авторът може да възложи за собствена сметка на издател да възпроизведе и разпространи определен брой екземпляри от произведението.

(2) Авторът може да уговори с издател да възпроизведе и разпространи екземпляри от произведението, като участва в разходите по издаването и в приходите от разпространението.

Договори за възпроизвеждане и разпространение на звукозаписи

Чл. 54. (1) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г.) Ако в договора за възпроизвеждане и разпространение на произведението под формата на звукозаписи не е предвидено друго и авторът не е отстъпил управлението на тези права на организация за колективно управление, смята се, че:

1. ползвателят е длъжен да осъществи записването до шест месеца от деня, в който авторът е предал произведението във вид, позволяващ записването, а възпроизвеждането и разпространението - до шест месеца след осъществяване на записа;
 2. на ползвателя е отстъпено правото да възпроизведе произведението в тираж не по-голям от 5000 екземпляра;
 3. на автора се дължи възнаграждение в размер на съответната част от 10 на сто от цената на едро на всеки продаден екземпляр от звуконосителя, пропорционално на времетраенето на произведението му към общото времетраене на целия звуконосител;
 4. ползвателят ще предостави на автора безплатно по 5 екземпляра от всяка произведена разновидност на звуконосителите.
- (2) (Отм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г.).
- (3) (Изм. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Отстъпеното от автора право неговото произведение да бъде записано, възпроизведено и разпространено под формата на звукозаписи не включва правото записаното произведение да бъде публично изпълнявано, излъчвано, предавано или препредавано. За включването на тези права страните се уговарят изрично.

Договор с автор на превод

Чл. 54а. (Нов – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Разпоредбите на този раздел се прилагат съответно и за договор с автор на превод на литературно произведение.

Раздел III

Договор за публично представяне или изпълнение

Определение

Чл. 55. С договор за публично представяне авторът на сценично произведение отстъпва на ползвател правото да представи произведението, а ползвателят се задължава да го представи и заплати на автора възнаграждение.

Диспозитивни правила

Чл. 56. Ако в договора не е предвидено друго, смята се, че:

1. авторът може да отстъпи правото на публично представяне и на други ползватели извън населеното място, в което ползвателят има седалището си;
2. срокът на действие на договора е три години;
3. ползвателят е длъжен да представи публично произведението в срок от една година от получаването му;
4. (изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г.) възнаграждението на автора се определя в размер петнадесет на сто от реализирания бруто приход от всяко представяне на произведението;
5. ползвателят е длъжен да дава сметка на автора два пъти годишно за броя на публичните представяния и за реализирания от тях приход;
6. авторът може да прекрати договора, когато ползвателят прекрати публичното представяне на произведението за срок, по-дълъг от една година.

Договори за използване чрез електронни съобщителни мрежи

(Загл. изм. – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.)

Чл. 57. (Изм. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.)

Разпоредбите на т. 1, 2 и 3 от чл. 56 се прилагат и за договори за излъчване, предаване или препредаване на сценично произведение, както и на неразгласено музикално или литературно произведение. Ако в договора не е уговорено друго, смята се, че авторът е отстъпил на ползвателя правото за еднократно излъчване или предаване на произведението.

Договори за публично изпълнение, за излъчване, за предаване, за препредаване и за предлагане на електронен достъп
(Загл. изм. – ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г., бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.)

Чл. 58. (1) (Предишен текст на чл. 58, доп. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., изм., бр. 99 от 2005 г., доп., бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г., бр. 21 от 2014 г., изм., бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г., бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Авторът на музикално, литературно или аудио-визуално произведение, което е разгласено, дава предварително и писмено съгласие за публично изпълнение на живо или чрез запис, за излъчване, за предаване, за препредаване и за предлагане на електронен достъп до произведение или до част от него. Съгласието може да се даде индивидуално от автора, чрез регистрирана организация за колективно управление на права или чрез регистрирано независимо дружество за управление на права, освен ако в закона е предвидено друго.

(2) (Нова - ДВ, бр. 28 от 2000 г., отм., бр. 77 от 2002 г., нова, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) Договорите, с които се отстъпва правото за публично изпълнение на произведения по време на концерти, се сключват с лицата - организатори на концертите, които осигуряват мястото на провеждането, технически и други средства, участието на изпълнителите и разгласяването на концертите, независимо за чия сметка става това.

(3) (Нова – ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) Мястото за провеждането на концерта се предоставя на организатора на концерта за ползване въз основа на заверени копия от договорите за отстъпване на право за публично изпълнение на произведенията, които предстои да бъдат изпълнени. При неизпълнение на задължението по изречение първо лицето, което предоставя мястото за ползване, отговаря солидарно с организатора на концерта за изплащане на дължимите възнаграждения на авторите за публичното изпълнение.

(4) (Нова – ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г., изм., бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) При публично изпълнение на произведения по време на концерти ползвателят в тридневен срок преди изпълнението предоставя на лицата, от които е получил съгласието по ал. 1, предварителен списък с произведенията, които ще се изпълняват по време на концерта, и техните автори, а след публичното изпълнение – точен отчет с изпълнените произведения и техните автори, както и точен отчет за прихода от концерта.

(5) (Нова - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г., предишна ал. 3, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) Организатор по смисъла на ал. 2 е и всяко друго лице, което се афишира като такова в рекламни материали, съобщения в пресата, плакати, афиши, брошури и други.

(6) (Нова - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г., предишна ал. 4, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) Организаторът на концерт е длъжен да постави своето наименование, лого или друг идентифициращ знак върху рекламни материали, съобщения в пресата, плакати, афиши, брошури, концертни билети и други.

Раздел IV

Договор за публикация в пресата или в друго периодично издание

(Загл. изм. – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.)

Право на използване на поръчано произведение
(Загл. изм. – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.)

Чл. 59. (Изм. – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) (1) Авторът на поръчано произведение няма право без съгласие на издателя да предлага същото

произведение или части от него за публикуване или възпроизвеждане, както и за излъчване, предаване или предлагане на електронен достъп преди разгласяването му от издателя.

(2) Ако не е уговорено друго, ограниченията по ал. 1 не се прилагат, когато са изтекли петнадесет дни – за вестниците и новинарските сайтове в интернет, и три месеца – за списанията, от датата на предоставянето на ръкописа и издателят не го е разгласил или не е уведомил в тези срокове автора, че ще разгласи произведението, с посочване на датата, на която ще бъде разгласено.

Право на повторно използване

Чл. 60. (1) (Предишен текст на чл. 60, изм. – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Авторът има право да използва своето вече разгласено произведение след датата на разгласяване, освен ако писмено не е било уговорено друго.

(2) (Нова – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Авторът на произведение на научната литература, създадено по повод изследване, финансирано изцяло или частично с публични средства, запазва правото да разгласи това произведение или части от него в образователни или научни хранилища с нетърговска цел след приемането му за публикуване от издател, като се задължава при това да упомене издателя.

(3) (Нова – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Всяка договореност, която възпрепятства или ограничава предвиденото в ал. 2, е нищожна.

(4) (Нова – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Издател не може да налага ограничения за публикуване на произведение на научната литература единствено с основанието, че вече е било публикувано в образователно или научно хранилище с нетърговска цел.

Връщане на предложени за публикация материали
(Загл. изм. – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.)

Чл. 61. (Изм. – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Издателите на преса и други периодични издания са длъжни да връщат оригинали на произведения на изобразителното изкуство, оригинални документи и илюстрации, предложени им за публикация, освен ако писмено е било уговорено друго.

Раздел V

Създаване и използване на филми и други аудио-визуални произведения

Носители на права

Чл. 62. (1) (Доп. - ДВ, бр. 77 от 2002 г.) Авторското право върху филм или друго аудио-визуално произведение принадлежи на режисьора, сценариста и оператора. При анимационни филми авторско право има и художник-постановчикът.

(2) Авторите на музиката, на диалога, на вече съществуващата литературна творба, по която е създадено аудио-визуалното произведение, на сценографията, на костюмите, както и на други произведения, включени в него, запазват авторското си право върху своите произведения.

(3) Продуцент по смисъла на този раздел е физическото или юридическото лице, което организира създаването на произведението и осигурява финансирането му.

Договори за създаване и използване

Чл. 63. (1) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., изм., бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Авторите по чл. 62 сключват с продуцента писмени договори, с които, ако не е уговорено друго или този закон не предвижда друго, се смята, че му отстъпват както за страната, така и за чужбина изключителното право за размножаване на произведението,

публичното му изпълнение, излъчването, предаването и препредаването му, възпроизвеждането му върху видеоносители и тяхното разпространение, предлагането на електронен достъп до него или до част от него, както и правото да разрешава превода, дублирането и субтитрирането на текста.

(2) Продуцентът дължи възнаграждение на авторите по предходния член за отстъпените права. В този случай разпоредбите на чл. 41, ал. 2 и чл. 42, ал. 2 не се прилагат.

(3) Ако някой от авторите по чл. 62 се откаже да завърши своята част при създаването на филм или друго аудио-визуално произведение или не може да я завърши по независещи от него причини, той не може да възпрепятства използването на извършената от него работа за завършване на произведението. Това не го лишава от авторско право върху извършеното с всички произтичащи от това последици.

(4) Аудио-визуалното произведение се счита за завършено, когато по споразумение между режисьора и продуцента бъде установен окончателният му вариант.

(5) Всякакви изменения на окончателния вариант чрез добавяне, премахване или промяна на някои от елементите му изискват съгласието на лицата по ал. 4.

(6) (Изм. - ДВ, бр. 63 от 1994 г.) При обявяване на продуцент в несъстоятелност автор по чл. 62 има право да изкупи по най-високата предложена цена изходния материал на произведението, ако в срок от 3 дни след приключване на наддаването писмено поиска това.

(7) (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2002 г.) В случай че продуцентът не може да завърши произведението или след като го завърши иска да се освободи от изходните работни материали с първоначален запис или съответно от изходните материали на окончателния вариант на произведението, той е длъжен да ги предостави безвъзмездно на авторите по чл. 62, ал. 1.

(8) (Нова - ДВ, бр. 28 от 2000 г.) В срок до пет години след датата на разгласяване на произведението продуцентът или лицата, които са станали собственици на изходните материали на окончателния вариант на произведението, депозират тези материали в Националната филмотека. Това се отнася само за филми, чийто продуцент е българско физическо или юридическо лице.

Вторично използване

Чл. 64. (Изм. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г., бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Продуцентът може да отстъпва на трето лице, при поемане на задълженията по чл. 65, правото да излъчва, предава и препредава произведението и да предлага електронен достъп до него, да го възпроизвежда върху всякакви видове носители, като видеоносителите, които да разпространява или да представя за публичен показ, при което е длъжен да уведоми писмено в едномесечен срок авторите по чл. 62, ал. 1, освен ако този закон предвижда друго.

Възнаграждения

Чл. 65. (1) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., доп., бр. 77 от 2002 г., бр. 99 от 2005 г., изм., бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Режисьорът, сценаристът, операторът и композиторът, а при анимационните филми - и художник-постановчикът, имат право на справедливо и съразмерно възнаграждение, отделно от това по чл. 63, ал. 2 и за всеки вид използване на филма или аудио-визуалното произведение, а останалите автори, посочени в чл. 62 - ако такова възнаграждение е било уговорено. Възнагражденията за различните видове използване на произведението, предоставени от авторите на продуцента по чл. 63, ал. 1, както и начинът, по който авторът иска да ги получи в съответствие с ал. 2, трябва да бъдат определяни поотделно за всеки вид използване.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) Възнагражденията за различните видове използване на произведението се дължат от съответните ползватели. Възнагражденията според желанието на авторите могат да се получават чрез продуцента или чрез организация за колективно управление на авторски права. Във втория случай

продуцентът е длъжен да предвиди това в договорите, които сключва за използване на произведението.

(3) (Изм. – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Когато предварително обявено произведение се изпълнява публично с платен вход, възнаграждението е пропорционално на прихода на продуцента.

(4) (Доп. - ДВ, бр. 77 от 2002 г., изм., бр. 99 от 2005 г.) Независимо от възнаграждението по ал. 2 авторите по ал. 1 имат право на процент от всеки приход на продуцента, реализиран от използването на произведението.

(5) (Нова - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) Независимо от договора между авторите и продуцента, когато произведението се показва на публични места, в които достъпът е свързан с плащането на входна такса или обща сума, авторите имат право на процент от приходите от всеки такъв показ. Всеки отказ от такова право на възнаграждение от страна на авторите е недействителен.

(6) (Нова - ДВ, бр. 99 от 2005 г., предишна ал. 5, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) Когато използването се изразява в отдаване на екземпляри от произведението под наем или в заем, се прилагат разпоредбите на чл. 22а.

(7) (Нова - ДВ, бр. 99 от 2005 г., предишна ал. 6, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г., изм., бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Когато използването се изразява в препредаване на произведението, се прилагат разпоредбите на чл. 21, ал. 3 – 6.

Чл. 66. (Отм. – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.).

Използване на части от филм

Чл. 67. Продуцентът може да използва части от произведението или отделни кадри в обем, оправдан от рекламата за филма, без съгласието на авторите и без заплащане на възнаграждение. Той може да използва такива части или кадри за други цели само със съгласието на авторите по чл. 62, ал. 1 и срещу заплащане на възнаграждение. Други лица могат да използват части или кадри само със съгласието на авторите по чл. 62, ал. 1 и срещу заплащане на възнаграждение.

Раздел VI

Използване на произведения на изобразителното изкуство, архитектурата и фотографията

Предположение за отстъпване право за публично показване

Чл. 68. (1) (Предишен текст на чл. 68, изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г.) С прехвърлянето на собствеността върху произведения на изобразителното изкуство и произведения, създадени по фотографски или аналогичен на него начин, се отстъпва, ако писмено не е уговорено друго, и правото за публично показване на произведенията.

(2) (Нова - ДВ, бр. 28 от 2000 г.) С прехвърляне на правото за използване на архитектурен проект се отстъпва, ако писмено не е уговорено друго, и правото за публично показване на проекта.

Последващо използване на архитектурен проект

Чл. 69. За всяко последващо използване на архитектурен проект на вече построена сграда или друг създаден обект е необходимо писменото съгласие на автора.

Раздел VII

Използване на компютърни програми

Диспозитивни правила

Чл. 70. Ако не е уговорено друго, счита се, че лицето, което законно е придобило правото да използва компютърна програма, може да зарежда програмата, да я изобразява върху екран, да я изпълнява, предава на разстояние, да я съхранява в паметта на компютър, да я превежда, преработва и да внася други изменения в нея, ако тези действия са необходими за постигане на целта, заради която е придобито правото да се използва програмата, включително и за отстраняване на грешки.

Императивни правила

Чл. 71. Лицето, което законно е придобило правото да използва компютърна програма, може без съгласието на автора и без заплащане на отделно възнаграждение:

1. да изготвя резервно копие от програмата, ако това е необходимо за съответния вид използване, за който е придобита програмата;
2. да наблюдава, изучава и изпитва начина на действие на програмата за определяне на идеите и принципите, които са залегнали в който и да е неин елемент, ако това става в процеса на зареждането на програмата, изобразяването ѝ върху екран, изпълняването ѝ, предаването ѝ на разстояние или съхраняването ѝ в компютърната памет при условие, че той има право да извършва тези действия в съответствие с чл. 70;
3. (доп. - ДВ, бр. 28 от 2000 г.) да превежда програмния код от една форма в друга, ако това е безусловно необходимо за получаване на информация за постигане на съвместимост на създадена компютърна програма с други програми, при условие, че необходимата за тази цел информация не е била предоставена в готов вид и че това се извършва само по отношение на онези части от компютърната програма, които са необходими за постигане на съвместимостта. Получената информация не може да бъде използвана за създаване и разпространение на компютърна програма, несъществено отличаваща се от програмата, чийто програмен код се превежда, както и за каквото и да е друго действие, което може да накърни авторските права върху програмата.

Управление и контрол на софтуерни активи от органите на държавната власт и местното самоуправление

Чл. 71а. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2002 г., отм., бр. 99 от 2005 г.).

Раздел VIII

(Нов - ДВ, бр. 14 от 2015 г.)

Особени правила при използването на осиротели произведения и звукозаписи

Приложно поле

Чл. 71б. (Нов – ДВ, бр. 14 от 2015 г.) (1) От разпоредбите на този раздел могат да се ползват общодостъпни библиотеки, учебни заведения и музеи, както и архиви, институции, съхраняващи филмово или звукозаписно наследство, и обществени радио- и телевизионни организации със седалище в Република България само с оглед постигането на цели, свързани с тяхното обществено предназначение.

(2) Разпоредбите на този раздел се прилагат към:

1. произведения, публикувани под формата на книги, специализирани издания, списания, вестници и други писмени произведения, които са част от фондовете на общодостъпни библиотеки, учебни заведения или музеи, архиви или институции, съхраняващи филмово или звукозаписно наследство;
2. филми или други аудиовизуални произведения и звукозаписи, които са част от фондовете на общодостъпни библиотеки, учебни заведения, музеи, архиви или институции, съхраняващи филмово или звукозаписно наследство;

3. филми или други аудиовизуални произведения и звукозаписи, продуцирани от обществени радио- и телевизионни организации до 31 декември 2002 г. включително и намиращи се в техните архиви, които са обект на авторско право или право, сродно на авторското, и са били публикувани за първи път в държава – членка на Европейския съюз, или, в случай че не са били публикувани, са били излъчени за първи път в такава държава, доколкото се смятат за осиротели по смисъла на чл. 71в.

(3) Разпоредбите на този раздел се прилагат също така и към произведения и звукозаписи по смисъла на ал. 2, които не са били никога публикувани или излъчени, но са били направени публично достояние от организациите по ал. 1 със съгласието на носителите на права върху тях, при условие че има основание да се предположи, че правоносителите няма да се противопоставят на използвания по смисъла на чл. 71ж.

(4) Този раздел се прилага също така и към произведения и други обекти на закрила, които са били включени във или съставляват неразделна част от обектите по ал. 2 и 3.

(5) Разпоредбите на този раздел не засягат прилагането на правилата относно управлението на права.

Осиротели произведения и звукозаписи

Чл. 71в. (Нов – ДВ, бр. 14 от 2015 г.) (1) Произведение или звукозапис се смятат за осиротели, ако никой от носителите на права върху него не е идентифициран, или, в случай че са идентифицирани един или повече от тях, не може да се установи местонахождението на нито един от тях въпреки провеждането и документирането на надлежно издирване, направено в съответствие с чл. 71г.

(2) В случай че произведение или звукозапис има повече от един носител на права и не всички са били идентифицирани или макар и идентифицирани тяхното местонахождение не е известно след провеждането и документирането на надлежно издирване, направено в съответствие с чл. 71г, произведението или звукозаписът могат да бъдат използвани съгласно разпоредбите на този раздел, при условие че правоносителите, които са били идентифицирани и чието местонахождение е известно, са упълномощили по отношение на притежаваните от тях права организациите по чл. 71б, ал. 1 да възпроизвеждат и да предоставят достъп по смисъла на чл. 18, ал. 2, т. 1 и 10.

(3) Разпоредбата на ал. 2 не може да засегне правата върху произведението или звукозаписа на правоносителите, които са били идентифицирани и чието местонахождение е известно.

(4) Разпоредбите на този раздел не засягат правилата относно произведения, разгласени под псевдоним или анонимно.

Надлежно издирване

Чл. 71г. (Нов – ДВ, бр. 14 от 2015 г.) (1) Организациите по чл. 71б, ал. 1 провеждат надлежно издирване за всяко едно произведение или звукозапис с цел да установят дали са осиротели чрез проверка в съответните източници на информация. Надлежното издирване трябва да бъде проведено преди използването на произведението или звукозаписа.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) Източниците, по които се прави надлежно издирване в Република България, се определят от министъра на културата или от оправомощен от него заместник-министър след консултации със сдруженията на правоносителите и ползвателите. Списъкът на минимум източниците е посочен в приложение № 1 към този закон.

(3) В Република България се извършва надлежно издирване по отношение на:

1. произведенията и звукозаписите, които са били публикувани за първи път в Република България, или ако не са били публикувани, са били излъчени за първи път в страната;
2. филми или други аудиовизуални произведения, когато седалището или обичайното място за пребиваване на продуцента им се намира в Република България;
3. произведенията и звукозаписите по чл. 71б, ал. 3, когато седалището на организацията е установено в Република България.

(4) Ако има данни, че съответна информация за носителите на права може да бъде намерена в други държави, се извършва справка с източниците на информация, налични в тези други държави.

(5) Организациите по чл. 71б, ал. 1 поддържат документация за проведените надлежни издирвания и информират министъра на културата за:

1. резултатите от надлежните издирвания, които са проведени и които водят до заключението, че дадено произведение или звукозапис могат да се смятат за осиротели по смисъла на чл. 71в;
2. действията по използване на такива осиротели произведения или звукозаписи съгласно този раздел;
3. всякава промяна по смисъла на чл. 71е в статута на използваните от тях осиротели произведения и звукозаписи;
4. своите координати за връзка.

(6) (Изм. – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Министърът на културата или оправомощен от него заместник-министър след получаване на информацията по ал. 5 я препраща на Службата на Европейския съюз за интелектуалната собственост в съответствие с Регламент (ЕС) № 386/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 19 април 2012 г. за възлагане на Службата за хармонизация във вътрешния пазар (марки, дизайни и модели) на задачи, свързани с гарантирането на спазването на правата на интелектуална собственост, включително обединяването на представители на публичния и частния сектор в Европейска обсерватория за нарушенията на правата на интелектуална собственост (ОВ, L 129/1 от 16 май 2012 г.).

Взаимно признаване на статута на осиротяло произведение или звукозапис

Чл. 71д. (Нов – ДВ, бр. 14 от 2015 г.) Произведения или звукозаписи, които се смятат за осиротели по смисъла на чл. 71в в която и да е държава – членка на Европейския съюз, се смятат за такива и могат да бъдат използвани съгласно този раздел и в Република България. Това се прилага и за произведения и звукозаписи по чл. 71в, ал. 2, доколкото засяга правоносители, които не са идентифицирани или чието местонахождение не е известно.

Прекратяване на статута на осиротяло произведение или звукозапис

Чл. 71е. (Нов – ДВ, бр. 14 от 2015 г.) Носител на права върху произведение или звукозапис, смятани за осиротели, може по всяко време да прекрати това положение, включително в случаите по чл. 71в, ал. 2, когато са засегнати неговите права.

Позволено използване на осиротели произведения и звукозаписи

Чл. 71ж. (Нов – ДВ, бр. 14 от 2015 г.) (1) Организациите по чл. 71б, ал. 1 могат без съгласието на носителя на авторското право или на сродно на него право и без заплащане на възнаграждение да използват осиротяло произведение или звукозапис, намиращи се в техните фондове, като:

1. предоставят достъп до него по реда на чл. 18, ал. 2, т. 10;
2. го възпроизвеждат с цел да го цифровизират, направят достъпно, индексират, каталогизират, съхранят или възстановят.

(2) Организациите по чл. 71б, ал. 1 могат да използват осиротяло произведение или звукозапис в съответствие с ал. 1 само с оглед постигането на цели, свързани с тяхното обществено предназначение, в частност със запазването, възстановяването и осигуряването на достъп за културни и образователни цели до произведенията и звукозаписите, съдържащи се в техните фондове. Тези организации могат да събират при това използване такси, но само доколкото това е необходимо, за да могат да покрият разходите си по цифровизирането на осиротелите произведения и звукозаписи и по осигуряването на публичен достъп до тях.

(3) Организацията по чл. 71б, ал. 1 са длъжни да осигурят при всякакво използване на осиротели произведения и звукозаписи посочване на имената на авторите и на другите правноносителите, които са идентифицирани.

(4) Разпоредбите на този раздел не засягат правото на организацията по чл. 71б, ал. 1 да сключват договори в рамките на своята дейност, свързани с изпълнението на общественото им предназначение.

(5) Носители на права, които са прекратили статута на осиротяло произведение или друг обект на авторско или сродно на него право, имат право да получат справедливо възнаграждение за използване, извършено съгласно ал. 1 от организации по чл. 71б, ал. 1, които имат седалище в Република България. Възнагражденията по изречение първо са дължими за използвания, осъществени в 5-годишния период, предхождащ прекратяването на статута на осиротяло произведение или друг обект на авторско или сродно на него право.

Приложимост във връзка с други закони

Чл. 71з. (Нов – ДВ, бр. 14 от 2015 г.) Този раздел не засяга разпоредбите, уреждащи правната закрила на патентите за изобретения, марките, промишления дизайн, полезните модели, топологията на интегралните схеми, шрифтовете, условията достъп, достъпа до електронни съобщителни мрежи и/или услуги, опазването на националните богатства, изискванията за депозиране, установени със закон, защитата на конкуренцията, търговската тайна, защитата на личните данни и правото на неприкосновеност на личния живот, закрилата на културните ценности, достъпа до обществена информация, законодателството, уреждащо договорните отношения, както и свободата на изразяване в медиите и свободата на печата.

Раздел IX

(Нов – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.)

Особени правила при използването на произведения и други обекти на закрила извън търговско обращение

Предмет

Чл. 71и. (Нов – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) (1) Произведение или друг обект на закрила е извън търговско обращение (обект извън търговско обращение), когато след полагане на разумни усилия добросъвестно може да се предположи, че произведението или обектът в своята цялост не се предлага на публиката чрез обичайните за него търговски канали на същия език и в първоначалната му форма.

(2) Министърът на културата или оправомощен от него заместник-министър след консултации с правноносителите, регистрираните организации за колективно управление на права и лицата по чл. 26ж, ал. 3, т. 3 и 4 определя със заповед допълнителни критерии за преценка за наличието на обект извън търговско обращение за отделни видове обекти на закрила. Заповедта по изречение първо се публикува на интернет страницата на Министерството на културата на български и на английски език.

(3) Организация, вписана в регистъра по чл. 94г, ал. 2, т. 1, която представлява значителен брой носители на права въз основа на членство или на споразумения за взаимно представителство, се счита за представителна организация за колективно управление на права на територията на Република България за целите на този раздел. Представителността се отнася за управлението на вписаните в регистъра категории права, видове права, произведения и други обекти на закрила. Искането за регистрация като представителна организация за колективно управление на права се заявява и разглежда по реда на чл. 94б – 94д, които се прилагат съответно.

(4) Когато в регистъра по чл. 94г, ал. 2, т. 1 е вписана повече от една представителна организация за управление на определена категория права, вид права и обекти на закрила, ползвателят се освобождава от отговорност при условията на чл. 94р¹, ал. 5, а представителните организации уреждат помежду си отношенията по повод на разрешеното използване в съответствие с чл. 94в във връзка с чл. 94м¹ – чл. 94о.

Отстъпване на права за използване на обекти извън търговско обращение

Чл. 71к. (Нов – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) (1) Представителните организации за колективно управление на права по чл. 71и, ал. 3 отстъпват с договор на лица по чл. 26ж, ал. 3, т. 3 и 4, установени в Република България, неизключителни права за използване на територията на Европейския съюз с нетърговска цел на обекти извън търговско обращение от постоянния архивен фонд или постоянната колекция на тези лица. Член 94р¹ се прилага съответно.

(2) С договорите по ал. 1 се отстъпват права за използване чрез възпроизвеждане, разпространение, излъчване, предаване, препредаване или предлагане на електронен достъп.

(3) Носителят на права може да оттегли занапред отстъпените при условията на ал. 1 неизключителни права по всяко време с писмено предизвестие от 6 месеца.

(4) Разпоредбите на този член не ограничават упражняването на правото на свободно използване на произведения, други обекти на закрила или части от тях в съответствие с предвиденото в този закон.

Използване на обекти извън търговско обращение

Чл. 71л. (Нов – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) (1) Лицата по чл. 26ж, ал. 3, т. 3 и 4 може при посочване на правоносителя, освен когато това е невъзможно, да предлагат чрез уебсайтове с нетърговска цел електронен достъп до обекти извън търговско обращение от постоянните им архиви и колекции, за управлението на които не е регистрирана представителна организация за колективно управление на права.

(2) При упражняване на правото по ал. 1 оправомощените лица може да извършват и действията по чл. 18, ал. 2, т. 1, 3, 5, 6 и 7, чл. 70, чл. 71, чл. 90д, чл. 93в, ал. 1 и чл. 93е, ал. 1 според естеството на обекта на закрила и доколкото е необходимо за неговите цели.

(3) Носителят на правото може да изключи занапред прилагането на ал. 1 по отношение на съответния обект на закрила по всяко време с писмено предизвестие от 6 месеца.

(4) Използването на обекти извън търговско обращение при условията на ал. 1 и 2 се приема за извършено на територията на Република България, когато упражняващото правото лице е установено в Република България.

(5) Разпоредбите на този член не ограничават упражняването на правото на свободно използване на произведения, други обекти на закрила или части от тях в съответствие с предвиденото в този закон.

Проучване

Чл. 71м. (Нов – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) (1) Лицата по чл. 26ж, ал. 3, т. 3 и 4 извършват проучване в съответствие с чл. 71и, ал. 1 дали произведенията или другите обекти на закрила, за които възнамеряват да получат разрешение за ползване при условията на чл. 71к, съответно до които възнамеряват да предлагат електронен достъп при условията на чл. 71л, са извън търговско обращение.

(2) Лицата по чл. 26ж, ал. 3, т. 3 и 4 поддържат документация за проведеното проучване и за резултатите от него.

(3) В хода на проучването по ал. 1 лицата по чл. 26ж, ал. 3, т. 3 и 4 може да провеждат консултации с министъра на културата и с регистрираните организации за колективно управление на права за съответните категории права, видове права, произведения и други обекти на закрила.

Оповестяване на информация за обектите извън търговско обращение

Чл. 71н. (Нов – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) (1) Организациите за колективно управление на права, съответно лицата по чл. 26ж, ал. 3, т. 3 и 4, изпращат на министъра на културата най-малко 6 месеца предварително следната информация за обектите извън търговско обращение, за които възнамеряват да отстъпят права при условията на чл. 71к, съответно до които възнамеряват да предлагат електронен достъп при условията на чл. 71л, а именно:

1. данни за идентификацията на обектите извън търговско обращение;
 2. информация за възможностите за носителите на права, предвидени в чл. 71к, ал. 4 и чл. 71л, ал. 3;
 3. когато е приложимо – наличната информация за страните по договора за отстъпване на права, териториалния му обхват и разрешените форми на използване.
- (2) Министърът на културата или оправомощен от него заместник-министър след получаване на информацията по ал. 1 я препраща на Службата на Европейския съюз за интелектуалната собственост в съответствие с Регламент (ЕС) № 386/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 19 април 2012 г. за възлагане на Службата за хармонизация във вътрешния пазар (марки, дизайни и модели) на задачи, свързани с гарантирането на спазването на правата на интелектуална собственост, включително обединяването на представители на публичния и частния сектор в Европейска обсерватория за нарушенията на правата на интелектуална собственост (ОВ, L 129/1 от 16 май 2012 г.).
- (3) До доказване на противното се предполага, че е извън търговско обращение обект на закрила, за който е била оповестена предвидената информация по реда на ал. 1 и 2 и носителят на правото не е изразил несъгласие с това в шестмесечен срок от оповестяването.
- (4) Организация за колективно управление, която отстъпва права при условията на чл. 71к, оповестява на интернет страницата си информацията по ал. 1 на български и на английски език. Такова задължение имат и лицата по чл. 26ж, ал. 3, т. 3 и 4 по отношение на обектите на закрила, до които тези лица възнамеряват да предлагат електронен достъп при условията на чл. 71л.

Обекти извън търговско обращение, свързани с трета държава

Чл. 71о. (Нов – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) (1) Разпоредбите на чл. 71к и 71л не се отнасят за групи от произведения и други обекти извън търговско обращение, за които по време на проучването по чл. 71м, ал. 1 се установи, че са свързани с трета държава така, както е определено в ал. 2, освен ако организацията за колективно управление е представителна за носителите на права от тази трета държава.

(2) Правилото на ал. 1 се прилага по отношение на следните обекти извън търговско обращение:

1. произведения и други обекти на закрила, които са били публикувани за първи път в трета държава или ако не са били публикувани, са били излъчени за първи път в трета държава, с изключение на филми и други аудио-визуални произведения;
2. филми и други аудио-визуални произведения, когато седалището или обичайното място за пребиваване на продуцента им се намира в трета държава;
3. произведения и други обекти на закрила на граждани на трета държава, когато, след полагането на разумни усилия, не може да се установи държавата по т. 1 или 2.

ДЯЛ ВТОРИ

ПРАВА, СРОДНИ НА АВТОРСКОТО ПРАВО И ДРУГИ ОСОБЕНИ ПРАВА

(Загл. доп. - ДВ, бр. 77 от 2002 г.)

Глава осма

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Носители и обекти на сродни права

Чл. 72. (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г.) Права, сродни на авторското, имат:

1. артистите-изпълнители върху своите изпълнения;
2. продуцентите на звукозаписи върху своите звукозаписи;
3. продуцентите на първоначалния запис на филм или друго аудио-визуално произведение върху оригинала и копията, получени в резултат на този запис;
4. радио- и телевизионните организации върху своите програми;
5. (нова – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) издателите на публикации в пресата – върху своите публикации в пресата.

Колизия с авторски права

Чл. 72а. (Нов - ДВ, бр. 28 от 2000 г.) Сродните права не могат да бъдат упражнявани по начин, който би могъл да доведе до накърняване или ограничаване на авторските права.

Предположение за притежаване на сродни права

Чл. 72б. (Нов - ДВ, бр. 99 от 2005 г., изм., бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.)

До доказване на противното за носител на право по чл. 72 се смята лицето, чието име, наименование или друг идентифициращ знак са посочени или упоменати по обичайния за това начин върху съответния запис, копия или екземпляри от него и/или техните опаковки, в хода на показване на програмата или върху съответния хартиен носител, или в новинарския сайт в интернет.

Упражняване на сродни права чрез организации за колективно управление

Чл. 73. (Доп. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., изм. и доп., бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г., изм., бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г., бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Имушествените права на артистите-изпълнители, на продуцентите на звукозаписи, на продуцентите на филми или други аудио-визуални произведения, на радио- и телевизионните организации и на издателите на публикации в пресата могат да бъдат упражнявани от упълномощени от тях организации за колективно управление на права или независими дружества за управление на права в съответствие с разпоредбите на дял втори "а" и § 5 от преходните и заключителните разпоредби.

Глава девета

ПРАВА НА АРТИСТА-ИЗПЪЛНИТЕЛ

Носител на правото

(Загл. изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г.)

Чл. 74. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 28 от 2000 г.) Артист-изпълнител е лицето, което представя, пее, свири, танцува, рецитира, играе, режисира, дирижира, коментира, озвучава роли или изпълнява по друг начин произведение, цирков или вариететен номер, номер с кукли или фолклорна творба.

Неимушественни права

Чл. 75. (1) Артистът-изпълнител има следните неимушественни права:

1. правото да изисква името му, псевдонимът или артистичното му име да бъде посочвано или съобщавано по обичайния за това начин при всяко негово изпълнение на живо и при всяко използване на записаното му изпълнение по какъвто и да е начин;
 2. правото да изисква запазване целостта и неизменяемостта на записаното му изпълнение при възпроизвеждането или използването му по какъвто и да е друг начин.
- (2) Правото по т. 1 от предходната алинея е неотчуждимо. Отчуждаването на правото по т. 2 може да става само изрично и в писмена форма.

Имуществени права

Чл. 76. (1) Артистът-изпълнител има изключителното право да разрешава срещу възнаграждение:

1. (изм. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) излъчването на неговото изпълнение, предаването и препредаването му, предлагането на електронен достъп до него, както и звукозаписването или видеозаписването на изпълнението, възпроизвеждането на записите върху звуконосители или видеоносители и тяхното разпространение;
 2. (изм. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) публичното изпълнение, излъчването, предаването и препредаването на тези записи;
 3. (нова - ДВ, бр. 28 от 2000 г., изм., бр. 99 от 2005 г., бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) предлагането на електронен достъп до неговото записано изпълнение или част от него;
 4. (нова - ДВ, бр. 77 от 2002 г., доп., бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) вноса и износа в трети държави на екземпляри от записа с изпълнението в търговско количество, независимо дали екземплярите са произведени законно или в нарушение на правата по т. 1.
- (2) (Изм. – ДВ, бр. 21 от 2014 г., бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Правата по ал. 1 се отстъпват от артиста-изпълнител срещу справедливо и съразмерно възнаграждение с отделен писмен договор. Възнаграждението може да се уговори като част от приходите, като еднократна сума или по друг начин.
- (3) Ако в договора между артиста-изпълнител и продуцента на звукозаписи не е уговорено друго, артистът-изпълнител има право да разрешава и на други лица да записват и разпространяват негови изпълнения. Всякаква уговорка, която ограничава правото на артиста-изпълнител да дава такова разрешение, не може да има действие за повече от пет години.
- (4) (Отм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., нова, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Когато първоначално договореното възнаграждение се окаже явно несъразмерно на приходите, получени от използването на изпълнението, артистът-изпълнител може да иска увеличение на възнаграждението или да претендира допълнително възнаграждение от страната, с която е сключен договорът за използване, или от нейни правоприемници. Ако не се постигне съгласие между страните, артистът-изпълнител може да започне процедура по медиация по чл. 94ю и 94я, както и да предяви иск по съдебен ред, независимо дали е провеждана процедура по медиация.
- (5) (Нова – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) При преценка дали възнаграждението е несъразмерно ниско се вземат предвид всички последващи и съответни приходи от използването на изпълнението, включително продажбата на рекламни стоки, когато е приложимо, както и специфичните обстоятелства във всеки конкретен случай, включително приносът на артиста-изпълнител, пазарните практики и особеностите на съответния сектор и действителното използване на изпълнението.
- (6) (Нова – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Разпоредбата на ал. 4 не се прилага по отношение на споразумения, сключени от организации за колективно управление на права и независими дружества за управление на права.
- (7) (Нова – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Всяка договореност, която възпрепятства или ограничава предвиденото в ал. 4, е недействителна по отношение на артиста-изпълнител.

Вторично използване на звукозаписи
(Загл. изм. – ДВ, бр. 21 от 2014 г.)

Чл. 77. (1) (Изм. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., предишен текст на чл. 77, бр. 21 от 2014 г., изм., бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Размерът на възнагражденията на артистите-изпълнители и на продуцентите на звукозаписи за излъчване, предаване и препредаване или за публично изпълнение чрез апарати за озвучаване или по друг начин на техни изпълнения и звукозаписи, които са били вече разгласени, в това число когато тези изпълнения и звукозаписи са включени в записи на други произведения, се определя по реда на § 5 от допълнителните разпоредби, като половината от сумата се предоставя на артистите-изпълнители, а другата половина – на продуцентите на звукозаписи.

(2) (Нова – ДВ, бр. 21 от 2014 г.) Когато артистът-изпълнител има право на възнаграждение под формата на периодични плащания, след петдесетата година от законното публикуване на звукозаписа или ако той не е бил публикуван – след петдесетата година от неговото законно съобщаване на публиката, от плащанията не могат да се приспадат евентуални авансово платени суми и каквито и да е удържки, установени с договор, сключен преди изтичането на петдесетата година от законното публикуване, съответно съобщаване на публиката, на звукозаписа.

(3) (Нова – ДВ, бр. 21 от 2014 г., изм., бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) В случай че петдесет години след законното публикуване на звукозаписа или ако не е бил публикуван – петдесет години след неговото законно съобщаване на публиката, продуцентът на звукозаписа не предлага достатъчен брой екземпляри от звукозаписа за продажба или не предлага електронен достъп до звукозаписа, артистът-изпълнител може да прекрати договора, с който е отстъпил на продуцента правото да използва звукозаписа. Тази възможност може да бъде упражнена, ако продуцентът не осъществи някое от действията по използване на звукозаписа, указани в изречение първо, в срок една година от получаване на уведомлението на артиста-изпълнител за намерението му да прекрати договора. Отказът от страна на артиста-изпълнител от правото да поиска такова прекратяване е недействителен.

Допълнително възнаграждение

Чл. 77а. (Нов – ДВ, бр. 21 от 2014 г.) (1) В случай че в договор, с който артист-изпълнител е отстъпил на продуцент правото да използва звукозапис с негово изпълнение, е предвидено възнаграждението да се заплаща не под формата на периодични плащания, артистът-изпълнител има право да получава допълнително годишно възнаграждение от продуцента за всяка пълна календарна година след петдесетата година от законното публикуване на звукозаписа или ако той не е бил публикуван – след петдесетата година от неговото законно съобщаване на публиката. Отказът от страна на артиста-изпълнител от правото да получава допълнително възнаграждение е недействителен.

(2) Общата сума на допълнителното годишно възнаграждение за една година, която продуцентът дължи на артиста-изпълнител съгласно ал. 1, съответства на 20 процента от приходите, получени от продуцента през годината, предхождаща годината, за която се плаща допълнителното годишно възнаграждение. Продуцентът е длъжен при поискване веднъж годишно да предоставя на съответната организация за колективно управление на права на артистите-изпълнители и на артистите-изпълнители, които имат право на допълнително възнаграждение съгласно ал. 1, информацията, необходима за изплащането на това възнаграждение.

(3) Допълнителното възнаграждение по ал. 1 се събира, разпределя и изплаща само чрез организация за колективно управление на права.

(4) (Изм. – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Приходи на продуцента по смисъла на ал. 2 са приходите, които произтичат от възпроизвеждането и разпространението на записа, както и от предлагането на електронен достъп до записа или до част от него, получени от продуцента преди приспадането на разходите.

Участие в заснемането на филм

Чл. 78. (1) (Доп. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., изм., бр. 99 от 2005 г., бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Ако в договора за изпълнение не е уговорено друго, смята се, че артистът-изпълнител, който участва в заснемането на филм или друго аудио-визуално произведение, е отстъпил на продуцента на произведението и правото за публично изпълнение на записаното изпълнение, за излъчването, предаването и препредаването му, за предлагането на електронен достъп до него, както и за възпроизвеждането му върху видеоносители и тяхното разпространение.

(2) Роля, изпълнена от артист-изпълнител във филм или друго аудио-визуално произведение, може да бъде озвучена на същия език от друго лице само със съгласието на артиста, изпълнил ролята.

(3) (Нова - ДВ, бр. 28 от 2000 г.) Договорите по ал. 1 с артистите, изпълняващи главни роли, предвиждат и допълнително възнаграждение в процент от всеки бруто приход на продуцента от използването на произведението. Възнаграждението им се заплаща, съгласно уговореното, от продуцента или от съответните ползватели. Когато възнаграждението им се заплаща от съответния ползвател, продуцентът е длъжен да предвиди това в договорите, които сключва за използване на произведението. Ако възнаграждението не е било уговорено, то се определя съгласно споразумение между сдруженията на актьорите, от една страна, и продуцентите или техни сдружения, от друга страна.

(4) (Нова - ДВ, бр. 28 от 2000 г.) Артисти, изпълняващи главни роли по смисъла на ал. 3, са, до доказване на противното, лицата, които са посочени в титрите на филма по начин, недвусмислено показващ, че са смятани за такива. Когато липсват такива указания, се вземат под внимание евентуални изрични уговорки по този въпрос в договора между продуцента и артиста-изпълнител, а ако такива уговорки там няма или договорът не е представен, се взема под внимание изричното мнение на сценариста, дадено писмено, независимо по кое време.

(5) (Нова - ДВ, бр. 77 от 2002 г.) В случай че телевизионната организация е същевременно и продуцент на филм или на аудио-визуално произведение, лицата по ал. 3 имат право на допълнително възнаграждение при всяко използване на произведението от тази организация, като размерът на това възнаграждение се определя съгласно ал. 3, изречения второ и четвърто.

(6) (Нова - ДВ, бр. 77 от 2002 г., отм., бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.).

(7) (Нова - ДВ, бр. 99 от 2005 г.) Когато използването по ал. 3 се изразява в отдаване на екземпляри под наем или в заем, се прилагат и разпоредбите на чл. 22а.

Разрешение от колективни изпълнители

Чл. 79. Участниците в колективни изпълнения, като хор, оркестър, ансамбъл или друга артистична група, упълномощават писмено едно лице да дава разрешенията съгласно тази глава за използването на техните изпълнения. Солистите и диригентът, както и режисьорът на сценично произведение дават разрешение отделно.

Посочване на имената при колективни изпълнения

Чл. 80. При колективни изпълнения се посочват или съобщават по обичайния за това начин името на ансамбъла или групата като цяло и имената на солистите, диригента и на режисьора на сценичното произведение, ако с тези лица не е уговорено друго.

Изпълнение по трудово правоотношение

Чл. 81. Разрешение за използване по чл. 76, ал. 1 на изпълнение, осъществено в рамките на трудово правоотношение, се дава от работодателя, освен ако с артиста-изпълнител е уговорено друго.

Времетраене

Чл. 82. (Изм. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г., бр. 21 от 2014 г.) (1) Правата на артистите-изпълнители продължават петдесет години след датата на изпълнението.

(2) В случай че на изпълнението е бил направен запис, който е различен от звукозапис и е законно публикуван или законно съобщен на публиката в срока по ал. 1, времетраенето на правото продължава петдесет години от датата на това събитие, а ако са настъпили и двете събития – от по-ранната от двете дати.

(3) В случай че на изпълнението е бил направен звукозапис, който е бил законно публикуван или законно съобщен на публиката в срока по ал. 1, времетраенето на правото продължава седемдесет години от датата на това събитие, а ако са настъпили и двете събития – от по-ранната от двете дати.

(4) Сроковете по ал. 1, 2 и 3 започват да текат от първи януари на годината, следваща годината, през която е настъпило събитието, което ги поражда.

Закрила на наименованията на артистични групи

Чл. 83. (1) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., изм., бр. 28 от 2005 г., бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Министърът на културата или оправомощен от него заместник-министър води и поддържа публичен регистър на наименованията на артистични групи. Регистърът се публикува на интернет страницата на Министерството на културата.

Условията и редът за регистрацията се определят от Министерския съвет. За подаване на искане за регистрация се събират такси в размери, определени с тарифата за таксите, които се събират в системата на Министерството на културата, одобрена от Министерския съвет.

(2) (Нова - ДВ, бр. 28 от 2000 г.) Наименованията на артистичните групи се регистрират задължително на кирилица. По желание на заявителя в регистрацията може да бъде добавено същото наименование, изписано на друга азбука.

(3) (Нова – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Министърът на културата или оправомощен от него заместник-министър:

1. отказва регистрация на наименование на артистична група, когато наименованието:

а) повтаря наименование, което вече е регистрирано за същата артистично-изпълнителска дейност;

б) повтаря наименование на световноизвестна група със същата артистично-изпълнителска дейност;

в) противоречи на обществения ред или на добрите нрави;

2. заличава регистрираното наименование на артистична група:

а) по искане на участниците в артистичната група или на упълномощено от тях лице;

б) когато с влязло в сила съдебно решение е уважено искането по ал. 6;

в) когато наименованието противоречи на обществения ред или на добрите нрави;

г) след изтичане на 10 години от прекратяването на дейността на артистичната група.

(4) (Предишна ал. 2 - ДВ, бр. 28 от 2000 г., предишна ал. 3, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Регистрираното по ал. 1 наименование не може да се използва от друга група.

(5) (Предишна ал. 3 - ДВ, бр. 28 от 2000 г., предишна ал. 4, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Ако друга група е използвала същото или подобно наименование преди регистрацията, тя може да поиска заличаване на регистрацията.

(6) (Предишна ал. 4 - ДВ, бр. 28 от 2000 г., предишна ал. 5, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Споровете за сходство, както и коя от групите е започнала първа да използва наименованието, се решават от съда.

(7) (Предишна ал. 5 - ДВ, бр. 28 от 2000 г., предишна ал. 6, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Правото на наименование по ал. 1 се закриля в продължение на десет години след прекратяване на дейността на артистичната група. Сроктът започва да тече от първи януари на годината, следваща годината на прекратяването.

(8) (Нова – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Административните органи, лицата, осъществяващи публични функции, организациите, предоставящи обществени услуги, и

органите на съдебната власт, пред които трябва да се установят обстоятелства, вписани в публичния регистър по ал. 1, или на които са необходими данни, налични в публичния регистър по ал. 1, не може да изискват от гражданите и организациите представяне на доказателства, че информацията е вписана в публичния регистър по ал. 1.

Прозрачност и отчетност

Чл. 83а. (Нов – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 3.12.2024 г.) (1) Ползвател, на когото артист-изпълнител е отстъпил право да използва негово записано изпълнение, е длъжен най-малко веднъж годишно, в срока на използването, да предоставя на съответния артист-изпълнител актуална, разбираема, относима и изчерпателна информация за всяко използване на неговото изпълнение, включително за начините на използване, всички реализирани приходи от използването, включително от продажбата на рекламни стоки и дължимото възнаграждение, имащи пряко отношение към използването. Информацията може да се предоставя по електронен път, освен ако в договора с ползвателя не е уговорено друго.

(2) Когато ползвателят е отстъпил право на използване на трето лице и в случай че първоначалният ползвател не разполага с цялата необходима информация по ал. 1, артистът-изпълнител има право да изиска от третото лице допълнителна информация, относима към периода на използването. Първоначалният ползвател е длъжен да предостави на артиста-изпълнител информация за третото лице, включваща имена и данни за контакт.

(3) Всяко искане за допълнителна информация по ал. 2 до третото лице се отправя чрез първоначалния ползвател, освен ако той не оказва съдействие или по друга причина това е обективно невъзможно.

(4) Когато произтичащата от задължението по ал. 1 административна тежест е несъразмерна с оглед на получените от използването на изпълнението приходи, задължението се ограничава до видовете и нивото на информация, които може разумно да се очакват според случая.

(5) Задължението по ал. 1 не се прилага, когато приносът на артиста-изпълнител е незначителен спрямо цялостното изпълнение, освен ако информацията е необходима на артиста-изпълнител, за да упражни правата, предвидени в чл. 76, ал. 5. Приносът на артиста-изпълнител е значителен, когато изпълнителят е имал пряко въздействие върху цялостния успех на обекта по чл. 72 или приносът му не е могъл да бъде заменен от този на друг изпълнител, без да се засегне цялостният успех на този обект.

(6) Задължението по ал. 1 не се прилага по отношение на споразумения, сключени от организации за колективно управление на права и независими дружества за управление на права, за които е приложим чл. 94с¹.

(7) Всяка договореност, която възпрепятства или ограничава предвиденото в този член, е недействителна по отношение на артиста-изпълнител.

(8) Лицата, получаващи информация по този член, носят отговорност за нейното обработване, използване и опазване в съответствие с предвидените в действащото право задължения за защита на личните данни и търговската тайна.

Прилагане по аналогия

Чл. 84. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., изм., бр. 77 от 2002 г., бр. 99 от 2005 г., доп., бр. 21 от 2014 г., изм., бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Разпоредбите на чл. 18, ал. 3, чл. 18а, чл. 19, чл. 21, чл. 21а, чл. 22, чл. 22а, чл. 22б, чл. 23, чл. 24, чл. 25, ал. 1, т. 2, чл. 25а, чл. 26, чл. 26е, 26ж, 26з, 26и, 26к и 26л – по отношение на произведенията, чл. 32, чл. 33, чл. 34, чл. 36, чл. 37, чл. 39, чл. 42, чл. 58, ал. 1 и чл. 71и – чл. 71о се прилагат съответно и относно правата на артистите-изпълнители.

Глава десета

ПРАВА НА ПРОДУЦЕНТИТЕ НА ЗВУКОЗАПИСИ

Носител на правото

Чл. 85. Продуцент на звукозапис е физическото или юридическото лице, което организира осъществяването на първия запис и осигурява финансирането му.

Имуществени права

Чл. 86. (1) Продуцентът има изключително право да разрешава срещу заплащане:

1. възпроизвеждането и разпространението на записа;
 2. (доп. - ДВ, бр. 77 от 2002 г., бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) вноса и износа в трети държави на екземпляри от записа в търговско количество, независимо дали са произведени законно или в нарушение на правата по т. 1;
 3. (изм. и доп. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., изм., бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) публичното изпълнение, излъчването, предаването и препредаването на записа;
 4. (нова - ДВ, бр. 28 от 2000 г., изм., бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) предлагането на електронен достъп до записа или част от него;
 5. (нова - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) преработката и синхронизацията на записа.
- (2) Продуцентът може да отстъпва с договор отделни свои права по ал. 1 на други лица, в т.ч. автори и изпълнители на записаните произведения.

Неимуществени права

Чл. 87. (1) Продуцентът има право да изисква при възпроизвеждането и разпространението на направените от него записи името му да бъде посочвано по обичайния за това начин върху звуконосителите, включително и върху техните обложки и кутии.

(2) (Отм. - ДВ, бр. 99 от 2005 г.).

Вторично използване

Чл. 88. (Изм. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Възнагражденията на продуцентите на звукозаписи за излъчване, предаване и препредаване или за публично изпълнение чрез апарати за озвучаване или по друг начин на техни звукозаписи, които са били вече разгласени, се определят и заплащат по начина и реда, предвидени в чл. 77.

Времетраене

Чл. 89. (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2002 г., бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г., бр. 21 от 2014 г.) (1) Правата на продуцентите на звукозаписи продължават петдесет години след датата на осъществяването на записа.

(2) В случай че звукозаписът е бил законно публикуван в срока по ал. 1, времетраенето на правото продължава седемдесет години от това събитие. Ако звукозаписът не е бил законно публикуван, но е бил законно съобщен на публиката в срока по ал. 1, времетраенето на правото продължава седемдесет години след датата на това съобщаване.

(3) Сроковете по ал. 1 и 2 започват да текат от първи януари на годината, следваща годината, през която е настъпило събитието, което ги поражда.

(4) В случай че договор между продуцента на звукозапис и артист-изпълнител, участващ в записа, бъде прекратен по реда на чл. 77, ал. 3, правото на продуцента върху този запис се прекратява от момента на прекратяването на договора с артиста-изпълнител.

Прилагане по аналогия

Чл. 90. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., изм., бр. 77 от 2002 г., бр. 99 от 2005 г., бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Разпоредбите на чл. 8, чл. 18, ал. 3, чл. 18а, чл. 19, чл. 21, чл. 21а, чл. 22, чл. 22а, чл. 22б, чл. 23, чл. 24, чл. 25, ал. 1, т. 2, чл. 25а, чл. 26, чл. 26е, чл. 26ж, чл. 26з, чл. 26и, чл. 26к и чл. 26л – по отношение на произведенията, чл. 32, чл. 33, чл. 34, чл. 36 и чл. 71и – 71о се прилагат съответно и относно продуцентите на звукозаписи.

Глава десета "а"

(Нова - ДВ, бр. 28 от 2000 г.)

ПРАВА НА ФИЛМОВИТЕ ПРОДУЦЕНТИ

Съдържание на правото

Чл. 90а. (Нов - ДВ, бр. 28 от 2000 г.) (1) Продуцентът на първоначалния запис на филм или друго аудио-визуално произведение има по отношение оригинала на филма и копията от него, получени в резултат на този запис, изключително право да разрешава срещу заплащане:

1. размножаването им;
 2. (отм. – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.);
 3. (изм. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г., бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) публичното им изпълнение и излъчването им;
 4. (изм. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) предаването и препредаването им;
 5. възпроизвеждането им;
 6. разпространението им;
 7. превеждането, дублирането и субтитрирането им;
 8. (изм. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) предлагането на електронен достъп до филма или част от него;
 9. (нова - ДВ, бр. 77 от 2002 г., доп., бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) вноса и износа в трети държави на копия от филма в търговско количество, независимо дали са произведени законно или в нарушение на правото по т. 1 или т. 5;
 10. (нова - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) преработката и синхронизацията на записа.
- (2) Продуцентът има право да изисква при използване на филма името или наименованието му да бъде посочвано по обичайния за това начин.

Времетраене

Чл. 90б. (Нов - ДВ, бр. 28 от 2000 г., изм., бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г., бр. 21 от 2014 г.) Правата на продуцента по тази глава продължават петдесет години. Срокът започва да тече от 1 януари на годината, през която е направен записът, но ако записът е бил законно публикуван или законно съобщен на публиката през този период, срокът започва да тече от 1 януари на годината, следваща годината на това събитие, а ако са настъпили и двете - от това, което е настъпило по-рано.

Прилагане по аналогия

Чл. 90в. (Нов - ДВ, бр. 28 от 2000 г., изм., бр. 77 от 2002 г., бр. 99 от 2005 г., бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Разпоредбите на чл. 8, чл. 18, ал. 3, чл. 18а, чл. 19, чл. 21, чл. 21а, чл. 22, чл. 22а, чл. 22б, чл. 23, чл. 24, чл. 25, ал. 1, т. 2, чл. 25а, чл. 26, чл. 26е, чл. 26ж, чл. 26з, чл. 26и, чл. 26к и чл. 26л – по отношение на произведенията, чл. 32, чл. 33, чл. 34, чл. 36, чл. 71и – 71о се прилагат съответно и за филмовите продуценти.

Глава десета "б"

(Нова – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.)

ПРАВА НА ИЗДАТЕЛИ НА ПУБЛИКАЦИИ В ПРЕСАТА

Носител на правото

Чл. 90г. (Нов – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Издател на публикации в пресата е доставчик на услуги, който помества като част от икономическата си дейност, по своя инициатива и под своя редакционна отговорност и контрол публикации в пресата. По смисъла на предходното изречение издатели на публикации в пресата са издателите на периодични издания, на новини, новинарски агенции и други, когато те публикуват публикации в пресата.

Съдържание на правото

Чл. 90д. (Нов – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) (1) Издателят на публикации в пресата има изключителното право да отстъпва на доставчиците на услуги на информационното общество срещу възнаграждение:

1. възпроизвеждането в онлайн среда на публикациите си или части от тях;
2. предлагането на електронен достъп до публикациите си или до части от тях.

(2) Алинея 1 не се прилага за:

1. действия по:

- а) използване на публикации в пресата от физическо лице за лични или нетърговски цели;
- б) възпроизвеждане на фактите, включени в публикации в пресата;
- в) използване на отделни думи или много кратки откъси от публикация в пресата;
- г) създаване на препратки (хипервръзки);

2. обекти на закрила, публикувани в периодични издания с научни или академични цели;

3. блогове и други сайтове, които предоставят информация като част от дейност, която не се извършва по инициатива или под редакционна отговорност и контрол на доставчик на услуги.

(3) Авторите и другите носители на права, чиито произведения и други обекти са включени в публикация в пресата, запазват правата си и извън предвиденото в чл. 59 може да използват своите произведения и други обекти отделно от тази публикация, освен ако писмено не е било уговорено друго.

(4) Когато произведение или друг обект са включени от издателя в публикация в пресата въз основа на неизключително право за използване, предвидените в ал. 1 права не може да се упражняват, за да се забрани използването от други ползватели, получили разрешение.

(5) Независимо от срока по чл. 90ж, правата по ал. 1 не може да се упражняват с цел забрана на използването на произведения и други обекти на закрила, за които срокът на закрила е изтекъл.

Право на участие

Чл. 90е. (Нов – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Ако писмено не е уговорено друго, приходите от възнаграждението, получено от издателя на публикация в пресата за използването на публикацията в пресата от доставчиците на услуги на информационното общество, се разпределят по следния начин:

1. 20 на сто – за авторите на произведения, включени в публикацията в пресата;
2. 80 на сто – за издателя на публикацията в пресата.

Времетраене

Чл. 90ж. (Нов – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Правата на издателя на публикации в пресата по чл. 72, т. 5 продължават две години след публикуването на публикацията в пресата. Срокът започва да тече от първи януари на годината след датата, на която е публикувана публикацията в пресата.

Прилагане по аналогия

Чл. 90з. (Нов – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Разпоредбите на чл. 4, т. 5, чл. 24, чл. 25, чл. 25а, чл. 26, чл. 26е, чл. 26ж, чл. 26з, чл. 26и, чл. 26к и чл. 26л – по

отношение на произведенията, чл. 32, чл. 33, чл. 34, чл. 36 и чл. 71и – 71о се прилагат съответно и за издателите на публикации в пресата.

Глава единадесета

ПРАВА НА РАДИО- И ТЕЛЕВИЗИОННИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ

Съдържание на правото

Чл. 91. (1) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., бр. 77 от 2002 г., бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Радио- и телевизионната организация, която е осъществила първоначалното излъчване или предаване на собствена програма, включително чрез пряко въвеждане, има изключително право да разрешава срещу заплащане:

1. (изм. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г., бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) преизлъчването или препредаването на програмата, както и доставянето ѝ на публиката от разпространителя на сигнали при нейното излъчване или предаване чрез пряко въвеждане;

2. записването, възпроизвеждането и разпространението на записите от програмата;

3. (изм. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г., бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) предлагането на електронен достъп до запис от програмата или до част от нея или до съдържанието на своя спомагателна онлайн услуга;

4. (нова - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г., доп., бр. 21 от 2014 г., бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) публичното изпълнение на програмата или на своя спомагателна онлайн услуга, ако това се извършва в места, достъпни за публика срещу заплащане на входна такса.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Разпоредбата на предходната алинея се прилага и когато програма, изпратена от радио- или телевизионна организация чрез сигнал до телекомуникационен спътник, се препредава, записва, възпроизвежда и разпространява от друго лице.

(3) (Нова - ДВ, бр. 28 от 2000 г., изм., бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Когато радио- и телевизионната организация по ал. 1 или упълномощеното от нея лице ограничи кръга от лица, приемащи нейната програма или спомагателна онлайн услуга, като кодира сигнала, който я съдържа, съгласието се счита за дадено само при условие че декодиращото средство се осигурява от излъчващата или предаващата организация или с нейно съгласие.

(4) (Нова - ДВ, бр. 28 от 2000 г.) При всяко използване на програмата по смисъла на ал. 1 използващата организация е длъжна да съобщава по подходящ начин наименованието на организацията, която е осъществила първото излъчване или предаване на програмата.

(5) (Нова - ДВ, бр. 77 от 2002 г., изм., бр. 99 от 2005 г., бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г., отм., бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.).

Времетраене

Чл. 92. Правата на радио- и телевизионните организации по тази глава продължават петдесет години. Срокът започва да тече от първи януари на годината, следваща годината на първото излъчване или предаване на програмата.

Прилагане по аналогия

Чл. 93. (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2002 г., бр. 99 от 2005 г., бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Разпоредбите на чл. 8, чл. 18, ал. 3, чл. 18а, чл. 19, чл. 21, ал. 7, чл. 22, чл. 22б, чл. 23, чл. 24, чл. 25а, чл. 26е, чл. 26ж, чл. 26з, чл. 26и, чл. 26к и чл. 26л – по отношение на произведенията, чл. 36 и чл. 71и – 71о се прилагат съответно и за радио- и телевизионните организации.

Удостоверяване на правото за произвеждане и разпространение

Чл. 93а. (Нов - ДВ, бр. 10 от 1998 г., отм., бр. 28 от 2000 г.).

Глава единадесета "а"

(Нова - ДВ, бр. 77 от 2002 г.)

ПРАВА НА ПРОИЗВОДИТЕЛИТЕ НА БАЗИ ДАННИ

Носител на правото

Чл. 93б. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2002 г.) (1) Носител на правото е производителят на базата данни.

(2) Производител на база данни е физическото или юридическото лице, което е поело инициативата и риска за инвестиране в събирането, сверяването или използването на съдържанието на база данни, ако това инвестиране е съществено в количествено или качествено отношение.

Съдържание на правото

Чл. 93в. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2002 г.) (1) Производителят на база данни има право да забрани:

1. извличането чрез постоянно или временно пренасяне на съдържанието на базата данни или на негова съществена в количествено или качествено отношение част върху друг носител по какъвто и да е начин и под каквато и да е форма;

2. повторното използване на съдържанието на базата данни или на негова съществена в количествено или качествено отношение част чрез разгласяване под каквато и да е форма, включително разпространение на копия, отдаване под наем или предоставяне по цифров път.

(2) Даването в заем не е извличане или повторно използване по смисъла на ал. 1.

(3) Правото по ал. 1 може да се отчуждава или да бъде отстъпвано на други лица.

(4) Производителят на база данни има право да забрани действията по ал. 1 и по отношение на несъществена част от съдържанието ѝ, когато тези действия се извършват повторно и систематично по начин, който противоречи на нормалното ѝ използване или може да увреди законните интереси на производителя.

Прекратяване на правото

Чл. 93г. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2002 г.) (1) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 1.01.2007 г.) Първата продажба на територията на държавите - членки на Европейския съюз на материално копие от база данни от носителя на правото по чл. 93в или с негово съгласие води до прекратяване на правото му да контролира по-нататъшните продажби на копието от нея на тази територия.

(2) Когато база данни се предава в цифрова форма, включително в комуникационна мрежа, правото по чл. 93в не се прекратява по отношение на материализираните копия от базата данни, направени от получателя със съгласието на носителя на това право.

Колизия с други права

Чл. 93д. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2002 г.) (1) Правото по чл. 93в възниква независимо от това, дали базата данни или частите от съдържанието ѝ се ползват от закрилата на авторско право или на сродни на него права.

(2) Правото по чл. 93в не може да бъде упражнявано по начин, който би могъл да доведе до накърняване или ограничаване на авторски или сродни на тях права върху съдържанието на базата данни.

Права и задължения на законните ползватели

Чл. 93е. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2002 г.) (1) (Нова - ДВ, бр. 99 от 2005 г.) Лицето, което законно е придобило правото да използва база данни или копие от нея, може свободно да извършва действията по чл. 18, ал. 2, т. 1, 2, 3, 4, 5, 7 и 8 с нея, както и действия, свързани с резултатите, евентуално получени от превода, преработката, обработката и каквито и да е други изменения, които е направило с нея, когато това е необходимо за достъп до съдържанието на базата данни и за нормалното ѝ използване. Когато това лице има право да използва само част от базата данни, тази разпоредба се прилага само по отношение на тази част.

(2) (Предишна ал. 1 - ДВ, бр. 99 от 2005 г.) Когато една база данни е била разгласена по какъвто и да е начин, производителят ѝ не може да възпрепятства извличането или повторното използване на несъществена част от съдържанието ѝ за каквито и да е цели от лице, което е придобило по законен начин достъп до нея. Ако законният ползвател има право да извлича или използва повторно само част от базата данни, тази разпоредба се прилага само по отношение на тази част.

(3) (Предишна ал. 2 - ДВ, бр. 99 от 2005 г.) Законният ползвател на база данни, която е била разгласена по какъвто и да е начин, не може да извършва действия, които противоречат на нормалното ѝ използване или увреждат законните интереси на производителя ѝ.

(4) (Предишна ал. 3 - ДВ, бр. 99 от 2005 г.) Законният ползвател на база данни, която е била разгласена по какъвто и да е начин, не може да уврежда правата на носителя на авторско право или сродно на него право върху произведенията или другите обекти, съдържащи се в нея.

(5) (Нова - ДВ, бр. 99 от 2005 г.) Всяка договореност, противоречаща на разпоредбите на ал. 1, 2, 3 и 4, е нищожна.

Исключения

Чл. 93ж. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2002 г.) Законният ползвател на база данни, която е била разгласена по какъвто и да е начин, може без съгласието на производителя ѝ да извлича или да използва повторно по смисъла на чл. 93в съществена част от нейното съдържание в следните случаи:

1. извличане за лично ползване на съдържание на база данни, която не е в електронна форма;
2. извличане без търговска цел за илюстриране при обучение или при научни изследвания в обем, оправдан от целта, при посочване на източника;
3. извличане или повторно използване за целите на националната сигурност или в административно или съдебно производство.

Времетраене

Чл. 93з. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2002 г.) (1) Правата по чл. 93в продължават петнадесет години. Срокът започва да тече от първи януари на годината, следваща годината, през която е завършено създаването на базата данни.

(2) В случай че базата данни е била разгласена по какъвто и да е начин преди изтичането на срока по ал. 1, срокът започва да тече от първи януари на годината, следваща годината на разгласяването.

(3) Всяка нова съществена инвестиция в базата данни, която води до съществено изменение в съдържанието на базата данни, поставя началото на нов самостоятелен срок на закрила по отношение на частта, която е резултат на тази инвестиция.

ДЯЛ ВТОРИ "А"

(Нов – ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) КОЛЕКТИВНО УПРАВЛЕНИЕ НА АВТОРСКИ ИЛИ СРОДНИ НА ТЯХ ПРАВА

Глава единадесета "б"

(Нова – ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.)

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Основни положения

Чл. 94. (Нов – ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) Колективно управление на авторски или сродни на тях права (колективно управление на права) е дейност по управлението на авторски и/или сродни на тях права едновременно от името и за сметка на повече от един носител на авторски и/или сродни на тях права (носител на права) в тяхна обща полза.

(2) Колективното управление на права включва:

1. отстъпване на ползватели на авторски и/или сродни на тях права за използване на произведения и други обекти на закрила;
2. събиране на приходите от упражняването на тези права, както и от права за получаване на дължими съгласно този закон възнаграждения, включително компенсационни;
3. разпределение и изплащане на събраните от използването суми на носителите на права;
4. защита на управляваните права;
5. наблюдаване на начина, по който правата се упражняват.

(3) (Изм. – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Не се смята за колективно управление на права дейността на продуцентите на филми или други аудио-визуални произведения, на продуцентите на звукозаписи, на радио- и телевизионните организации, на доставчиците на онлайн услуги за споделяне на съдържание и на издателите, в т.ч. издателите на книги, на музикални произведения, на публикации в пресата и на периодични издания, както и на лицата, действащи като агенти или посредници, когато представляват автори или артисти-изпълнители в отношенията им с организации за колективно управление на права.

Субекти на колективното управление на права

Чл. 94а. (Нов – ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) Колективно управление на права може да се извършва от:

1. организация за колективно управление на права;
2. независимо дружество за управление на права.

(2) Организация за колективно управление на права е сдружение с нестопанска цел, което се учредява, управлява и контролира от своите членове – носители на права, и което по договори с носители на права или с друга организация за колективно управление на права, с която има сключен договор за взаимно представителство, е упълномощено да извършва колективно управление на права като негова единствена или основна дейност или това му е възложено по този закон.

(3) Независимо дружество за управление на права е търговско дружество, което не се притежава и не се контролира пряко или непряко, изцяло или частично от носители на права и е упълномощено по договори с носители на права да извършва дейност по колективно управление на права, като негова единствена или основна дейност. Договорите с носителите на права влизат в сила от деня на издаването на удостоверение за регистрация на независимото дружество.

(4) Организациите за колективно управление на права не може да упражняват по занятие дейности, при които произведения или други обекти на закрила се използват по смисъла на този закон.

(5) (Изм. – ДВ, бр. 17 от 2019 г.) Организациите за колективно управление на права и независимите дружества за управление на права обработват предоставените им лични данни в съответствие с изискванията за тяхната защита.

Упълномощаване

Чл. 94а¹. (Нов – ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1)

Упълномощаването за колективно управление на права се извършва писмено и изрично за всяка категория права, видове права, видове произведения или други видове обекти на закрила (видове права, произведения или други обекти на закрила).

(2) Носител на права, който е гражданин на друга държава – членка на Европейския съюз, или се е установил, или пребивава в такава държава, може с договор да упълномощи избрана от него организация за колективно управление на права, независимо от държавата членка, в която се намира седалището ѝ, да извършва колективно управление на различните категории и видове негови права за всичките си произведения или други обекти на закрила, или за част от тях за избрани от него територии. Организацията за колективно управление на права може да откаже да извършва колективно управление на права, за което е получила регистрацията по чл. 94б, само когато има обективно обосновани причини за това.

(3) Носителят на права може да упълномощи различни организации за колективно управление на права или независими дружества за управление на права да управляват различни категории негови права, видове права, произведения или други обекти на закрила. Носителят на права може да разрешава самостоятелно използването с нетърговска цел на свои произведения или други обекти на закрила, като уведомява за това организацията за колективно управление на права, в която членува. Във всички останали случаи на допустимо от устава на организацията индивидуално отстъпване на права за използване носителът на права дължи уведомление, ако уставът го изисква.

(4) Носителят на права може да прекрати упълномощаването на организацията за колективно управление на права или да оттегли от нея колективното управление на избрани от него категории права, видове права, произведения или други обекти на закрила за избрани от него територии с писмено предизвестие, чийто срок е не по-дълъг от 6 месеца. Организацията за колективно управление на права може да предвиди в устава си, че такова прекратяване или оттегляне има действие от началото на следващата календарна година. Когато колективното управление на права е задължително, носителът на права може да упълномощи само друга организация за колективно управление на права.

(5) Носителят на права запазва правата си по чл. 94л¹, 94м, 94с¹, 94т¹, 94х² и 94ч¹ за суми, които организацията за колективно управление на права му дължи за използване на негови произведения или други обекти на закрила, осъществено преди влизането в сила на прекратяването или оттеглянето, или за суми, постъпили от разрешение за използване, предоставено от организацията до влизането в сила на прекратяването или оттеглянето.

(6) Организация за колективно управление на права не може да ограничава упражняването на правата по ал. 4 и 5 с изисквания управлението на правата, които се прекратяват или оттеглят, да бъде поверено на друга организация за колективно управление на права.

Приложимост

Чл. 94а². (Нов – ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) Разпоредбите на този закон се прилагат и за организациите и дружествата, притежавани или контролирани пряко или непряко, изцяло или частично от организации за колективно управление на права или от независими дружества за управление на права, когато упражняват дейност по колективно управление на права.

Глава единадесета "в"

(Нова – ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.)

РЕГИСТРАЦИЯ

Изискване за регистрация

Чл. 94б. (Нов – ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) Колективно управление на права се извършва след регистрация от министъра на културата или оправомощен от него заместник-министър.

(2) Регистрацията по ал. 1 е безсрочна.

Условия за регистрация

Чл. 94б¹. (Нов – ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) Регистрацията се извършва след подаване на заявление от:

1. сдружение с нестопанска цел или търговско дружество, регистрирано по българското законодателство или по законодателството на друга държава – членка на Европейския съюз, или на друга държава – страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или на Конфедерация Швейцария;

2. лице, което има право да управлява колективно авторски или сродни права съгласно законодателството на друга държава – членка на Европейския съюз, или на друга държава – страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или на Конфедерация Швейцария, или на трета държава.

(2) Регистрацията се извършва, когато:

1. заявителят е упълномощен с два или повече писмени договора с носители на права или от друга организация за колективно управление на права по силата на договор за взаимно представителство да извършва от нейно име колективно управление на права съгласно посоченото в заявлението;

2. заявителят отговаря на условията по чл. 94ф¹, ако заявлението е за многотериториално разрешаване на използването в интернет на музикални произведения по глава единадесета "и";

2а. (нова – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) заявителят отговаря на изискването по чл. 71и, ал. 2, ако заявлението е и за регистрация като представителна организация за колективно управление на права по смисъла на глава седма, раздел IX;

3. уставът, съответно дружественият договор или учредителният акт на заявителя предвижда колективно управление на категориите права, видовете права, произведения или други обекти на закрила, за които се отнася искането за регистрация, като единствена или основна дейност;

4. заявителят не е в производство по несъстоятелност или в ликвидация;

5. заявлението за регистрация е подадено след изтичането на 12 месеца от влизането в сила на заповед за заличаване на регистрацията.

(3) (Изм. – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Заявлението за регистрация е по образец, утвърден от министъра на културата, и в него се посочват правният статут на заявителя, категориите права, видовете права, произведения и други обекти на закрила, за които се иска регистрация, както и дали искането е по чл. 71и, ал. 2, чл. 94в, ал. 3 или по глава единадесета "и".

(4) Към заявлението за регистрация се прилагат:

1. документ, удостоверяващ създаването, издаден до един месец преди датата на подаване на заявлението – за заявител чуждестранно лице;

2. заверено копие от устава – за заявител сдружение с нестопанска цел, съответно документ за учредяването – за заявител чуждестранно лице;

3. списък на членовете с посочване в какво качество членува съответното лице – за заявител сдружение с нестопанска цел, съответно списък на носителите на права, които са възложили колективно управление на права – за заявител търговско дружество;
 4. декларация, че заявителят не е в производство по несъстоятелност или в ликвидация;
 5. декларация за адреса на интернет страницата на заявителя;
 6. (изм. – ДВ, бр. 47 от 2019 г.) заверени копия от два или повече договора, по които носители на права упълномощават заявителя за колективно управление на права, а когато заявлението е за регистрация по чл. 94в, ал. 3 – заверени копия от два или повече договора, по които носители на права упълномощават заявителя за колективно управление на всички авторски и сродни права върху произведенията и другите обекти на закрила, посочени в договорите;
 7. заверено копие от споразумение за представителство;
 8. информация за договорите по чл. 94а, ал. 3, с които е възложено колективно управление на права: носител на права, категории права, видове права, произведения и други обекти на закрила, срок и територия – за заявител търговско дружество;
 9. заверени копия от договорите за взаимно представителство със сродни чуждестранни организации за колективно управление на права, ако са сключени такива, и списък на тези организации, с посочване на срока, територията, категориите права, видовете права, произведения и други обекти на закрила – за заявител сдружение с нестопанска цел;
 10. (доп. – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) декларация, че заявителят – организация за колективно управление на права, отговаря на условията по чл. 94ф¹, ал. 2 – когато заявлението е по глава единадесета "и", съответно – на условията по чл. 71и, ал. 2, когато е заявена и регистрация като представителна организация за колективно управление на права по смисъла на глава седма, раздел IX;
 11. документ за платена такса.
- (5) Заявлението за регистрация и приложените към него документи се подават на български език. Ако документ по ал. 4 е на чужд език, той трябва да бъде придружен от точен превод на български език, извършен от заклет преводач.
- (6) (Доп. – ДВ, бр. 47 от 2019 г.) Заявлението за регистрация и приложените към него документи се подават в писмена форма или по електронен път, подписани с квалифициран електронен подпис, съгласно изискванията на Регламент (ЕС) № 910/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 г. относно електронната идентификация и удостоверителните услуги при електронни трансакции на вътрешния пазар и за отмяна на Директива 1999/93/ЕО (ОВ, L 257/73 от 28 август 2014 г.) наричан по-нататък "Регламент (ЕС) № 910/2014", на Закона за електронния документ и електронните удостоверителни услуги и Закона за електронното управление.

Регистрация

Чл. 94в. (Нов – ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) Когато заявлението е за регистрация за колективно управление на права съгласно глава единадесета "и" и по време на процедурата по регистрация постъпи заявление от друго сдружение с нестопанска цел, регистрация получава заявителя, който вече е регистриран за колективно управление на такива права на територията на Република България, а когато няма такава – заявителят с по-широка представителност. В случай че вече има регистрирана организация за колективно управление на права, заявителят трябва да представи споразумение за представителство по ал. 2 с регистрираната организация.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Когато заявлението е за регистрация за колективно управление на права за излъчване, предаване или препредаване, публично изпълнение или предлагане на електронен достъп до произведение или друг обект на закрила, или до части от него или само за някое от тези права и за това вече има регистрирана организация за колективно управление на права, заявителят – организация за колективно управление на права или независимо дружество за управление на права,

получава регистрацията след представяне на споразумение за представителство с вече регистрираната организация. Регистрираната организация не може необосновано да отказва сключването на такова споразумение. Необоснован е отказът, когато основанията за него не са свързани със съдържанието на споразумението за представителство и/или с регистрацията на организацията за колективно управление на права.

(3) Споразумение по ал. 2 не се изисква, когато заявлението за регистрация е подадено от заявител – независимо дружество за управление на права, и се отнася до колективно управление на права за публично изпълнение чрез озвучаване на публично достъпни помещения, площи и превозни средства. Заявителят поддържа на интернет страницата си информация за възложеното от носители на права колективно управление на права: носител на права, категории права, видове права, произведения и други обекти на закрила, срок и територия.

(4) (Нова – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Заявленията за регистрация за колективно управление на права по глава единадесета "и" и по чл. 71и, ал. 2 се разглеждат по реда на чл. 94б – 94д, които се прилагат съответно.

(5) (Доп. – ДВ, бр. 94 от 2018 г., предишна ал. 4, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Когато заявлението и приложените към него документи не отговарят на изискванията по ал. 1 – 3 и чл. 94б¹, ал. 3 – 6, заявителят се уведомява за това, като му се предоставя едномесечен срок за отстраняване на нередовностите заедно с указания, че при неотстраняването им производството ще бъде прекратено.

(6) (Предишна ал. 5, изм. – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Заявлението по чл. 94б¹, ал. 3 и приложените към него документи се разглеждат в двумесечен срок от подаването им, а в случаите по ал. 5, изречение второ – от отстраняване на нередовностите.

(7) (Доп. – ДВ, бр. 94 от 2018 г., предишна ал. 6, изм., бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) В срока по ал. 6 министърът на културата или оправомощен от него заместник-министър издава заповед за регистрация или за отказ за регистрация.

(8) (Доп. – ДВ, бр. 94 от 2018 г., предишна ал. 7, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Министърът на културата или оправомощен от него заместник-министър отказва регистрацията, когато:

1. от представените документи се установи, че заявителят не отговаря на изискванията по чл. 94б¹, ал. 2;
2. съдържанието на споразумението за представителство по ал. 2 не отговаря на изискванията по чл. 94в¹;
3. заявлението е подадено преди изтичането на 12 месеца от влизането в сила на заповед за заличаване на регистрацията.

(9) (Предишна ал. 8 – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Отказът за регистрация може да бъде оспорван по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(10) (Предишна ал. 9 – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) На регистриран заявител се издава удостоверение за регистрация. Удостоверението е безсрочно и съдържа:

1. номера и датата на издаване;
2. наименованието, седалището и адреса на управление, данните за регистрацията и представителството на регистрираното юридическо лице и единния идентификационен код, съответно кода по БУЛСТАТ;
3. категориите права, видовете права, произведения и други обекти на закрила, за които се отнася колективното управление на права;
4. наименованието на организацията, упълномощена със споразумението за представителство да управлява правата по т. 3 – в случаите по ал. 2;
5. информацията, че колективното управление на права се отнася само до категориите права, видовете права, произведения и други обекти на закрила, посочени на интернет страницата на регистрираното лице – в случаите по ал. 3;

6. информацията, че колективното управление на права се отнася и за многотериториалното разрешаване на използването в интернет на музикални произведения – в случаите по глава единадесета "и";

7. (нова – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) информацията дали организацията за колективно управление на права е представителна по смисъла на глава седма, раздел IX, категориите права, видовете права, произведения или други обекти на закрила, за които е налице представителност.

(11) (Предишна ал. 10 – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) При промяна в обстоятелствата, вписани в издаденото удостоверение, или по чл. 94б¹, ал. 2 и 4, регистрираното лице в 14-дневен срок от настъпване на промяната уведомява министъра на културата и представя заверени копия от съответните документи и документ за платена такса. Разпоредбите на тази глава се прилагат съответно.

Споразумение за представителство

Чл. 94в¹. (Нов – ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) Споразумението за представителство по чл. 94в, ал. 2 съдържа:

1. упълномощаването на регистрираната организация да разрешава използването на произведенията и другите обекти на закрила, за които на заявителя е възложено колективно управление на права;
2. упълномощаването на регистрираната организация да събира съгласно своите тарифи възнагражденията, дължими за използването по т. 1;
3. категориите права, видовете права, произведения и други обекти на закрила, както и носителите на права, за които споразумението се отнася;
4. видовете произведения и други обекти на закрила, за които на заявителя е възложено колективно управление на права;
5. срока и територията на представителството;
6. доказателствата от заявителя относно представляваните от него носители на права и произведения и други обекти на закрила, както и периодичността на актуализирането им;
7. начина за определяне на дела от събраните възнаграждения, дължими на заявителя съгласно използването на произведенията и другите обекти на закрила, за които е възложено колективното управление на права, и сроковете за изплащането им на заявителя;
8. начина за обмяна на информация за идентифициране на произведенията или другите обекти на закрила и носителите на права;
9. начина и срока за уреждане на отношенията между страните по споразумението и ползвателите при прекратяване или разваляне на споразумението за представителство;
10. начина и срока за уведомяване на министъра на културата за прекратяването или развалянето на споразумението за представителство, който не може да бъде по-дълъг от 14 дни от прекратяването или развалянето.

(2) Споразумението за представителство може да съдържа и други уговорки.

Регистър

Чл. 94г. (Нов – ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) (Доп. – ДВ, бр. 94 от 2018 г.) Министърът на културата или оправомощен от него заместник-министър води и поддържа публичен регистър на лицата, получили регистрация по чл. 94б за колективно управление на права. Регистърът се публикува на интернет страницата на Министерството на културата.

(2) Регистърът по ал. 1 съдържа два раздела:

1. първи раздел – за организации за колективно управление на права;
2. втори раздел – за независими дружества за управление на права.

(3) В раздела по ал. 2, т. 1 се вписват:

1. номерът и датата на удостоверение;
 2. наименованието, седалището, адресът на управление, данните за регистрация на юридическото лице и единният идентификационен код, съответно кодът по БУЛСТАТ;
 3. членовете на изборните органи на управление и представляващите лица;
 4. телефонен номер, електронен адрес и лице за контакти;
 5. категориите права, видовете права, произведения и други обекти на закрила, за които се отнася колективното управление на права;
 6. организацията за колективно управление на права, упълномощена съгласно споразумение за представителство да разрешава използването на видовете произведения и други обекти на закрила, за които на регистрираното лице – организация за колективно управление на права, е възложено колективно управление на права в случаите по чл. 94в, ал. 2;
 7. сродните чуждестранни организации за колективно управление на права, с които са сключени договори за взаимно представителство, с посочване на категориите права, видовете права, произведения или други обекти на закрила, срокът и територията съгласно договора;
 - 7а. (нова – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) обстоятелството дали организацията за колективно управление на права е представителна по смисъла на глава седма, раздел IX, както и категориите права, видовете права, произведения или други обекти на закрила, за които е налице представителност;
 8. (изм. – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) промените в обстоятелствата по т. 2 – 7а;
 9. основанийето и датата на изменение на издаденото удостоверение;
 10. заличаването на регистрацията;
 11. информацията за лицата, подали заявление за регистрация, броят и видът на приложените документи.
- (4) В раздела по ал. 2, т. 2 се вписват:
1. номерът и датата на удостоверение;
 2. наименованието, седалището, адресът на управление, данните за търговска регистрация и единният идентификационен код;
 3. представляващите лица;
 4. телефонен номер, електронен адрес и лице за контакти;
 5. категориите права, видовете права, произведения и други обекти на закрила, за които се отнася колективното управление на права;
 6. организацията за колективно управление на права, упълномощена съгласно споразумение за представителство да разрешава използването на видовете произведения и другите обекти на закрила, за които на регистрираното лице – независимо дружество за управление на права, е възложено колективно управление на права в случаите по чл. 94в, ал. 2;
 7. информацията, че колективното управление на права се отнася само до категориите права, видовете права, произведения и други обекти на закрила, посочени на интернет страницата на регистрираното лице в случаите по чл. 94в, ал. 3;
 8. носителите на права, които с договор са упълномощили регистрираното лице да извършва дейност по колективно управление на права;
 9. промените в обстоятелствата по т. 2 – 8;
 10. основанийето и датата на изменение на издаденото удостоверение;
 11. заличаването на регистрацията;
 12. информацията за лицата, подали заявления за регистрация, броят и видът на приложените документи.
- (5) (Доп. – ДВ, бр. 94 от 2018 г.) При промяна във вписани в регистъра обстоятелства – министърът на културата или оправомощен от него заместник-министър го актуализира.
- (6) (Нова – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Административните органи, лицата, осъществяващи публични функции, организациите, предоставящи обществени услуги, и

органите на съдебната власт, пред които трябва да се установят обстоятелства, вписани в публичния регистър по ал. 1, или на които са необходими данни, налични в публичния регистър по ал. 1, не може да изискват от гражданите и организациите представяне на доказателства, че информацията е вписана в публичния регистър по ал. 1.

Заличаване на регистрацията

Чл. 94г¹. (Нов – ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) Регистрацията се заличава и удостоверение се обезсилва със заповед на министъра на културата или оправомощен от него заместник-министър, когато:

1. регистрацията на юридическото лице бъде заличена;
 2. регистрираното лице подаде писмено искане за заличаване на регистрацията изцяло или за отделни категории права, видове права, произведения или други обекти на закрила;
 3. по надлежния ред се установят неверни данни в приложените към заявлението за регистрация документи по чл. 94б¹, ал. 4;
 4. регистрираното лице е в производство по несъстоятелност или в ликвидация;
 5. регистрираното лице – независимо дружество за управление на права, не публикува или системно не актуализира на своята интернет страница данните по чл. 94в, ал. 3, изречение второ;
 6. споразумението за представителство бъде прекратено или развалено, когато то е условие за регистрация;
 7. регистрираното лице няма сключени договори с ползватели в продължение на две години от датата на регистрацията;
 8. регистрираното лице – организация за колективно управление на права, системно не разпределя събраните възнаграждения от колективно управление на права на членовете си съгласно изискванията на този закон и/или вътрешните правила за разпределение по чл. 94з, ал. 2, т. 5;
 9. е установено с влязъл в сила съдебен акт, че регистрираното лице – независимо дружество за управление на права, не изпълнява задълженията си по договори с повече от трима носители на права, чиито права управлява;
 10. регистрираното лице не изпълни задължително предписание по чл. 94щ, ал. 9;
 11. регистрираното лице извършва системни нарушения на този дял.
- (2) Заповедта за заличаване на регистрацията може да бъде оспорвана по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

Такси

Чл. 94д. (Нов – ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) За разглеждане на заявления за регистрация, за вписване на промени в регистрация, за издаване на удостоверение на регистрирано лице и за утвърждаване на тарифата по чл. 94р, включително за изменението и допълнението ѝ, се събират такси в размери, определени с тарифа за таксите, които се събират в системата на Министерството на културата, одобрена от Министерския съвет.

Глава единадесета "г"

(Нова – ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА КОЛЕКТИВНО УПРАВЛЕНИЕ НА ПРАВА

Учредяване

Чл. 94д¹. (Нов – ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) Организация за колективно управление на права се учредява от носители на права.

(2) Издател, на когото авторът е отстъпил освен правото за възпроизвеждане и разпространение и други права, може да предостави управлението на тези права на организация по ал. 1.

(3) Организацията за колективно управление на права не може да реализира печалба и е длъжна да разпределя и изплаща всички суми, получени от колективното управление на права, между носителите на права, след като удържи необходимото за издръжката на своята дейност.

Членство в организация за колективно управление на права

Чл. 94е. (Нов – ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) Членове на организация за колективно управление на права могат да бъдат физически и юридически лица – носители на права, други организации за колективно управление на права, сдружения на носители на права и други организации, които отговарят на изискванията за членство, предвидени в устава на организацията.

(2) Изискванията за членство в организация за колективно управление на права не могат да включват условия, които водят до дискриминация на членовете въз основа на тяхната националност, място на пребиваване или място на установяване.

(3) Организацията за колективно управление на права е длъжна да публикува изискванията за членство на своята интернет страница.

(4) Организация за колективно управление на права може да откаже да приеме за член лице, което:

1. желае да упълномощи организацията да управлява категории права, видове права, произведения или други обекти на закрила, чието управление не попада в предмета на нейната дейност;

2. се представлява от друга организация или сдружение – член на организацията за колективно управление.

(5) Когато организация за колективно управление на права откаже членство, тя е длъжна да предостави на носителя на права мотивиран писмен отказ.

(6) Дейността на организацията за колективно управление на права се осъществява в интерес на лицата, чиито права управлява, и не може да им налага задължения, които не са обективно необходими за защитата на правата и интересите им или за ефективното им управление.

(7) Членовете на организация за колективно управление на права имат право да бъдат информирани за нейната дейност и да участват в процеса на вземане на решения, свързани с тази дейност.

(8) Организацията за колективно управление на права е длъжна да създаде условия за комуникация със своите членове по електронен път.

(9) Организацията за колективно управление на права е длъжна да води досие за всеки свой член и да го актуализира редовно.

Права на носители на права, които не са членове на организация за колективно управление на права

Чл. 94ж. (Нов – ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) Разпоредбите на чл. 94е, ал. 8, чл. 94т¹, чл. 94ц, ал. 2 и чл. 94ч¹ се прилагат и за носители на права, които по договор или по закон имат пряка връзка с организация за колективно управление на права, но не са нейни членове.

Устав и организация на дейността

Чл. 94ж¹. (Нов – ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) Уставът на организацията за колективно управление на права съдържа:

1. категориите права, видовете права, произведения или други обекти на закрила, които организацията управлява колективно; в устава се посочва дали правата за колективно управление се отстъпват на изключителна или на неизключителна основа;

2. правата и задълженията на членовете;
3. изискванията за членство в организацията;
4. критериите, въз основа на които може да се откаже членство в организацията, и реда за обжалване на отказите;
5. реда за приемане на нови членове и за прекратяване на членството;
6. реда за свикване на общото събрание, вземането на решенията, воденето и документирането на заседанията;
7. органите на управление и надзор на организацията;
8. условията, при които едно лице не може да бъде избрано за член на органите за управление и надзор, които могат да включват и ограничения, свързани с продължителността на членството и/или размера на получените суми от организацията;
9. условията и процедурата за смяна на член на управителния съвет преди изтичане на мандата му;
10. възможностите за предсрочно прекратяване на мандата на член на управителния съвет, включително случаите, в които юридическите лица – членове на управителния съвет, са длъжни да отзоват своя представител в съвета;
11. реда за свикване на управителния съвет, вземането на решенията, воденето и документирането на заседанията му;
12. реда за участие на членовете при вземане на решенията и критериите за ограничаването му;
13. реда за вземане на решение за сключване на споразумение за представителство;
14. прекратяването и ликвидацията на организацията.

Общо събрание

Чл. 94з. (Нов – ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) Общото събрание на организацията за колективно управление на права се свиква най-малко веднъж годишно. (2) Общото събрание:

1. приема, изменя и допълва устава;
2. избира и освобождава членовете на управителния съвет и на надзорния съвет;
3. одобрява размера на възнагражденията и другите придобивки, които членовете на управителния съвет и на надзорния съвет получават от организацията;
4. взема решение за прекратяване на организацията;
5. приема, изменя и допълва правилата за разпределение на приходите от колективно управление на права;
6. взема решения относно:
 - а) правилата за използване на сумите, които не могат да бъдат разпределени;
 - б) общата инвестиционна политика по отношение приходите от колективното управление на права и от инвестираните приходи от колективното управление на права;
 - в) общата политика относно удръжките от приходите от колективното управление на права и от всеки приход от инвестирането на тези приходи;
 - г) използването на сумите, които не могат да бъдат разпределени;
 - д) политиката за управление на риска;
 - е) одобряването на всяко придобиване, продажба или ипотekiране на недвижимо имущество на организацията;
 - ж) одобряването на всякакви сливания, сдружавания, създаването на дъщерни дружества, както и на придобиването на предприятия, акции или права в други предприятия;
 - з) одобряването на предложения за вземането на заеми, предоставянето на заеми и предоставянето на обезпечения по заеми, свързани с дейността на организацията;
7. назначава и освобождава регистриран одитор;
8. одобрява годишния отчетен доклад;
9. определя критериите, условията и реда за предоставянето на социални, културни или образователни услуги;

10. взема и други решения, предвидени в устава.

(3) Общото събрание може да делегира правомощията по ал. 2, т. 6, букви "д", "е", "ж" и "з" на надзорния съвет с решение или съгласно устава.

Участие в общото събрание

Чл. 94з¹. (Нов – ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) Членовете на организацията за колективно управление на права имат право да участват в общото събрание и да гласуват, освен ако в устава е предвидено друго.

(2) Организацията може да предвиди в устава си ограничения на правото по ал. 1 въз основа на един или два от следните критерии, при условие че са установени по справедлив и пропорционален начин:

1. продължителност на членството;

2. размер на получените или дължимите суми от организацията.

(3) Когато в организацията има различни категории или групи членове в зависимост от категориите права или видовете произведения и други обекти на закрила, включително по жанрове, те трябва да бъдат справедливо и балансирано представени в общото събрание.

(4) Критериите по ал. 2 са публично достъпни в съответствие с чл. 94г и 94у.

Гласуване в общото събрание

Чл. 94и. (Нов – ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) Всеки член на организация за колективно управление на права, който има право да участва в общото събрание, при гласуване на решенията на събранието, има право на един глас.

(2) Когато в устава на организацията не е предвидено друго, всеки член, който има право да участва в общото събрание, може да упълномощи друг член – физическо или юридическо лице, да присъства и да гласува от негово име, при условие че това не води до конфликт на интереси. Конфликт на интереси е налице винаги, когато упълномощителят и упълномощеният принадлежат към различни категории или групи носители на права.

(3) Упълномощаването по ал. 2 е в писмена форма и важи за съответното общо събрание.

Управителен съвет

Чл. 94и¹. (Нов – ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) Организацията за колективно управление на права има управителен съвет.

(2) Съставът на управителния съвет и срокът, за който членовете му се избират, се определят в устава на организацията. Юридическо лице – член на управителния съвет, се представлява в съвета от своя законен представител или от изрично упълномощено физическо лице.

(3) Управителният съвет избира от своя състав председател. В устава може да се предвиди, че председателят се избира от общото събрание.

(4) Всеки член на управителния съвет ежегодно представя пред общото събрание индивидуална декларация с информация относно:

1. интересите, свързани с организацията за колективно управление на права;

2. формите на материални и нематериални възнаграждения и придобивки, които е получил през предходната календарна година от организацията, включително от пенсионни, социални, културни и други фондове;

3. сумите, които е получил през предходната календарна година от организацията в качеството му на носител на права;

4. действителния или потенциалния конфликт на интереси между личните интереси на декларатора и тези на организацията, или между всякакви други задължения към организацията и задължения към други физически или юридически лица.

(5) Всяко лице, което е предложено за член на управителния съвет, преди провеждане на избора, представя пред общото събрание декларация за липса на пречки, поради които то да не може да бъде избрано съгласно устава, както и за обстоятелства по ал. 4, т. 1 и 4.

(6) Управителният съвет:

1. подготвя и внася за гласуване в общото събрание правилата за разпределение на приходите от управлението на права от организацията;
2. избира или назначава административен ръководител на организацията и определя възнаграждението му;
3. приема и изключва членове на организацията, освен ако в устава е предвидено друго;
4. изпълнява и други задължения, предвидени в закон или в устава.

Надзорен съвет

Чл. 94к. (Нов – ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) Организацията за колективно управление има надзорен съвет. Надзорният съвет не участва в управлението на организацията и не я представлява.

(2) Надзорният съвет се състои най-малко от трима членове на организацията. Те се избират за срок не по-дълъг от 5 години.

(3) Изискванията на чл. 94и¹, ал. 4 и 5 се прилагат и по отношение на членовете на надзорния съвет.

(4) Надзорният съвет избира от своя състав председател. В устава може да се предвиди, че председателят се избира от общото събрание.

(5) Надзорният съвет:

1. наблюдава дейността и изпълнението на задълженията на лицата, които управляват организацията, включително изпълнението на решенията на общото събрание, взети на основание чл. 94з, ал. 2, т. 1 – 5;

2. упражнява правомощията, възложени му от общото събрание или устава на организацията съгласно чл. 94з, ал. 3.

(6) Надзорният съвет докладва за дейността си пред общото събрание най-малко веднъж годишно.

Субсидиарно прилагане

Чл. 94к¹. (Нов – ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) За неуредените в тази глава въпроси се прилага Законът за юридическите лица с нестопанска цел.

Глава единадесета "д"

(Нова – ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.)

УПРАВЛЕНИЕ НА ПРИХОДИТЕ ОТ КОЛЕКТИВНОТО УПРАВЛЕНИЕ НА ПРАВА

Събиране и използване на възнаграждения

Чл. 94л. (Нов – ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) Организацията за колективно управление на права посочва отделно в своя счетоводен отчет:

1. приходите от колективното управление на права и от инвестирането на тези приходи;
2. всички собствени активи и приходите от тях, от удържките за собствената издръжка и от други дейности.

(2) Организацията по ал. 1 не може да използва приходите от колективното управление на права или приходите от инвестирането на тези приходи за цели, различни от разпределението им между носителите на права, освен когато в съответствие с решение, взето по реда на чл. 94з, ал. 2, т. 6, буква "в", е разрешено да се намалят или да се компенсират удържките за собствената издръжка, или да се използват приходите от колективното управление на права или от инвестирането на тези приходи в съответствие с решение, взето по реда на чл. 94з, ал. 2, т. 6.

(3) Организацията по ал. 1 инвестира приходите от колективното управление на права и приходите от инвестирането на тези приходи в интерес на носителите на права, които

представлява, в съответствие с общата инвестиционна политика и политиката на управление на риска по смисъла на чл. 94з, ал. 2, т. 6, букви "б" и "д". Инвестирането трябва да съответства и на следните изисквания:

1. когато е налице потенциален конфликт на интереси, организацията гарантира, че инвестициите са направени само в интерес на носителите на права;
2. активите се инвестират така, че да се гарантира сигурността, качеството, ликвидността и рентабилността на инвестицията като цяло;
3. активите се разпределят така, че да се избегне прекомерната зависимост от определен актив, както и прекомерното акумулиране на риск в инвестициите.

Удръжки

- Чл. 94л¹. (Нов – ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) Организацията за колективно управление на права предоставя предварително на всеки носител на права, който желае да стане член, информация за извършваните от организацията удръжки от приходите от колективното управление на права и от всеки приход от инвестирането на тези приходи.
- (2) Удръжките се определят въз основа на обективни критерии и трябва да са съобразени с услугите, предоставени на носителите на права, включително услугите, предоставени по ал. 5.
- (3) Удръжките не могат да надхвърлят оправданите и документираните разходи по колективното управление на права, направени от организацията.
- (4) Изискванията, отнасящи се до използването и до прозрачността при използването на сумите, събрани като удръжки или компенсирани с удръжки, трябва да се прилагат към всяко друго отчисление, направено с цел да покрие разходите по колективното управление на права.
- (5) В случай че организацията предоставя социални, културни или образователни услуги, които се финансират от удръжките от приходите или от друг приход, произтичащ от инвестиране на тези приходи, услугите се предоставят въз основа на справедливи критерии по отношение на достъпа до тях и на техния обхват.

Разпределение на дължимите суми на носителите на права

- Чл. 94м. (Нов – ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) Организацията за колективно управление на права или неин колективен член, който представлява носители на права, разпределя и изплаща редовно, точно и с дължимата грижа дължимите суми съгласно правилата за разпределение на приходите от колективно управление на права. Организацията или колективният ѝ член изплащат на правоимащите носители на права, които представляват, дължимите суми във възможно най-кратък срок, но не по-късно от 30 септември на годината, следваща тази, през която сумите са събрани. Този срок може да не бъде спазен само по обективни причини, свързани с постъпването на информация от ползвателите, с установяването на правата, с идентифицирането на носителите на права или с установяването на съответствие между информацията за използваните произведения и други обекти на закрила с информацията за носителите на правата върху тях.
- (2) Организацията за колективно управление на права предприема действия за идентифициране и установяване на местонахождението на носителите на права.
- (3) Суми, които не могат да бъдат разпределени в срока по ал. 1 поради това, че носителите на права не могат да бъдат идентифицирани или местонахождението им не може да бъде установено и не са налице обективни причини срокът да не бъде спазен, се посочват отделно в счетоводния отчет на организацията.
- (4) В тримесечен срок след изтичането на срока по ал. 1, изречение второ организацията за колективно управление на права предоставя достъп до информацията за произведенията и другите обекти на закрила, за които един или повече носители на права не са били идентифицирани или чието местонахождение не е било установено, на:
1. носителите на права, които представлява, или на своите колективни членове;

2. организациите за колективно управление на права, с които има сключени договори за взаимно представителство.

(5) Информацията по ал. 4 включва, ако е възможно:

1. заглавието на произведението или обекта на закрила;

2. името на носителя на права;

3. името на съответния издател или продуцент;

4. всякаква друга налична относима информация, включително от досиетата на носителите на права, която би могла да помогне за идентифицирането на носителя на правата.

(6) Когато носителите на права не може да бъдат идентифицирани или местонахождението им не може да бъде установено, в едногодишен срок след изтичането на срока по ал. 4, организацията за колективно управление на права оповестява публично на интернет страницата си информацията по ал. 5.

(7) Възнагражденията, дължими на носителите на права, които не могат да бъдат разпределени в тригодишен срок, считано от края на годината, през която са събрани, и за които организацията за колективно управление на права е предприела действия съгласно ал. 2 за идентифициране на носителите на права и установяване на местонахождението им, се смятат за неподлежащи на разпределение.

(8) Сумите, неподлежащи на разпределение, се използват по решение на общото събрание, взето по реда на чл. 94з, ал. 2, т. 6, буква "г". Те могат да бъдат разходвани за финансиране на социални, културни и образователни дейности в полза на носителите на права.

(9) Всеки носител на права може да предяви иск към организацията за колективно управление на права за дължимото му възнаграждение по общия исков ред.

Глава единадесета "е"

(Нова – ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) КОЛЕКТИВНО УПРАВЛЕНИЕ НА ПРАВА ОТ ИМЕТО НА ДРУГИ ОРГАНИЗАЦИИ ЗА КОЛЕКТИВНО УПРАВЛЕНИЕ НА ПРАВА

Задължение за равно третиране

Чл. 94м¹. (Нов – ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) Организацията за колективно управление на права не допуска дискриминация спрямо носителите на права, чиито права управлява по договор за взаимно представителство, особено по отношение на прилагането на своите тарифи, условията за събиране на възнагражденията, удръжките за собствената си издръжка и разпределението на сумите, дължими на носителите на права.

Удръжки и разплащане при договори за взаимно представителство

Чл. 94н. (Нов – ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) Организацията за колективно управление на права редовно, точно и с дължимата грижа разпределя и изплаща сумите, събрани от колективното управление на права или от доходи от инвестирането на такива суми, които съгласно договори за взаимно представителство са дължими на други организации за колективно управление на права.

(2) Организацията за колективно управление на права може да прави удръжки върху сумите по ал. 1 само за издръжката си, освен ако организацията, с която е сключен договорът за взаимно представителство, изрично е дала съгласие да се правят и друг вид удръжки.

Изплащане на събраните суми

Чл. 94н¹. (Нов – ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) Организацията за колективно управление на права разпределя и изплаща сумите по чл. 94н, ал. 1 не по-късно от 30 септември на годината, следваща тази, в която сумите са събрани.

(2) Срокът по ал. 1 може да не бъде спазен само по обективни причини, свързани с постъпването на информация от ползвателите, с установяването на правата или с идентифицирането на носителите на права, или с установяването на съответствие между информацията относно произведения и други обекти на закрила с информацията относно носителите на права.

Разпределение и изплащане на получените суми

Чл. 94о. (Нов – ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) Организацията за колективно управление на права или нейни колективни членове, които представляват носители на права, разпределят и изплащат сумите, получени по реда на чл. 94н, ал. 1, на носителите на права, които представляват, в 6-месечен срок от получаването им. Този срок може да не бъде спазен само по обективни причини, свързани с постъпването на информация от ползвателите, с установяването на правата, с идентифицирането на носителите на права или с установяването на съответствие между информацията за използваните произведения и другите обекти на закрила с информацията за носителите на правата върху тях.

Глава единадесета "ж"

(Нова – ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) ОТНОШЕНИЯ С ПОЛЗВАТЕЛИТЕ

Отстъпване на права за използване

Чл. 94о¹. (Нов – ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) Организацията за колективно управление на права или независимото дружество за управление на права отстъпва на ползвателите с договор колективно управляваните права за използване на произведения или на други обекти на закрила.

(2) Преговорите за сключване на договори по ал. 1 се водят добросъвестно. Всяка една от страните предоставя на другата страна информацията, необходима за сключването на договор, ако разполага с такава.

(3) Условието на договорите по ал. 1, сключени от организация за колективно управление на права, се основават на обективни и недискриминиращи критерии.

(4) Когато организацията за колективно управление на права отстъпва права за използване чрез услуга в интернет от нов вид, която се предлага на територията на държавите – членки на Европейския съюз, по-малко от три години, организацията не е обвързана от договорените условия с ползвател за отстъпване на права за други видове използване чрез услуга в интернет.

Сключване на договори с ползватели

Чл. 94п. (Нов – ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) Организацията за колективно управление на права в разумен срок отговаря на искане от ползвател за сключване на договор за отстъпване на колективно управляваните права. Организацията съобщава на ползвателя информацията, необходима за подготвяне на проект на договор. Когато получи тази информация, организацията за колективно управление на права изпраща проект на договор заедно с тарифата си за съответния вид използване или връчва мотивиран писмен отказ.

(2) Организацията за колективно управление на права създава условия за обмен на информация по електронен път, включително на информацията, свързана с отчетите от ползвателите, за използването на отстъпените права.

(3) Организацията за колективно управление на права предоставя на ползвателите списък на носителите на права, които са изразили изрично несъгласие организацията да ги представлява или да получават възнаграждения от нея, категориите права, видовете права,

произведения и други обекти на закрила, за които това несъгласие се отнася, както и адреса на интернет страницата си за допълнителна информация, ако има такава.

(4) (Нова – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) При уреждане на отношенията с ползвателите при условията на чл. 71к представителната организация за колективно управление на права отчита нетърговския характер на ползването, както и предвидените разходи за цифровизация и разпространение на съответните колекции или архиви. Тези обстоятелства се вземат предвид и при утвърждаване на тарифата по чл. 94р за ползването на произведения или други обекти на закрила извън търговско обращение.

Задължения на ползвателите

Чл. 94п¹. (Нов – ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) Ползвател, който е сключил договор с организация за колективно управление на права, предоставя наличната при него информация, необходима за събирането, разпределението и изплащането на сумите, дължими на носителите на права.

(2) Форматът на отчетите и сроковете за предоставянето им се определят предварително от организацията за колективно управление на права в зависимост от отстъпените права и начините на използване или се определят в договора с ползвателя, като се отчитат добрите практики, данните от публичните регистри, както и друга публично достъпна информация.

Утвърждаване на тарифите

Чл. 94р. (Нов – ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) Договорите по чл. 94о¹, ал. 1, сключени с организация за колективно управление на права, предвиждат възнаграждение за носителите на права въз основа на тарифи. Тарифите по договорите трябва да са съобразени с икономическата стойност на използването на правата в търговската дейност, като отчитат характера и обхвата на използването на произведенията и другите обекти на закрила, както и икономическата стойност на услугите, предоставяни от организацията за колективно управление на права, и да третират равнопоставено ползвателите от една и съща категория. Тарифите не са задължителни при договарянето на използването на сценични произведения по смисъла на чл. 3, ал. 1, т. 3. При поискване организацията за колективно управление на права информира ползвателите за икономическите критерии, използвани при определянето на тарифите.

(2) Тарифите по ал. 1 се изготвят след предварително обсъждане с представителната организация на ползвателите за всеки вид използване, ако има такава. Представителна организация на ползватели е организация, която представлява ползватели с по-голям пазарен дял за съответния начин на използване на съответната категория и вид права, а когато няма обективни данни за този дял – по-голям брой ползватели, и уставът ѝ предвижда водене на преговори с организации за колективно управление на права.

(3) Обсъждането по ал. 2 започва по предложение на организацията за колективно управление на права до представителната организация на ползвателите, придружено с проект на тарифа и икономическа обосновка. При постигане на съгласие страните подписват писмено споразумение за тарифа. Организацията за колективно управление на права подава писмено заявление до министъра на културата за утвърждаване на тарифа. Тарифата се утвърждава със заповед на министъра на културата или оправомощен от него заместник-министър въз основа на писменото споразумение за тарифа.

(4) Когато в 9-месечен срок от получаване на предложението по ал. 3 не се постигне споразумение, организацията за колективно управление на права подава писмено заявление до министъра на културата за утвърждаване на тарифа. Към заявлението се прилагат документите по ал. 13. Заявлението се разглежда от комисия, назначена от министъра на културата или оправомощен от него заместник-министър за всеки конкретен случай. Комисията се назначава за срок не по-дълъг от три месеца и се състои от 5 членове – по един представител, предложен от организацията за колективно управление на права и от

представителната организация на ползвателите, и трима експерти, одобрени съвместно от организациите.

(5) (Изм. – ДВ, бр. 47 от 2019 г., бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) В 14-дневен срок от подаване на заявлението по ал. 4 министърът на културата или оправомощен от него заместник-министър изпраща покана до организацията за колективно управление на права и до представителната организация на ползвателите за посочване на членове на комисията съгласно ал. 4. Когато в 20-дневен срок от получаването на поканата организациите не изпълнят някое от изискванията на ал. 4, изречение четвърто, министърът на културата или оправомощен от него заместник-министър определя представител на организацията, която не е направила предложение, измежду лицата, които по закон имат право да я представляват, съответно допълва комисията с експерти от списъка на медиаторите по чл. 94я, ал. 1. Министърът на културата определя датата за първото заседание на комисията. Членовете на комисията избират председател и може да приемат правила за работа. Тримата експерти имат право на възнаграждение, което се заплаща поравно от организациите, в размери, определени по споразумение между тях.

(6) Заседанията на комисията са редовни, ако на тях присъстват най-малко 4 членове. Решенията се вземат с мнозинство не по-малко от 4 гласа от членовете на комисията.

(7) (Изм. – ДВ, бр. 47 от 2019 г.) Комисията разглежда заявлението по ал. 4 и приложените към него документи и взема решение по реда на ал. 6 за окончателен вариант на тарифа. Председателят на комисията незабавно изпраща решението с тарифата на министъра на културата. Министърът на културата или оправомощен от него заместник-министър със заповед утвърждава тарифата въз основа на решението в 14-дневен срок от получаването му.

(8) (Доп. – ДВ, бр. 47 от 2019 г.) Когато комисията не вземе решение за утвърждаване на тарифа в срока по ал. 4, изречение четвърто и по реда на ал. 6, председателят ѝ незабавно уведомява министъра на културата, който в 14-дневен срок от уведомяването прекратява процедурата.

(9) Когато за съответния начин на използване на съответната категория или вид права няма представителна организация на ползватели, организацията за колективно управление на права подава писмено заявление до министъра на културата. Към заявлението се прилагат документите по ал. 13. В 14-дневен срок от получаването на заявлението министърът на културата или оправомощен от него заместник-министър публикува проекта на тарифа, икономическата обосновка и методиката към нея на интернет страницата на Министерството на културата. В 30-дневен срок от публикуването на проекта на тарифа заинтересованите лица може да представят мотивирани писмени предложения по него. В 14-дневен срок след изтичането на срока по изречение четвърто министърът на културата или оправомощен от него заместник-министър изпраща предложенията, ако има такива, на организацията за колективно управление на права, която в 14-дневен срок след получаването им представя мотивирано писмено становище. В 30-дневен срок от получаването на становището по изречение пето министърът на културата или оправомощен от него заместник-министър със заповед утвърждава тарифата или отказва утвърждаването ѝ.

(10) Възнагражденията, прилагани по договорите по чл. 94о¹, ал. 1, сключени с Българското национално радио и Българската национална телевизия, за използваните от тях произведения и други обекти на закрила, се определят след договаряне с тях поотделно и трябва да отговарят на условията на ал. 1, изречения първо и второ и да третират равнопоставено ползвателите от една и съща категория. За възнагражденията се прилагат съответно ал. 3 – 8.

(11) Тарифите може да се изменят и допълват по предложение на:

1. организация за колективно управление на права;

2. представителна организация на ползватели:

а) когато тарифата е утвърдена по реда на ал. 9, или

б) с мотивирано искане за допускане на изменение или допълнение на тарифата от министъра на културата или оправомощен от него заместник-министър, когато са изтекли

три години от влизането в сила на тарифата или при непреодолима сила или стопанска непоносимост; в този случай заповедта за допускане на изменение или допълнение на тарифата подлежи на обжалване по реда Административнопроцесуалния кодекс, като съдът се произнася в 6-месечен срок.

(12) За измененията и допълненията на тарифите се прилагат съответно ал. 3 – 8.

Измененията и допълненията на тарифите се утвърждават от министъра на културата или оправомощен от него заместник-министър.

(13) В случаите по ал. 3, 4, 9, 10 и 11 към заявлението се прилагат:

1. проект на тарифа или проект за изменение или допълнение;
2. решение на компетентния орган на организацията за колективно управление на права за приемане на проекта по т. 1;
3. договор с Българската национална телевизия, Българското национално радио, споразумение с представителна организация на ползватели по ал. 3 или доказателства, че преговорите по ал. 3 са завършили без споразумение;
4. декларация по ал. 9, че за съответния начин на използване на съответната категория или вид права няма представителна организация на ползватели;
5. методика за определяне размера на предложените възнаграждения, съобразена с икономическата стойност на правата за конкретния вид използване, както и с икономическата стойност на услугите, предоставяни от организациите за колективно управление на права;
6. икономическа обосновка на проекта по т. 1;
7. документ за платена такса.

(14) Когато заявлението не е придружено с документите по ал. 13, министърът на културата или оправомощен от него заместник-министър уведомява организацията за колективно управление на права и предоставя 14-дневен срок за отстраняване на нередовностите с указание, че при неотстраняването им процедурата ще бъде прекратена.

(15) Заповедта на министъра на културата или оправомощен от него заместник-министър за утвърждаване на тарифата или за отказ за утвърждаване на тарифата, включително за изменение или допълнение на тарифата и за прекратяване на процедурата, подлежат на оспорване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(16) До утвърждаването на тарифа или на изменение и допълнение в нея ползвателят е длъжен да заплаща възнаграждение за използваните произведения и други обекти на закрила съгласно последния договор, сключен с организацията за колективно управление на права, или ако няма такъв – съгласно действащата тарифа на организацията.

Представителство на организациите за колективно управление на права и независимите дружества за управление на права

Чл. 94р¹. (Нов – ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) Организация за колективно управление на права и независимо дружество за управление на права може да отстъпват на ползвател само права, за които изрично са упълномощени за колективно управление от носителите на права или ги представляват по договор за взаимно представителство или по споразумение за представителство.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Организация за колективно управление на права и независимо дружество за управление на права може да отстъпват на ползвател само права в рамките на категориите права, видовете права, произведения и други обекти на закрила, посочени в издаденото удостоверение по чл. 94в, ал. 10.

(3) (Изм. – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Когато законът предвижда разрешението за използване да се предоставя само чрез организация за колективно управление на права или възнаграждението да се събира само от такава организация, както и в случаите по чл. 71и, ал. 2, всяка организация, регистрирана за управлението на съответните права, съответно представителната организация по чл. 71и, ал. 2, действа и от името на носители на права, които не са нейни членове или не се представляват от нея по договор за

взаимно представителство или по споразумение за представителство. В тези случаи организацията за колективно управление на права трябва да уреди отношенията си с всеки от носителите на права по същия начин, както със своите членове.

(4) Организация за колективно управление на права може да получава и да изплаща на носители на права, които не са нейни членове или не се представляват от нея, възнаграждения, които им се дължат в резултат на разпределението на възнагражденията, получени от организацията за съответния вид използване, ако това не противоречи на споразумение за представителство, или доколкото някои от тези носители на права не са изразили изрично и писмено несъгласие за това. Такова несъгласие има действие от началото на календарната година, следваща годината, през която е направено.

(5) (Доп. – ДВ, бр. 47 от 2019 г., бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) В случаите, които се отнасят до управлението на права за публично изпълнение на живо или чрез запис, за излъчване, предаване или препредаване или за предлагане на електронен достъп до произведения или до други обекти на закрила, или до части от тях, или само на някое от тези права, както и в случаите по чл. 71и, ал. 2, сключването на договор с първата регистрирана организация, която управлява тези права, съответно с първата регистрирана като представителна организация по чл. 71и, ал. 2, и заплащането на уговореното по този договор възнаграждение освобождават от отговорност ползвателя както по отношение на членовете на тази организация, така и по отношение на всички останали местни и чуждестранни носители на права за същите категории права, видове права, произведения и други обекти на закрила, освен по отношение на тези носители на права, които изрично и писмено са изразили пред тази организация несъгласие с това. Такова несъгласие има действие от началото на календарната година, следваща годината, през която е направено.

(6) (Нова – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Носителите на права може да предявят правата си по ал. 3 и 4 в срок до 5 години от датата на използване на произведенията им.

Представителство при защита на правата

Чл. 94с. (Нов – ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) Организацията за колективно управление на права има право да представлява своите членове, други организации за колективно управление на права, с които има сключени договори за взаимно представителство, и техните членове пред всички правораздавателни и административни органи при защитата на поверените им за колективно управление права.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 98 от 2019 г.) За защитата на правата по ал. 1 организациите за колективно управление на права могат от свое име да предприемат юридически действия, включително да предявяват иски по чл. 95, 95а и 95б и да искат налагане на мерки по чл. 95д, 95е и 96б, като се прилага и чл. 95в, ал. 2.

Глава единадесета "з"

(Нова – ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) ПРОЗРАЧНОСТ И ОТЧЕТНОСТ

Информация, предоставяна на носителите на права

Чл. 94с¹. (Нов – ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) Организацията за колективно управление на права и независимото дружество за управление на права най-малко веднъж годишно предоставят на носителите на права, на които са начислени приходи от колективното управление на права или към които са извършени плащания през съответния период, информация за:

1. данните, предоставени от носителя на права за използване с цел идентифицирането и определяне на местонахождението му;

2. начислените на носителя на права приходи от колективното управление на права;
3. изплатените на носителя на права суми по категория права и по вид използване;
4. периода, през който е осъществено използването, за което са начислени приходи и са изплатени суми на носителя на права, освен когато организацията или дружеството по обективни причини, свързани с постъпването на информация от ползвателите, не може да предостави тази информация;
5. удръжките за колективното управление на права за съответния вид използване;
6. удръжките, направени за друга цел, включително удръжките за социални, културни или образователни услуги, дължими по други закони;
7. приходите от колективното управление на права, които са начислени, но не са изплатени на носителя на права.

(2) Информацията по ал. 1 се предоставя от организацията за колективно управление на права на нейните колективни членове, които представляват носители на права, между които разпределят приходи от колективното управление на права. Информацията се предоставя от организацията, когато е начислила приходи от колективно управление на права и ако колективните членове не разполагат с нея. Информацията по ал. 1 се предоставя най-малко веднъж годишно на носителите на права, които представляват, и на които са начислени приходи от колективното управление на права, или към които са извършени плащания през периода, за който се отнася информацията.

Информация, предоставяна на други организации за колективно управление на права

Чл. 94т. (Нов – ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) Организацията за колективно управление на права най-малко веднъж годишно предоставя на организациите за колективно управление на права, с които има сключени договори за взаимно представителство, информация в електронен вид за съответния период, която включва:

1. начислените приходи и изплатените суми от колективното управление на права, управлявани по договора за взаимно представителство, по категории и видове права, както и всички начислени, но неизплатени приходи от колективно управление на права;
2. удръжките по чл. 94н, ал. 2:
 - а) за собствената издръжка;
 - б) други удръжки;
3. информацията за сключените договори с ползватели и отказите за сключване на такива договори, които засягат колективното управление на права по договора за взаимно представителство;
4. решенията на общото събрание, които засягат колективното управление на права по договора за взаимно представителство.

Информация, предоставяна при поискване на носители на права, на други организации за колективно управление на права или на ползватели

Чл. 94т¹. (Нов – ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) Организацията за колективно управление на права, след получаване на надлежно обосновано искане от друга организация за колективно управление на права, с която е сключен договор за взаимно представителство, от носител на права или от ползвател, предоставя по електронен път и в разумен срок най-малко информация за произведенията и другите обекти на закрила, които представлява, за правата, които управлява пряко или по договори за взаимно представителство, и за обхванатите територии.

(2) Когато поради обхвата на дейността на организацията произведенията или обектите не могат да бъдат установени, организацията е длъжна да съобщи по реда на ал. 1 вида на произведенията и другите обекти на закрила, които представлява, правата, които управлява, и обхванатите територии.

(3) Алинеи 1 и 2 се прилагат съответно и за независимите дружества за управление на права.

Информация, която задължително се оповестява публично

Чл. 94у. (Нов – ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) Организацията за колективно управление на права оповестява на интернет страницата си най-малко следната информация:

1. съдържанието на устава;
 2. условия за прекратяване на упълномощаването за колективно управление на права, ако те не са включени в устава;
 3. стандартни договори за отстъпване на колективно управляваните права и действащите тарифи, включително предвидените отстъпки;
 4. списък на членовете на изборните органи на управление и надзор и представляващите лица;
 5. общата политика за разпределение на суми, дължими на носителите на права;
 6. общата политика за удръжките за собствената издръжка;
 7. общата политика за удръжките от приходи от колективно управление на права и от приходи от инвестиране на приходите от колективно управление на права, включително удръжки за социални, културни или образователни услуги, различни от удръжките за собствената издръжка;
 8. списък на договорите за взаимно представителство и споразуменията за представителство, както и наименованията на организациите или независимите дружества, с които са сключени;
 9. общата политика за използването на суми, които не може да бъдат разпределени;
 10. списък на членовете;
 11. списък на носителите на права, които са изразили изрично несъгласие организацията да ги представлява или да получават възнаграждения от нея, както и категориите права, видовете права, произведения и други обекти на закрила, за които това несъгласие се отнася;
 12. списък на носителите на права, за които има разпределени и непотърсени възнаграждения;
 13. (изм. – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) реда за разглеждане на жалби и решаване на спорове по чл. 94ч¹, чл. 94ш¹, чл. 94ю и чл. 94я.
- (2) Независимите дружества за управление на права оповестяват на интернет страницата си най-малко информацията по ал. 1, т. 1 – 3, т. 5 – 7, както и информацията по чл. 94в, ал. 3.
- (3) Организациите за колективно управление на права и независимите дружества за управление на права поддържат актуална информацията по ал. 1 и 2.

Годишен отчетен доклад

Чл. 94у¹. (Нов – ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) Организацията за колективно управление на права оповестява ежегодно, но не по-късно от 30 август, годишен отчетен доклад. Докладът се публикува на интернет страницата на организацията за срок не по-кратък от 5 години.

(2) Годишният отчетен доклад трябва да съдържа информацията съгласно приложение № 2.

(3) Докладът по ал. 1 задължително включва отделен отчет за използването на сумите, удръжани за социални, културни и образователни услуги. Отчетът съдържа информацията съгласно раздел III от приложение № 2.

(4) Счетоводната информация, която се съдържа в годишния отчетен доклад, подлежи на независим финансов одит от страна на един или повече регистрирани одитори. Докладът на одиторите трябва да бъде включен в цялост в годишния отчетен доклад. Счетоводна информация е информацията от годишния финансов отчет по раздел I, т. 1 от приложение № 2, както и финансовата информация по раздел I, т. 7 и 8 и раздел II от същото приложение.

Глава единадесета "и"

(Нова – ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) МНОГОТЕРИТОРИАЛНО РАЗРЕШАВАНЕ НА

ИЗПОЛЗВАНЕТО В ИНТЕРНЕТ НА МУЗИКАЛНИ ПРОИЗВЕДЕНИЯ

Общи положения

Чл. 94ф. (Нов – ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1)

Многотериториално разрешаване на използването в интернет на музикални произведения от страна на носителите на авторски права чрез организации за колективно управление на права, регистрирани в Република България, се осъществява по реда на тази глава.

(2) Разпоредбите на тази глава се прилагат и по отношение разрешаването на използване в интернет на литературни произведения, свързани с музика, както и по отношение на музикални произведения, включени във филм или в друго аудио-визуално произведение.

(3) Разпоредбите на тази глава не се прилагат по отношение на разрешения за използването в интернет на музикални произведения под формата на партитури.

(4) (Нова – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Искането за регистрация за многотериториално разрешаване на използването в интернет на музикални произведения се заявява и разглежда по реда на чл. 94б – 94д, които се прилагат съответно.

Правоспособност

Чл. 94ф¹. (Нов – ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1)

Многотериториално разрешаване на използването по интернет на музикални произведения се извършва само от организация за колективно управление на права, която може да обработва данни по електронен път по ефикасен и прозрачен начин и която разполага с достатъчно информация, за да може да идентифицира репертоара и да проследява използването му, да издава фактури на ползвателите, да събира приходите от управлението на правата и да разпределя сумите, дължими на носителите на права.

(2) Организацията за колективно управление на права трябва да може да:

1. установява точно, изцяло или частично, музикалните произведения, които е упълномощена да представлява;
2. установява точно, изцяло или частично, по отношение на всяка релевантна територия правата и техните носители за всяко музикално произведение или част от него, които е упълномощена да представлява;
3. използва уникални кодове за идентифициране на носителите на права и музикалните произведения, като държи сметка, ако е възможно, за стандартите и практиките, прилагани на международно ниво или на ниво Европейски съюз;
4. използва подходящи средства за установяване и отстраняване, бързо и ефективно, на несъответствия в данните, с които разполагат другите организации за колективно управление на права, които разрешават многотериториалното използване в интернет на музикални произведения.

Прозрачност на информацията за репертоара при разрешаване на многотериториално използване в интернет на музикални произведения

Чл. 94ф². (Нов – ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) Организация за колективно управление на права, която разрешава многотериториално използване в интернет на музикални произведения, изпраща на доставчиците на услуги в интернет, на носителите на права, които представлява, и на други организации за колективно управление на права актуална информация, позволяваща идентифицирането на музикалния репертоар, който представлява. Информацията се изпраща по електронен път след получаване на обосновано искане и включва:

1. музикалните произведения, които представлява;
2. правата, които представлява, изцяло или частично;

3. обхванатите територии.

(2) Организацията за колективно управление на права може да вземе подходящи мерки за защита на целостта и точността на данните, които предоставя по реда на ал. 1, както и за контрола върху тяхното повторно използване или за защита на информацията, която може да има търговско значение.

Точност в информацията за многотериториалния репертоар

Чл. 94х. (Нов – ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) Организацията за колективно управление на права, която разрешава многотериториално използване в интернет на музикални произведения, в разумен срок нанася необходимите корекции в данните или в наличната информация по чл. 94ф¹, ал. 2 и чл. 94ф², когато носителите на права, други организации за колективно управление на права и доставчици на услуги в интернет сметнат, въз основа на обосновано искане с доказателства, че данните или информацията по отношение на техни права върху музикални произведения за използване в интернет са неточни.

(2) Организацията за колективно управление на права предоставя на носителите на права, чиито музикални произведения са включени в нейния собствен репертоар, и на носителите на права, които са й поверили управлението на своите права върху музикални произведения за използване в интернет, възможност да й изпращат по електронен път информация за произведенията, правата върху тях и териториите, по отношение на които са й предоставили права за управление. Информацията се предоставя в съответствие със стандартите и практиките, прилагани при обмяна на данни на международно ниво или на ниво Европейски съюз.

(3) Когато организация за колективно управление на права упълномощи друга организация да разрешава многотериториално използване в интернет на музикални произведения в съответствие с чл. 94ц и 94ц¹, упълномощената организация прилага разпоредбата на ал. 2 по отношение на носителите на права, чиито музикални произведения са включени в репертоара на упълномощаващата организация, освен ако между двете организации е уговорено друго.

Размяна на отчети и фактури

Чл. 94х¹. (Нов – ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) Организация за колективно управление на права, която е разрешила многотериториално използване в интернет на музикални произведения, наблюдава използването им от доставчиците на услуги.

(2) Организацията за колективно управление на права предоставя на доставчиците на услуги в интернет възможност да отчитат по електронен път действителното използване на отстъпените им права, а доставчиците са длъжни да отчитат точно действителното използване на произведенията. Организацията предлага използването поне на една методика за отчитане, която да е съобразена с международните стандарти или практики, използвани при обмяна на такива данни по електронен път. Когато организацията допуска отчитане чрез използване на отраслов стандарт за електронен обмен на данни, тя може да откаже да приеме отчет от доставчик, който не отговаря на стандарта.

(3) Организация за колективно управление на права издава фактури на доставчиците на услуги в интернет по електронен път, като предлага прилагането на поне един формат, който да е съобразен с международните стандарти или практики. Фактурата трябва да позволява идентифицирането на произведенията и отстъпените за тях права на основата на данните по чл. 94ф¹, ал. 2, както и на действителното им използване, ако това е възможно, на основата на информацията, подадена от доставчика на услуги, и използвания формат. Доставчикът не може да откаже приемането на фактурата заради нейния формат, при условие че организацията за колективно управление на права е използвала стандарт на фактуриране, възприет в практиката.

- (4) Организацията за колективно управление на права издава фактура на доставчика точно и в разумен срок, след като получи отчета за действителното използване на отстъпеното право върху съответното музикално произведение, освен когато това е невъзможно поради причини, дължащи се на доставчика.
- (5) Организацията за колективно управление на права прилага подходящи процедури, даващи възможност на доставчиците да оспорят точността на фактурата, включително когато получават фактури от една или повече организации за същите права върху едно и също произведение.

Разплащане с носителите на права

Чл. 94х². (Нов – ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) Организация за колективно управление на права, която разрешава многотериториално използване в интернет на музикални произведения, разпределя получените за това възнаграждения на носителите на права точно и в разумен срок, след като получи информация за използването на произведенията, освен когато това е невъзможно по причини, дължащи се на доставчика на услугата.

(2) Организацията за колективно управление на права предоставя на носителите на права заедно с всяко плащане по ал. 1 най-малко следната информация:

1. период, през който е осъществено използването, за което се дължат възнаграждения, и териториите, където това използване е осъществено;
2. събраните суми, направените удържки и разпределените суми за всеки използван вид право върху всяко музикално произведение, за което носителите на права са упълномощили организацията да ги представлява изцяло или частично;
3. събраните суми, направените удържки за управлението на правата и разпределените суми по отношение на всеки доставчик на услуги.

(3) Когато организация за колективно управление на права упълномощи друга организация за колективно управление на права да разрешава многотериториално използване в интернет на музикални произведения по реда на чл. 94ц и 94ц¹, упълномощената организация разпределя точно и в разумен срок сумите по ал. 1 и изпраща информацията по ал. 2 на упълномощаващата организация, която е отговорна за последващото разпределение на тези суми и предоставянето на информация на носителите на права, освен ако между двете организации е уговорено друго.

Споразумения между организации за колективно управление на права

Чл. 94ц. (Нов – ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) Споразумението за представителство между организации за колективно управление на права, с което една организация упълномощава друга организация да разрешава многотериториално използване в интернет на музикални произведения от своя репертоар, може да бъде само на неизключителна основа. Упълномощената организация управлява получените права, без да допуска дискриминация.

(2) Упълномощаващата организация за колективно управление на права информира своите членове за условията на споразумението по ал. 1, включително за срока на действието му и за разходите по услугите, оказвани от упълномощената организация.

(3) Упълномощената организация за колективно управление на права информира упълномощаващата организация за условията, при които дава разрешение за използване в интернет на репертоара на упълномощаващата организация, включително за видовете права и произведения, размера на възнаграждението, срока на разрешението, сроковете за плащане и обхванатите територии.

Задължение да се представлява друга организация за колективно управление на права

Чл. 94ц¹. (Нов – ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) В случай че организация за колективно управление на права, която не разрешава или не предлага предоставянето на разрешение за многотериториално използване в интернет на музикални произведения, включени в нейния собствен репертоар, отправи предложение към друга организация за колективно управление на права за сключване на споразумение за представителство по отношение на този репертоар, организацията, към която е отправено предложението, е длъжна да го приеме, ако вече предоставя или предлага предоставяне на разрешение за същата категория права за многотериториално използване в интернет на музикални произведения от репертоара на една или повече други организации за колективно управление на права.

(2) Организацията, която е получила предложение по ал. 1, отговаря на предложението писмено и незабавно.

(3) Упълномощената организация управлява репертоара на упълномощаващата при същите условия, при които управлява собствения си репертоар.

(4) Упълномощената организация включва репертоара на упълномощаващата организация във всички предложения за предоставяне на разрешения, които отправя до доставчиците на услуги в интернет.

(5) Упълномощената организация не може да прави удържки за собствената си издръжка, по-големи от обичайните за изпълнение на упълномощаването.

(6) Упълномощаващата организация предоставя на упълномощената организация цялата информация за собствения си музикален репертоар, която би била необходима за многотериториалното разрешаване на използването в интернет на музикални произведения. В случай че тази информация се окаже недостатъчна или във форма, която не би позволила на упълномощената организация да действа в съответствие с изискванията на тази глава, тя ще може да извърши необходимото, за да удовлетвори тези изисквания с цената на разумно оправдани разходи или да изключи от обхвата на действие на споразумението тези произведения, за които информацията е недостатъчна или не може да бъде използвана.

Исключение за радио- и телевизионните организации

Чл. 94ч. (Нов – ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) Тази глава не се прилага за организациите за колективно управление на права, когато те предоставят разрешение за многотериториално използване в интернет на музикални произведения на радио- или телевизионни организации, чиито програми се използват в интернет едновременно или след първоначалното им излъчване, включително в материали като предварителни прегледи и самопромоционални съобщения, които са спомагателни към началните радио- или телевизионни програми.

Глава единадесета "к"

(Нова – ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.)

РАЗРЕШАВАНЕ НА СПОРОВЕ

Подаване на жалби и сигнали

Чл. 94ч¹. (Нов – ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) Организацията за колективно управление на права осигурява на своите членове и на другите организации, с които има сключени договори за взаимно представителство, прилагането на процедури за подаване на жалби и сигнали, както и за разрешаване на спорове, свързани с упълномощаването за колективно управление на права, оттеглянето или прекратяването му, условията за членство, събирането на възнагражденията, дължими на носителите на права, удържките от тях и разпределението им.

(2) Организацията за колективно управление на права отговаря писмено на всяка жалба по ал. 1 в едномесечен срок от получаването ѝ. Отговорът може да се предостави и по електронен път. Отказът да се уважи жалбата се мотивира.

Чл. 94ч². (Нов – ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г., отм., бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.).

Чл. 94ш. (Нов – ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г., изм. и доп., бр. 47 от 2019 г., отм., бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.).

Разрешаване на спорове

Чл. 94ш¹. (Нов – ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г., изм., бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Подаването на жалба по чл. 94ч¹ или започването на процедура по медиация по чл. 94ю или процедура по чл. 94р не е пречка всяка от страните да отнесе спора до съда или да подаде искане пред Комисията за защита на конкуренцията.

Глава единадесета "л" **(Нова – ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.)** **КОНТРОЛ ВЪРХУ КОЛЕКТИВНОТО УПРАВЛЕНИЕ** **НА ПРАВА**

Контрол

Чл. 94ш². (Нов – ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) Министърът на културата или оправомощен от него заместник-министър упражнява предварителен, текущ и последващ контрол върху законосъобразността на начина, по който се извършва колективното управление на права.

(2) Контролът по ал. 1 се осъществява чрез проверки по реда на чл. 94ш.

Действия за осъществяване на контрола

Чл. 94ш. (Нов – ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) Министърът на културата или оправомощен от него заместник-министър може да изиска от организация за колективно управление на права или независимо дружество за колективно управление на права информация, свързана с дейността по колективното управление на права, както и необходимите документи във връзка с осъществяването на контрола. Министърът на културата или оправомощен от него заместник-министър определя срок за предоставяне на информацията.

(2) (Доп. – ДВ, бр. 47 от 2019 г.) Когато са налице данни за нарушение на този дял от организация за колективно управление на права или независимо дружество за колективно управление на права или не бъде предоставена информацията или документите по ал. 1, министърът на културата или оправомощен от него заместник-министър възлага извършването на проверка.

(3) Проверката по ал. 2 се извършва от длъжностни лица, определени от министъра на културата или оправомощен от него заместник-министър.

(4) Длъжностните лица по ал. 3 имат право да изискват:

1. в определени от тях срокове справки, заверени копия от документи и друга информация, включително на електронен носител;

2. необходимите данни, сведения, обяснения и друга информация, свързана с дейността по колективното управление на права.

(5) Длъжностните лица по ал. 3 са длъжни да:

1. отразяват точно фактите при извършената проверка;

2. опазват служебната и търговската тайна, станала им известна във връзка с извършваната проверка;

3. не разгласяват данни от проверката;

4. (изм. – ДВ, бр. 17 от 2019 г.) обработват личните данни при спазване на изискванията за тяхната защита.

(6) Управителните органи на проверяваната организация или дружество са длъжни да оказват съдействие на длъжностните лица по ал. 3 при осъществяване на проверката, да предоставят исканите документи и доказателства и да осигурят подходящи помещения и технически средства за извършване на проверката, включително ползване на телекомуникационни средства. Управителните органи не може да се позовават на търговска или друга защитена от закон тайна при извършване на проверката. Когато предоставят информация на длъжностните лица, управителните органи посочват материалите, за които смятат, че съдържат търговска или друга защитена от закон тайна и трябва да се разглеждат от проверяващите като поверителни. В този случай материалите се предоставят, като данните, които се смятат за поверителни, се заличават.

(7) Проектът на доклад от проверката се връчва на организацията за колективно управление на права или на независимото дружество за колективно управление на права. Организацията или дружеството може да подаде писмено становище и допълнителни доказателства по доклада в 14-дневен срок от връчването му.

(8) Министърът на културата или оправомощен от него заместник-министър въз основа на проекта на доклад, становищата и допълнителните доказателства по ал. 7 одобрява окончателен доклад. Окончателният доклад се изпраща на организацията за колективно управление на права или на независимото дружество за колективно управление на права и се публикува на интернет страницата на Министерството на културата.

(9) При установяване на нарушение на този дял от организация за колективно управление на права или независимо дружество за колективно управление на права министърът на културата или оправомощен от него заместник-министър издава задължително предписание и определя подходящ срок за изпълнението му. Предписанието се връчва на лицето и се публикува на интернет страницата на Министерството на културата в тридневен срок от издаването му.

(10) Задължителното предписание по ал. 9 може да се оспорва по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(11) (Нова – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Когато в хода на упражнявания контрол по реда на тази глава бъде установено, че организацията за управление на права вече не отговаря на изискванията за представителност по чл. 71и, ал. 2, това обстоятелство се отбелязва в регистъра по чл. 94г, ал. 2, т. 1 въз основа на писмена заповед на министъра на културата или на оправомощен от него заместник-министър. Заповедта по предходното изречение подлежи на оспорване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

Обмен на информация

Чл. 94щ¹. (Нов – ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) Министерството на културата отговаря в разумен срок на всяко мотивирано искане, получено от съответния орган на друга държава – членка на Европейския съюз, определен да упражнява контрол върху дейността по колективно управление на права, за дейността на регистрираните организации за колективно управление на права.

(2) Когато Министерството на културата смята, че организация за колективно управление на права, установена в друга държава – членка на Европейския съюз, но действаща на територията на Република България, не изпълнява разпоредбите на националното си законодателство относно колективното управление на права, министерството може да изпрати необходимата информация на компетентния орган на тази държава, придружена, ако е необходимо, с искане към този орган да предприеме съответни мерки в рамките на неговите правомощия.

ДЯЛ ТРЕТИ

ЗАЩИТА НА АВТОРСКОТО ПРАВО И НА СРОДНИТЕ МУ ПРАВА

Глава дванадесета

ГРАЖДАНСКОПРАВНА ЗАЩИТА

Медиация

Чл. 94ю. (Нов – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) (1) Чрез медиация може да се решават спорове по глава единадесета "и", свързани с организация за колективно управление на права, установена на територията на Република България, която разрешава или предлага за разрешаване многотериториално използване в интернет на музикални произведения по прилагането на:

1. чл. 94о¹, чл. 94ф², чл. 94х и чл. 94х¹ – с действителен или потенциален доставчик на услуги;

2. чл. 94ф² – 94ц¹ – с един или повече носители на права;

3. чл. 94ф² – 94ц¹ – с друга организация за колективно управление на права.

(2) Чрез медиация може да се решават и други спорове за прилагането на закона, извън тези по ал. 1, между организации за колективно управление на права и:

1. нейни членове;

2. носители на права;

3. представителни организации на ползватели;

4. ползватели.

(3) Чрез медиация може да се решават и спорове между излъчващата или предаващата организация и препредаваща организация за прилагането на чл. 21.

(4) Чрез медиация може да се решават и спорове между доставчик на онлайн услуга за споделяне на съдържание, потребител на онлайн услуга за споделяне на съдържание и носители на права за прилагането на чл. 22б.

(5) Чрез медиация може да се решават и спорове по чл. 38, ал. 2, чл. 39а, чл. 76, ал. 4 и чл. 83а между ползватели или техни представителни организации, от една страна, и автори, артисти-изпълнители или техни представителни организации, от друга страна. Представителните организации на авторите или артистите-изпълнители могат да започнат процедура по медиация по конкретно искане на един или повече автори или артисти-изпълнители.

(6) Всяка договореност, която възпрепятства или ограничава предвиденото в ал. 5, е нищожна.

Особен случай на съдействие чрез медиация

Чл. 94ю¹. (Нов – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) (1) Доставчик на медийни услуги, от една страна, или носител на права или организация за колективно управление на права, от друга страна, може да потърсят съдействието на медиатор, когато желаят сключване на споразумение, във връзка с разрешение за предлагане на електронен достъп до аудио-визуално произведение или част от него при предоставянето на медийни услуги по заявка.

(2) Медиаторът подпомага страните при преговорите и им помага да постигнат споразумение, включително като им представя предложения.

(3) Когато преговорите включват страни от различни държави членки, тези страни трябва да се споразумеят предварително коя да бъде компетентната държава членка.

Процедура по медиация

Чл. 94я. (Нов – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) (1) Медиатор по чл. 94ю може да бъде само лице, което отговаря на условията по Закона за медиацията, вписано е в Единния регистър на медиаторите към министъра на правосъдието, притежава специални знания в областта на авторското право и сродните му права и е вписано в Специалния списък на медиаторите към министъра на културата. Преди вписването министърът на културата или оправомощен от него заместник-министър изисква становище от регистрираните организации за колективно управление на права и от регистрираните организации на: излъчващите и предаващите организации, доставчиците на онлайн услуги за споделяне на съдържание, доставчиците на други медийни услуги, ползвателите, авторите и артистите-изпълнители. Становището се предоставя в 14-дневен срок от получаването на искането. Липсата на становище не спира процедурата по вписването.

(2) Процедурата по медиация се провежда по реда на Закона за медиацията.

(3) Започването на процедура по медиация не отменя задължението на ползвателя да заплати възнаграждение за отстъпените права за използваните произведения и други обекти на закрила съгласно последния договор, сключен с организацията за колективно управление на права, или ако няма такъв – съгласно действащата тарифа на организацията.

(4) Провеждането на процедурата по медиация не е пречка всяка от страните да отнесе спора до съда.

Иск за обезщетение

Чл. 95. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., изм., бр. 72 от 2002 г., бр. 99 от 2005 г., предишен чл. 94, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) Който наруши авторско право, сродно на него право или друго право по този закон, дължи обезщетение на носителя на правото или на лицето, на което той е отстъпил изключително право за използване.

(2) Обезщетение се дължи за всички вреди, които са пряка и непосредствена последица от нарушението.

(3) При определяне размера на обезщетението съдът взема предвид и всички обстоятелства, свързани с нарушението, пропуснатите ползи и неимуществените вреди, както и приходите, реализирани от нарушителя вследствие на нарушението.

(4) Съдът определя справедливо обезщетение, което трябва да въздейства възпиращо и предупредително на нарушителя и на останалите членове на обществото.

Особени случаи на иск за обезщетение

Чл. 95а. (Нов - ДВ, бр. 99 от 2005 г., предишен чл. 94а, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) Когато искът е установен по основание, но няма достатъчно данни за неговия размер, ищецът може да иска като обезщетение:

1. (изм. – ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) от петстотин до сто хиляди лева, като конкретният размер се определя по преценка на съда при условията на чл. 95, ал. 3 и 4, или

2. равностойността на предмета на нарушението по цени на дребно на правомерно възпроизведени екземпляри.

(2) При определяне на обезщетението по ал. 1 се вземат предвид и приходите, получени вследствие на нарушението.

Други иски

Чл. 95б. (Предишен чл. 95 – ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., изм., бр. 77 от 2002 г., предишен текст на чл. 95, бр. 99 от 2005 г.) Когато произведение, обекти по чл. 72 или бази данни по глава единадесета "а" се използват в нарушение на разпоредбите на този закон, носителят на правото или лицето, на което той е отстъпил изключително право за използване, може да иска по съдебен ред:

1. (нова - ДВ, бр. 99 от 2005 г.) установяване факта на нарушението;

2. (изм. - ДВ, бр. 77 от 2002 г., предишна т. 1, бр. 99 от 2005 г.) преустановяване на неправомерното използване или забрана за извършване на дейността, която ще съставлява неправомерно използване;
 3. (доп. - ДВ, бр. 77 от 2002 г., предишна т. 2, бр. 99 от 2005 г.) изземване и унищожаване на неправомерно възпроизведените екземпляри от произведението, обектите по чл. 72 или базите данни по глава единадесета "а", както и на негативите, матриците, клишетата и други подобни, предназначени за възпроизвеждане на екземплярите;
 4. (доп. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., предишна т. 3, бр. 99 от 2005 г.) изземване от употреба на презаписващите, декодиращите и възпроизвеждащите устройства, използвани изключително за извършване на нарушения;
 5. (изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., предишна т. 4, изм., бр. 99 от 2005 г.) да му бъдат предадени вещите по т. 3;
 6. (нова - ДВ, бр. 99 от 2005 г.) разгласяване за сметка на нарушителя на диспозитива на решението на съда в два всекидневника и в определен от съда часови пояс на телевизионна организация с национално покритие.
- (2) (Нова - ДВ, бр. 99 от 2005 г.) Изземване по смисъла на ал. 1, т. 3 и 4 може да се иска както по отношение на предмети, намиращи се на определено място, така и по отношение на предмети, намиращи се в търговската мрежа като цяло.

Особени ищци

Чл. 95в. (Нов - ДВ, бр. 99 от 2005 г., изм., бр. 21 от 2014 г., предишен чл. 95а, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) Право на иск по чл. 95, 95а и 95б освен носителите на съответното право и лицата, на които те са отстъпили изключително право за използване, имат и организациите за колективно управление на права и професионалните защитни организации на правоносителите.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 59 от 2007 г., бр. 21 от 2014 г., бр. 94 от 2018 г., бр. 47 от 2019 г.) Организациите по ал. 1 могат да предявяват иски и да искат налагането на мерки само по повод на права, които са им поверени за управление, съответно за защита. Организациите за колективно управление на права, когато предявяват иски или искат налагането на мерки, не трябва да установяват индивидуални права на управление, съответно за защита, на техните членове, оповестени в списъка по чл. 94у, ал. 1, т. 10, и на сродните чуждестранни организации за колективно управление на права, вписани в регистъра по чл. 94г, ал. 3, т. 7. В тези случаи разпоредбата на чл. 26, ал. 4 от Гражданския процесуален кодекс не се прилага.

Носене на отговорност

Чл. 95г. (Нов - ДВ, бр. 99 от 2005 г., предишен чл. 95б, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) Юридическите лица и едноличните търговци носят гражданска отговорност за нарушаването на права по този закон, извършено виновно от лицата, които ги представляват, съответно от техни служители или от лица, наети от тях. В този случай вината се предполага до доказване на противното.

Осигуряване на доказателства по иски и обезпечителни производства

Чл. 95д. (Нов - ДВ, бр. 99 от 2005 г., предишен чл. 95в, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) Когато ищецът е представил доказателства в подкрепа на исканията си, но е посочил и други доказателства от значение за решаване на делото, които се намират под контрола на ответника, съдът може по искане на ищеца да задължи ответника да представи тези доказателства.

(2) Съдът може при условията на ал. 1 по искане на ищеца да задължи ответника да осигури възможност за запознаване с банкови, финансови и търговски документи, които се намират под негов контрол.

(3) Ищецът е длъжен да не разгласява съдържащата се в документите по ал. 2 информация.

(4) Представянето на доказателство за единично или еднократно неправомерно използване на закрилян по този закон обект се приема като достатъчно основание за прилагане на разпоредбите на ал. 1 и 2.

(5) Наличието на обстоятелствата, свързани с твърдяно нарушение, може да се установи и с представянето на доказателства за единично или еднократно неправомерно използване на закрилян по този закон обект.

Искане на информация за произхода и разпространителските мрежи при нарушение

Чл. 95е. (Нов - ДВ, бр. 99 от 2005 г., предишен чл. 95г, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) Съдът може по искане на ищеца да задължи ответника или трето лице да предостави информация относно обстоятелства, които са от значение за решаване на делото.

(2) Трето лице по смисъла на ал. 1 е всяко лице, което:

1. държи стоки - предмет на нарушение, или
2. предоставя услуги, водещи до нарушение, или
3. ползва услуги, които съставляват нарушение, или
4. е посочено от лице по т. 1 - 3 като участник в изработването, производството или разпространението на тези стоки или услуги.

(3) Информацията по ал. 2 може да включва:

1. имената и адресите на продуцентите, производителите, разпространителите, доставчиците и други лица, които са били преди това държатели на стоките или услугите, както и на предполагаемите разпространители на едро и дребно;
2. информация за продуцираните, произведените, доставените, получените или поръчаните количества, както и средствата, получени за въпросните стоки или услуги.

(4) Алинея 1 не се прилага, когато изпълнението ѝ може да доведе до нарушаване разпоредба на друг закон.

(5) Разпоредбите на ал. 1 - 3 се прилагат само за действия, които се извършват за пряка или непряка икономическа или търговска изгода.

Подсъдност на споровете

Чл. 96. Споровете по този закон са подсъдни на окръжните съдилища.

Обезпечителни или привременни мерки (Загл. доп. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.)

Чл. 96а. (Нов - ДВ, бр. 28 от 2000 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2002 г., бр. 99 от 2005 г., доп., бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) При нарушение на авторско право, сродно на него право или право по чл. 93в или когато има достатъчно данни да се смята, че такова нарушение ще се извърши или някое доказателство ще се изгуби, унищожи или укрие, съдът, по искане на носителя на съответното право или лицето, на което той е отстъпил изключително право за използване, може, без да уведоми лицето, по отношение на което се иска обезпечителната или привременната мярка за това, да допусне и някои от следните мерки:

1. (изм. - ДВ, бр. 77 от 2002 г.) забрана за извършване на дейността, за която се твърди, че съставлява или ще съставлява неправомерно използване на произведение, обект по чл. 72 или база данни по глава единадесета "а";
2. (изм. - ДВ, бр. 77 от 2002 г., изм. и доп., бр. 99 от 2005 г.) изземване на екземплярите от произведението, от обектите по чл. 72 или от базата данни по глава единадесета "а", за които се твърди, че са неправомерно възпроизведени негативите, матриците, клишетата и други подобни, предназначени за възпроизвеждане на екземплярите, както и други доказателства от значение за доказване на нарушението;
3. изземване от употреба или запечатване на оборудването, за което се твърди, че се използва или ще се използва за извършване на нарушения;

4. запечатване на помещението, в което се твърди, че се извършва или ще се извърши нарушение.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., бр. 59 от 2007 г., доп., бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) Допускането, налагането и отменяването на обезпечителните или привременните мерки стават по реда на чл. 389 - 403 от Гражданския процесуален кодекс, с изключение на чл. 398, ал. 2, изречение първо и доколкото този закон не предвижда друго.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) Обезпечителната или привременната мярка забрана за извършване на дейността се налага със съобщаването ѝ от съда.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 43 от 2005 г., бр. 99 от 2005 г., доп., бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) Обезпечителните или привременните мерки по ал. 1, т. 2, 3 и 4 се налагат от държавен или частен съдебен изпълнител, който извършва действието едновременно с връчването на съобщението за допускане обезпечението на ответника в тридневен срок от постъпването на молбата на ищеца до съдебния изпълнител. Обезпечителната или привременната мярка, допусната за предотвратяване на предстоящо нарушение, се налага в срок, съобразен с целта ѝ. Иззетото имущество се предава по опис за пазене на ищеца, който може да го използва единствено като доказателствено средство.

(5) (Доп. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) Ищецът или негов представител имат право да присъстват и съдействат при налагането на обезпечителните или привременните мерки.

(6) (Отм. - ДВ, бр. 43 от 2005 г.).

(7) (Доп. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) Ако се установи, че наложена обезпечителна или привременна мярка е поискана неоснователно, ответната страна може да иска от лицето, което я е поискало, да ѝ заплати причинените вследствие на обезпечението вреди.

(8) (Нова - ДВ, бр. 99 от 2005 г., доп., бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) Обезпечителна или привременна мярка по ал. 1, т. 1 може да бъде наложена и по отношение на трети лица, за които има достатъчно данни, че способстват за извършването на дейността, за която се твърди, че съставлява или ще съставлява неправомерно използване.

(9) (Нова - ДВ, бр. 99 от 2005 г.) Носителят на съответното право или лицето, на което той е отстъпил изключително право за използване, е длъжен да не разгласява информация, станала му известна при или по повод на мерките по ал. 1.

Глава дванадесета "а"

(Нова - ДВ, бр. 28 от 2000 г.)

МЕРКИ ЗА ЗАЩИТА ОТ СТРАНА НА

МИТНИЧЕСКИТЕ ОРГАНИ

(Загл. изм. - ДВ, бр. 98 от 2019 г.)

Основания и приложно поле

Чл. 96б. (Нов - ДВ, бр. 28 от 2000 г., изм., бр. 77 от 2002 г., бр. 99 от 2005 г., бр. 98 от 2019 г.) (1) Митническите органи прилагат мерки спрямо стоки под митнически надзор или митнически контрол, за които се предполага, че нарушават закриляно от този закон право, при условията и по процедурите на Регламент (ЕС) № 608/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 12 юни 2013 г. относно защитата на правата върху интелектуалната собственост, осъществявана от митническите органи, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1383/2003 на Съвета (ОВ, L 181/15 от 29 юни 2013 г.).

(2) Алинее 1 се прилага и спрямо стоки, независимо дали по отношение на тях е задействан митнически режим, които са открити в резултат на проверка, осъществявана от митническите органи при упражняване на правомощията им, на територията на Република България.

(3) При прилагането на мерките митническите органи събират такси за покриване на разходите по съхранението на стоките в размер, определен от Министерския съвет по реда на чл. 12 от Закона за митниците.

Чл. 96в. (Нов - ДВ, бр. 28 от 2000 г., изм. и доп., бр. 99 от 2005 г., изм., бр. 30 от 2006 г., отм., бр. 98 от 2019 г.).

Чл. 96г. (Нов - ДВ, бр. 28 от 2000 г., бр. 30 от 2006 г., отм., бр. 98 от 2019 г.).

Чл. 96д. (Нов - ДВ, бр. 28 от 2000 г., отм., бр. 98 от 2019 г.).

Глава дванадесета "б" **(Нова - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.)** **ПРИНУДИТЕЛНИ АДМИНИСТРАТИВНИ МЕРКИ**

Принудителни административни мерки

Чл. 96е. (Нов - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) (1) За предотвратяване и преустановяване на нарушения по този закон, както и за предотвратяване или отстраняване на вредни последици от тях министърът на културата или определен от него заместник-министър има право:

1. да разпорежи писмено на нарушителя да преустанови нарушението на този закон;
2. да разпорежи писмено на нарушителя предприемането на конкретни мерки за отстраняване на нарушението в подходящ срок;
3. да изиска от нарушителя да декларира, че ще преустанови нарушението на този закон и ако е необходимо, да го задължи да направи декларацията обществено достояние;
4. да разпорежи прекратяване на всяко нарушение на този закон и ако е необходимо, да направи разпореждането за прекратяване на нарушението обществено достояние.

(2) Принудителните административни мерки по ал. 1 се прилагат с мотивирана заповед на министъра на културата или оправомощен от него заместник-министър. В заповедта се определят видът на принудителната административна мярка, както и подходящ срок, в който да се представят доказателства за нейното изпълнение.

(3) Заповедта по ал. 2 се връчва с препоръчано писмо с обратна разписка или чрез общинската администрация по постоянния адрес на лицето, а за едноличните търговци и юридическите лица - по седалище и адрес на управление, съгласно съдебната, съответно търговската регистрация.

(4) Заповедта, с която е приложена принудителна административна мярка, подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

Глава тринадесета **АДМИНИСТРАТИВНО НАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ**

Наказания

Чл. 97. (1) (Изм. - ДВ, бр. 10 от 1998 г., доп., бр. 28 от 2000 г.) Който в нарушение разпоредбите на този закон:

1. (изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., изм. и доп., бр. 99 от 2005 г.) възпроизвежда или разпространява видеонаосители с възпроизведени на тях филми или други аудио-визуални произведения, изпълнения, записи на филми или други аудио-визуални произведения;
2. (изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., изм. и доп., бр. 99 от 2005 г.) възпроизвежда или разпространява звуконосители с възпроизведени на тях произведения, изпълнения или звукозаписи;
3. (отм. – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.);

4. (изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., отм., бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.);
- 4а. (нова - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) организира публично изпълнение на произведения на живо;
5. (изм. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г., бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) използва чрез публично изпълнение на запис произведения, записани изпълнения, звукозаписи, записи на филми или други аудио-визуални произведения, радиопрограми или телевизионни програми;
- 5а. (нова - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) организира публично представяне на произведение;
6. (изм. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) излъчва, предава, участва в предаване чрез пряко въвеждане, препредава или доставя до публиката произведения, изпълнения, звукозаписи, радиопрограми, телевизионни програми, записи на филми или на други аудио-визуални произведения;
7. (изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., доп., бр. 99 от 2005 г., изм., бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) издава, възпроизвежда или разпространява разгласени произведения;
8. (изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., отм., бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.);
9. (нова - ДВ, бр. 28 от 2000 г., изм., бр. 99 от 2005 г.) възпроизвежда, съхранява в паметта на компютър, разпространява или използва по друг начин компютърни програми;
10. (нова - ДВ, бр. 28 от 2000 г., отм., бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.);
11. (нова - ДВ, бр. 28 от 2000 г., изм., бр. 77 от 2002 г., отм., бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.);
12. (нова - ДВ, бр. 99 от 2005 г.) запаметява под цифрова форма в електронен носител филми или други аудио-визуални произведения, музикални произведения, изпълнения, звукозаписи, записи на филми или други аудио-визуални произведения;
13. (нова - ДВ, бр. 99 от 2005 г., изм., бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) предлага електронен достъп до произведения, изпълнения, звукозаписи, записи на филми, записи на аудио-визуални произведения, записи на радио- или телевизионни програми или части от тях, до радио- или телевизионни програми или части от тях или до съдържанието на спомагателни онлайн услуги;
14. (нова - ДВ, бр. 28 от 2000 г., предишна т. 12, бр. 99 от 2005 г., отм., бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.);
15. (нова - ДВ, бр. 77 от 2002 г., предишна т. 13, изм., бр. 99 от 2005 г., отм., бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.);
16. (нова - ДВ, бр. 77 от 2002 г., предишна т. 14, бр. 99 от 2005 г., отм., бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.);
- (доп. - ДВ, бр. 77 от 2002 г., изм., бр. 99 от 2005 г., бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г., изм. и доп., бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г., изм., бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) се наказва с глоба в размер от хиляда до десет хиляди лева, а на едноличен търговец и юридическо лице се налага имуществена санкция в размер от две хиляди до двадесет хиляди лева, ако деянието не подлежи на по-тежко наказание; предметът на нарушението, независимо чия собственост е, може да се отнеме в полза на държавата; отнетите вещи се предават за унищожаване на органите на Министерството на вътрешните работи.
- (2) (Изм. - ДВ, бр. 10 от 1998 г., доп., бр. 28 от 2000 г., бр. 77 от 2002 г., бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г., изм., бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) При повторно или системно нарушение по ал. 1 в едногодишен срок от налагане на предишното наказание, глобата или имуществената санкция е от три хиляди до тридесет хиляди лева. Предметът на нарушението, независимо чия собственост е, може да се отнеме в полза на държавата. Отнетите вещи се предават за унищожаване на органите на Министерството на вътрешните работи.

- (3) (Изм. – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) При системно нарушение мястото, в което те се извършват, като магазин, студио, заведение, киносалон, театър, седалище на търговец и други подобни, се запечатва за срок от три до шест месеца.
- (4) (Изм. - ДВ, бр. 10 от 1998 г., бр. 99 от 2005 г., бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г., доп., бр. 21 от 2014 г., изм., бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) На организация за колективно управление на права или независимо дружество за управление на права, което упражнява дейност в нарушение на чл. 94^{р1}, ал. 1 или 2, се налага имуществена санкция в размер от пет хиляди до двадесет хиляди лв.
- (5) (Нова - ДВ, бр. 28 от 2000 г., изм., бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) На лице, което произвежда, разпространява, рекламира или внася, както и притежава с търговска цел декодиращо средство, което може да осигури достъп до кодиран сигнал на лица, извън определената от излъчващата организация аудитория, се налага глобата или имуществената санкция по ал. 1 или 2.
- (6) (Нова - ДВ, бр. 28 от 2000 г., изм. и доп., бр. 77 от 2002 г., доп., бр. 99 от 2005 г., изм., бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) На лице, което умишлено премахне, повреди, унищожи или разстрои, или по друг начин заобиколи, без да има право на това, технически средства за защита, които използват носителите на права, закриляни от този закон, като знае или има основания да предполага, че тези средства имат именно такова предназначение, се налага глобата по ал. 1 или 2.
- (7) (Нова - ДВ, бр. 77 от 2002 г., изм., бр. 99 от 2005 г., бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Глобата или имуществената санкция по ал. 1 или 2 се налага и на лице, което произвежда, внася, разпространява, продава, дава под наем, предлага за продажба, рекламира с цел продажба или отдаване под наем или притежава с търговска цел устройства, изделия или съставни части, или предоставя услуги, които:
1. се предлагат или рекламират като средства за заобикаляне на технически средства за защита, или
 2. имат само ограничено търговско предназначение, или приложение, различни от това да заобикалят технически средства за защита, или
 3. са основно предназначени, произведени, пригодени или използвани да направят възможно или да улеснят заобикалянето на технически средства за защита.
- (8) (Нова - ДВ, бр. 28 от 2000 г., предишна ал. 7, бр. 77 от 2002 г., изм. и доп., бр. 99 от 2005 г., изм., бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Глобата по ал. 1 или 2 се налага и на лице, което, без да има право на това и като знае или има основание да предполага, че това действие ще причини, позволи, улесни или укрие нарушение на закриляно от този закон право:
1. премахне или измени представена в електронна форма информация за режима на правата върху обект на авторско или сродно на него право;
 2. разпространява, включително като внася с цел разпространение, публично изпълнява, излъчва, предава, препредава или предлага електронен достъп до обект на авторско или сродно на него право, знаейки, че представена в електронна форма информация за режима на правата върху този обект е била премахната или изменена без право на това.
- (9) (Нова - ДВ, бр. 28 от 2000 г., предишна ал. 8, бр. 77 от 2002 г., изм., бр. 99 от 2005 г.) Информация за режима на правата по смисъла на ал. 8 е информацията, позволяваща да се идентифицират обектът на авторско или сродно на него право, носителят на такова право, както и информация за условията за използване на такъв обект, а също и всякакъв номер или код, водещ до такова информация, при условие че който и да е от тези елементи на информацията фигурира върху екземплярите от обекта или се показва при неговото разгласяване.
- (10) (Нова - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г., изм., бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г., бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Глобата или имуществената санкция

по ал. 1 или 2 се налага и на лице, което не представи в определения срок доказателства за изпълнението на приложена принудителна административна мярка по чл. 96е.

(11) (Нова - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г., изм., бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Глобата или имуществената санкция по ал. 1 или 2 се налага и на лице, което възпрепятства изпълнението на обезпечителна или привременна мярка по чл. 96а.

(12) (Нова - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г., изм., бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г., бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Глобата или имуществената санкция по ал. 1 или 2 се налага и на лице, което не изпълнява свое задължение по чл. 20а, ал. 6, чл. 26, чл. 58, ал. 6, чл. 95д или по чл. 96а, ал. 9.

(13) (Нова - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г., изм., бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Глобата или имуществената санкция по ал. 1 или 2 се налага и на лице, което наруши забрана по чл. 93в.

(14) (Нова – ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) На организация за колективно управление на права или независимо дружество за управление на права, което не изпълни задължително предписание по чл. 94щ, ал. 9, се налага имуществена санкция в размер от пет хиляди до двадесет и пет хиляди лв. При повторно и всяко следващо нарушение в едногодишен срок от налагане на предишното наказание имуществената санкция по изречение първо се налага в двоен размер.

(15) (Нова – ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г., изм., бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) На лице, което упражнява дейност по колективно управление на права без регистрация или чиято регистрация е заличена, се налага глоба в размер от хиляда до десет хиляди лева, а на едноличен търговец или на юридическо лице – имуществена санкция от две хиляди до двадесет хиляди лева.

(16) (Нова – ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г., изм., бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) На лице, което не изпълни задължение по чл. 94щ, ал. 6 или чл. 98б, се налага глоба в размер от двеста и петдесет до две хиляди и петстотин лева, а на едноличен търговец или на юридическо лице – имуществена санкция от петстотин до пет хиляди лева.

(17) (Нова – ДВ, бр. 94 от 2018 г.) На юридическо лице по чл. 26б, ал. 3, т. 2, което не изпълни задължение по чл. 26в, ал. 2 – 4, се налага имуществена санкция от петстотин до десет хиляди лв.

(18) (Нова – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Глобата или имуществената санкция по ал. 1 или 2 се налага и на доставчик на услуги на информационното общество, който в нарушение на разпоредбите на този закон възпроизвежда или предлага електронен достъп до публикации в пресата.

(19) (Нова – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Глобата или имуществената санкция по ал. 1 или 2 се налага и на лице, което използва произведения в нарушение на чл. 34.

Установяване на нарушенията и правомощия на длъжностните лица

Чл. 98. (1) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., изм., бр. 28 от 2005 г., бр. 99 от 2005 г., бр. 47 от 2019 г.) Нарушенията по чл. 97 се установяват с акт, който се съставя от длъжностни лица, определени със заповед на министъра на културата.

(2) (Доп. - бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г., изм., бр. 47 от 2019 г.) Длъжностните лица по ал. 1 имат право да:

1. извършват проверки на място и по документи;
2. изискват достъп до подлежащите на контрол обекти;
3. изискват документите, необходими за извършването на проверки;
4. изземват трайни материални носители, съдържащи закриляни от закона обекти, свързани с нарушението;
5. използват автоматизирани средства за контрол при констатиране на нарушенията по чл. 97;
6. използват специалист – технически помощник;

7. дават задължителни разпореждания за отстраняване на несъответствия и нарушения на закона;

8. изискват съдействие от органите на Министерството на вътрешните работи, общините и кметствата при или по повод проверките по т. 1.

(3) Длъжностните лица по ал. 1 са длъжни да:

1. отразяват точно фактите при извършената проверка в акта за нарушение;

2. опазват служебната и търговската тайна, станала им известна във връзка с извършваните проверки;

3. не разгласяват данни от проверките;

4. използват информацията от проверките само за целите на производството по нарушението.

(4) (Нова – ДВ, бр. 47 от 2019 г.) Използването на автоматизирани средства за контрол по ал. 2, т. 5 се определя със заповед на министъра на културата или оправомощен от него заместник-министър.

Протокол за изземване

Чл. 98а. (Нов - ДВ, бр. 99 от 2005 г.) (1) Трайни материални носители, съдържащи закриляни от закона обекти, свързани с нарушението, се изземват от длъжностните лица по чл. 98, ал. 1 с протокол.

(2) (Доп. – ДВ, бр. 47 от 2019 г.) В протокола по ал. 1 се посочват: датата и мястото на действията; времето, когато са започнали и завършили действията; лицата, които са участвали; констатираните факти и обстоятелства; направените искания, бележки и възражения, ако има такива; събраните доказателства, включително трайните материални носители, които се изземват - брой, вид на носителите, както и други данни.

(3) (Изм. – ДВ, бр. 47 от 2019 г.) Протоколът се подписва от длъжностното лице по чл. 98, ал. 1, от проверяваното лице и поне от един свидетел.

(4) В случаите, когато проверяваното лице откаже да подпише протокола или отсъства, той се подписва поне от още един свидетел.

Задължение за съдействие

Чл. 98б. (Нов - ДВ, бр. 99 от 2005 г., изм., бр. 47 от 2019 г.) Проверяваното лице е длъжно да:

1. осигури безпрепятствен достъп до проверяваните обекти;

2. окаже съдействие на длъжностните лица по чл. 98, ал. 1;

3. предостави исканите от длъжностните лица по чл. 98, ал. 1 документи, трайни материални носители, съдържащи закриляни от закона обекти, както и други доказателства.

Връчване на акт за установяване на административно нарушение на еднолични търговци и юридически лица

Чл. 98б¹. (Нов – ДВ, бр. 47 от 2019 г.) (1) Когато нарушителят е едноличен търговец или юридическо лице, актът за установяване на административното нарушение се връчва срещу подпис на търговеца, на законния представител на юридическото лице или на упълномощено от него лице.

(2) Когато е съставен в отсъствие на нарушителя, актът се изпраща:

1. на хартиен носител по пощата с препоръчано писмо с обратна разписка на адреса на управление или кореспонденция, вписан в съответния регистър, воден от Агенцията по вписванията, или

2. като електронен образ на хартиения носител чрез електронно съобщение, подписано с квалифициран електронен подпис, съгласно Закона за електронния документ и електронните удостоверителни услуги, на електронен адрес, посочен в нормативно уреден регистър, в който е вписан адресатът, или на адрес в информационна система за сигурно връчване; изпращането на електронното съобщение се удостоверява чрез електронен времеви печат по глава III, раздел 6 от Регламент (ЕС) № 910/2014 или възпроизвеждане на електронния образ

на съобщението на хартиен носител, като идентичността му се удостоверява с подпис на служителя на всяка страница и се прилага към преписката.

(3) Актът, изпратен по пощата, се смята за връчен на датата, на която обратната разписка е подписана от търговеца, от законния представител на юридическото лице или от техен пълномощник или служител, определен да получава книжа и съобщения.

(4) Актът, изпратен с електронно съобщение, се смята за връчен, когато в 7-дневен срок от изпращане на електронното съобщение адресатът изпрати потвърждение за получаването му чрез обратно електронно съобщение, активиране на електронна препратка или изтеглянето му от информационна система за сигурно връчване.

(5) Когато актът е връчен с обратна разписка и с електронно съобщение, за дата на връчването се смята по-късната дата.

(6) Когато актът не може да бъде връчен по реда на ал. 2 – 5, съобщение за съставянето му се поставя незабавно на таблото за обявления и на специална секция на интернет страницата на Министерството на културата, видима при първоначалното ѝ зареждане. В съобщението се посочва и датата на поставянето му.

(7) Когато в 14-дневен срок от поставянето на съобщението по ал. 6 лицето не се яви в Министерството на културата за предявяване и подписване на акта, актосъставителят отбелязва това в акта, същият се прилага към преписката и се смята за редовно връчен в деня на отбелязването.

Налагане и изпълнение на административните наказания

Чл. 98в. (Нов - ДВ, бр. 99 от 2005 г.) (1) (Изм. – ДВ, бр. 47 от 2019 г., доп., бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Наказателните постановления за нарушенията по чл. 97 се издават от министъра на културата или от оправомощен от него заместник-министър.

(2) (Нова – ДВ, бр. 47 от 2019 г.) Препис от наказателното постановление се връчва срещу подпис на нарушителя.

(3) (Нова – ДВ, бр. 47 от 2019 г.) Когато наказателното постановление не може да бъде връчено на едноличния търговец или юридическото лице на посочения от него адрес или на адреса на управление или кореспонденция, вписан в съответния регистър, воден от Агенцията по вписванията, се прилага съответно чл. 98б¹, ал. 6 и 7, включително при отказ да се получи препис от наказателното постановление, и отбелязването се извършва от органа по ал. 1.

(4) (Предишна ал. 2 - ДВ, бр. 47 от 2019 г.) Наказанията глоба или имуществена санкция се изпълняват доброволно в 7-дневен срок от влизането в сила на наказателното постановление или решението на съда, с което са наложени. Петдесет на сто от сумите постъпват по сметката на Национален фонд "Култура", а останалите - по бюджета на Министерството на културата.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2005 г., бр. 12 от 2009 г., в сила от 1.01.2010 г. - изм., бр. 32 от 2009 г., предишна ал. 3, изм., бр. 47 от 2019 г.) След изтичането на срока по ал. 4 копие от наказателното постановление се изпраща на Националната агенция за приходите за принудително изпълнение на наложената глоба или имуществена санкция по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

(6) (Изм. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г., предишна ал. 4, бр. 47 от 2019 г.) След влизането в сила на наказателното постановление трайните материални носители, отнети в полза на държавата, се предават за унищожаване на органите на Министерството на вътрешните работи.

(7) (Нова – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Министърът на културата или оправомощен от него заместник-министър издава и резолюции за прекратяване, предупреждения по чл. 28 от Закона за административните нарушения и наказания и сключва споразумения за приключване на административнонаказателното производство за нарушенията по чл. 97.

Правомощия на кметовете на общини
(Загл. ново - ДВ, бр. 47 от 2019 г.)

Чл. 98в¹. (Нов – ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 30.12.2018 г.) (1) Кметовете на общини упражняват контрол върху търговските обекти и туристическите обекти по чл. 3, ал. 2 от Закона за туризма за предварително уредените права за публично изпълнение на живо или чрез запис на произведения, на записани изпълнения, на звукозаписи, на записи на филм или на друго аудио-визуално произведение или на части от тях.

(2) Лицата, които стопанисват търговски обекти и туристически обекти по чл. 3, ал. 2 от Закона за туризма, при поискване най-малко веднъж годишно предоставят на кметовете на общини доказателства за отстъпените им права за публично изпълнение.

(3) При нарушение на ал. 2 на лицата, които стопанисват търговските или туристическите обекти по чл. 3, ал. 2 от Закона за туризма, се налага имуществена санкция в размер от две хиляди до десет хиляди лв.

(4) (Доп. – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Нарушенията по ал. 3 се установяват от длъжностни лица, определени със заповед на кмета на общината.

(5) (Доп. – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Наказателните постановления за нарушенията по ал. 3 се издават от кмета на общината.

(6) (Изм. – ДВ, бр. 47 от 2019 г.) Имушествените санкции по ал. 3 се изпълняват по реда на чл. 98в, ал. 4, изречение първо и ал. 5. Петдесет на сто от приходите от имушествените санкции постъпват по сметката на Национален фонд "Култура", а останалите приходи – по бюджета на съответната община.

Прилагане на Закона за административните нарушения и наказания

Чл. 98г. (Нов - ДВ, бр. 99 от 2005 г., доп., бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Доколкото в тази глава не е предвидено друго, установяването на нарушенията, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления, резолюциите за прекратяване, предупрежденията и споразуменията за приключване на производствата се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

ДЯЛ ЧЕТВЪРТИ

ПРИЛОЖИМ ЗАКОН

Приложим закон при произведенията

Чл. 99. (1) Този закон се прилага за:

1. (изм. - ДВ, бр. 77 от 2002 г.) произведения, чиито автори са граждани на Република България или лица, които имат постоянен адрес в нея, независимо от това къде произведенията са били публикувани за първи път;
2. (нова - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 1.01.2007 г.) произведения, чиито автори са граждани на държава - членка на Европейския съюз, или лица, които имат постоянен адрес в такава държава, независимо от това къде произведенията са били публикувани за първи път;
3. (изм. - ДВ, бр. 77 от 2002 г., предишна т. 2, бр. 99 от 2005 г., в сила от 1.01.2007 г.) произведения, чиито автори са граждани на държава, с която Република България е обвързана с международен договор в областта на авторското право, или лица, които имат постоянен адрес в такава държава, независимо от това къде са били публикувани за първи път;
4. (предишна т. 3 - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 1.01.2007 г.) произведения, които са публикувани за първи път или реализирани като архитектурни проекти на територията на Република България или на територията на държава, с която Република България е сключила международен договор в областта на авторското право, независимо от гражданството на техните автори;

5. (предишна т. 4 - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 1.01.2007 г.) произведения, които са били публикувани за първи път на територията на държава, с която Република България не е обвързана с международен договор в областта на авторското право, но едновременно с това или в срок от тридесет дни след това са били публикувани на територията на Република България или на територията на друга държава, с която Република България има такъв договор.

(2) Когато този закон се прилага за произведения, създадени от граждани на чужди държави, или за произведения, които са били публикувани за пръв път в чужбина, носителят на авторското право се определя по съответния чуждестранен закон.

(3) (Нова - ДВ, бр. 28 от 2000 г., изм., бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) За произведения, създадени от граждани на трети държави, които са били публикувани за първи път в трети държави, времетраенето на авторското право се определя по съответния чуждестранен закон, ако той предвижда срокове на закрила, които са по-кратки, отколкото в този закон.

Приложим закон при правото на отчисления по чл. 20

Чл. 99а. (Нов - ДВ, бр. 99 от 2005 г.) (1) Разпоредбите на чл. 20 се прилагат при препродажба на произведения на автори, които са граждани на Република България или лица, които имат постоянен адрес в нея, когато мястото на препродажбата е на нейна територия.

(2) (В сила от 1.01.2007 г.) Член 20 се прилага и по отношение на всички автори и техни наследници, които са граждани или имат постоянен адрес в държава - членка на Европейския съюз.

(3) По отношение на автори, които са граждани на друга държава и нямат постоянен адрес в Република България, разпоредбите на чл. 20 се прилагат само при условие че съответната чужда държава допуска аналогично право за българските граждани.

Приложим закон при излъчването чрез спътник

Чл. 99б. (Нов - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 1.01.2007 г.) (1) Този закон се прилага при излъчването на произведение чрез спътник, когато сигналът се изпраща към спътника:

1. от територията на Република България;

2. от територията на държава, нечленуваща в Европейския съюз, която не предвижда равнище на закрила на това право, отговарящо на този закон, при условие че:

а) възходящата връзка към спътника започва от станция, разположена на територията на Република България, или

б) възходящата връзка към спътника не започва от станция, разположена на територията на държава, членуваща в Европейския съюз, но излъчването е извършено по поръчка на организация, чието седалище се намира на територията на Република България.

(2) Отговорността за излъчването се носи: в случаите по ал. 1, т. 1 - от излъчващата организация; в случаите по ал. 1, т. 2, буква "а" - от оператора на станцията; в случаите по ал. 1, т. 2, буква "б" - от организацията, по чиято поръчка е извършено излъчването.

(3) Разпоредбите на ал. 1 и 2 се прилагат съответно и за правата по чл. 72.

Приложим закон при изпълненията

Чл. 100. (1) (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2002 г.) Този закон се прилага за изпълненията на артистите-изпълнители, граждани на Република България или имащи постоянен адрес в нея, независимо къде са осъществени изпълненията.

(2) Този закон се прилага и за изпълненията на чуждестранни артисти- изпълнители, осъществени на територията на Република България.

(3) (Нова - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 1.01.2007 г.) Този закон се прилага и за изпълненията на чуждестранни артисти-изпълнители, граждани на държава - членка на

Европейския съюз, или имащи постоянен адрес в такава държава, независимо къде са осъществени изпълненията.

Приложим закон при записите, програмите и филмите
(Загл. изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г.)

Чл. 101. (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., бр. 77 от 2002 г., доп., бр. 99 от 2005 г., в сила от 1.01.2007 г.) Този закон се прилага за обектите по чл. 72, т. 2, 3 и 4, осъществени от физически лица, граждани на Република България или имащи постоянен адрес в нея, от граждани на държави - членки на Европейския съюз, или имащи постоянен адрес в някоя от тях, или от юридически лица, чието седалище се намира на територията на страната или на територията на такава държава, независимо къде са били осъществени, както и за записите, осъществени или едновременно публикувани за първи път от чуждестранни лица на територията на Република България или на държава - членка на Европейския съюз.

Приложим закон при производителите на база данни

Чл. 101а. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2002 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 1.01.2007 г.) Този закон се прилага за производителите на бази данни, ако са граждани на Република България или имат постоянен адрес в нея, или са граждани на държава - членка на Европейския съюз, или имат постоянен адрес в такава държава.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 1.01.2007 г.) Разпоредбата на ал. 1 се прилага и за юридическите лица, учредени в съответствие със законодателството на Република България, които имат седалище, централно управление или основна дейност на територията ѝ, както и за юридическите лица, учредени в съответствие със законодателството на някоя държава - членка на Европейския съюз, които имат седалище, централно управление или основна дейност на нейна територия. Ако юридическото лице има само седалище в Република България или в държавата - членка на Европейския съюз, се изисква дейността му да има реална връзка с нейната икономика.

Държава по произход при спомагателни онлайн услуги на излъчващите и предаващите организации

Чл. 101б. (Нов – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) (1) Този закон се прилага за спомагателни онлайн услуги на излъчващата или предаващата организация, която има основно място на стопанска дейност в Република България за действията по ал. 2, извършени от организацията или под неин контрол и на нейна отговорност.

(2) Считат се за извършени единствено на територията на Република България действията по:

1. излъчване, предаване и предлагане на електронен достъп до произведения или други обекти на закрила като част от спомагателна онлайн услуга;
2. възпроизвеждане на произведения или други обекти на закрила, когато то е необходимо за предоставянето на спомагателната онлайн услуга, на достъпа до нея или на нейното използване.

(3) Алинеи 1 и 2 се прилагат само за:

1. телевизионни програми или части от тях, представляващи новини, актуални предавания или собствени продукции на излъчващата или предаващата организация, които са изцяло финансирани от нея, с изключение на спортни събития и произведенията и другите обекти на закрила, включени в тези спортни събития;
2. радиопрограми или части от тях.

(4) Правилата по предходните алинеи не засягат свободата на носителите на права и на излъчващите или предаващите организации да се договарят в съответствие с действащото право, за да се ограничи използването на такива права.

Приложим закон при свободно използване в рамките на цифрови и трансгранични преподавателски дейности

Чл. 101в. (Нов – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Този закон се прилага за използване на произведения, други обекти или части от тях при условията на чл. 26з от институции по чл. 26з, ал. 6 или техни поделения, установени в Република България.

Приложим закон при публикации в пресата

Чл. 101г. (Нов – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Този закон се прилага за издателите на публикации в пресата, които са граждани на Република България или имат постоянен адрес или основно място на дейност в нея, граждани на държави – членки на Европейския съюз, или имащи постоянен адрес или основно място на дейност в някоя от тях, или юридически лица, чието седалище, централна администрация или основно място на дейност се намира на територията на страната или на територията на такава държава.

Приложения на международни договори

Чл. 102. (1) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., предишен текст на чл. 102, бр. 77 от 2002 г., доп., бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) Правата на чуждестранните артисти-изпълнители, продуценти на звукозаписи, радио- и телевизионни организации и филмовите продуценти, извън тези, посочени в чл. 100, ал. 2 и 3 и чл. 101, се закрилят в съответствие с международните договори в областта на правата, сродни на авторското, по които Република България е страна. Времетраенето на закрилата в такива случаи продължава не по-дълго от времетраенето на закрилата, предоставена в страната, на която е гражданин носител на права, и не може да превишава сроковете, установени съответно в чл. 82, 89, 90б и 92.

(2) (Нова - ДВ, бр. 77 от 2002 г., доп., бр. 99 от 2005 г., в сила от 1.01.2007 г.)

Чуждестранните производители на бази данни, извън тези по чл. 101а, се закрилят в съответствие с международните договори, по които Република България е страна.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. (1) Носителят на авторското право, както и лице, на което е отстъпено изключителното право за използване на произведение, закриляно от този закон, могат да поставят на подходящо място върху екземплярите от произведението латинската буква "С", заградена в кръгче, пред своето име или наименование и годината на разгласяването.

(2) Продуцентът на звукозапис, както и лице, придобило изключително право за възпроизвеждане на звукозапис, закрилян от този закон, могат да поставят на подходящо място върху екземплярите от записа и тяхната опаковка латинската буква "Р", заградена в кръгче, пред своето име или наименование и годината на първото публикуване.

§ 1а. (Нов - ДВ, бр. 28 от 2000 г.) (1) Не могат да се придобиват, да се отчуждават и да се държат с търговска цел трайни материални носители, съдържащи закриляни от закона обекти, които са възпроизведени в нарушение на закона.

(2) Трайните материални носители по ал. 1 се отнемат в полза на държавата с акт на административнонаказващия орган или съда и се предават за унищожаване на органите на Министерството на вътрешните работи.

(3) (Нова - ДВ, бр. 99 от 2005 г., изм., бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г., бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Унищожаване на предмета на нарушението по чл. 97, ал. 1, т. 9 е и неговото заличаване от електронния носител, на който е бил възпроизведен.

§ 2. По смисъла на този закон:

1. "разгласяване на произведение" е довеждането на произведението със съгласието на неговия автор за първи път до знанието на неограничен кръг лица, независимо от формата и начина, по който се осъществява това;

2. (изм. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) "публикуване на произведение" е довеждането на произведението до знанието на неограничен кръг лица посредством възпроизвеждане и разпространение на екземпляри от него, включително като звукозаписи

или записи на филми или други аудио-визуални произведения, в достатъчно количество в зависимост от естеството на произведението;

3. (изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., бр. 77 от 2002 г., доп., бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.)

"възпроизвеждане на произведение" е прякото или непрякото размножаване в един или повече екземпляри на произведението или на част от него, по какъвто и да е начин и под каквато и да е форма, постоянна или временна, включително запамятаването му под цифрова форма в електронен носител, качването му в цифрова форма и преобразуването му в машинночетим формат;

За. (нова – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) "автоматизиран анализ на текст и информация" е който и да е автоматизиран аналитичен способ, използван за анализ на текст и данни в цифрова форма, за създаването на информация, включваща, но без да се ограничава до това, модели, тенденции и взаимовръзки;

4. (изм. - ДВ, бр. 77 от 2002 г., бр. 99 от 2005 г.) "разпространение на произведение" е продажбата, замяната, дарението, даването под наем, както и съхраняването в търговски количества, а също и предложението за продажба или даване под наем на оригинали и екземпляри от произведението;

5. (изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., бр. 99 от 2005 г., бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) "излъчване на произведение" е включването му като част от радио- или телевизионна програма при първоначалното ѝ разпространение чрез наземно радиоразпръскване в радиочестотния спектър, както и чрез непрекъснатата съобщителна верига, водеща до спътник и оттам обратно до Земята чрез сигнали, носещи програми, под контрола и на отговорност на излъчващата радио- или телевизионна организация с оглед да бъде то прието, било пряко и индивидуално от публиката, било чрез посредничеството на друга организация, различна от радио- или телевизионната организация, когато тази друга организация не е ползвател по смисъла на този закон;

5а. (нова – ДВ, бр. 21 от 2014 г., изм., бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) "съобщаване на публиката" е изпращането на изпълнението до публиката чрез всякакви средства без излъчването по начин, даващ възможност на публиката да го слуша и/или гледа;

5б. (нова – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) "предаване на произведение" е включването му като част от радио- или телевизионна програма при първоначалното ѝ, различно от излъчване, разпространение по електронна съобщителна мрежа, независимо от използваната технология, включително и онлайн (уебкастинг), под контрола и на отговорността на предаващата организация, с оглед да бъде то прието, било пряко и индивидуално от публиката, било чрез посредничеството на друга организация, различна от радио- или телевизионната организация, както и единното действие, извършвано от радио- или телевизионна организация, която пряко въвежда сигналите – носители на нейната програма, и от разпространителя на тези сигнали, който ги доставя до публиката;

5в. (нова – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) "препредаване" е всяко предназначено за приемане от публиката едновременно, изцяло и в непроменен вид последващо разпространение на предназначена за приемане от публиката първоначално излъчвана или предавана в Република България или в друга държава радио- или телевизионна програма и включените в нея произведения и други обекти, независимо от техническите способности, чрез които то се осъществява, ако първоначалното излъчване или предаване се извършва по електронна съобщителна мрежа, включително чрез спътник, но не и онлайн, при условие че:

а) препредаването се извършва от лице, различно от радио- или телевизионната организация, която е осъществила първоначалното излъчване или предаване или под чийто контрол и на чийто отговорност е било осъществено това първоначално излъчване или предаване, независимо от начина, по който лицето, което извършва препредаването, получава сигналите – носители на програмата, и включените в нея произведения; и

б) когато препредаването е чрез услуга за достъп до интернет, както е определена в чл. 2, ал. 2, т. 2 от Регламент (ЕС) 2015/2120 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2015 г. за определяне на мерки относно достъпа до отворен интернет и за изменение на Директива 2002/22/ЕО относно универсалната услуга и правата на потребителите във връзка с електронните съобщителни мрежи и услуги и на Регламент (ЕС) № 531/2012 относно роуминга в обществени мобилни съобщителни мрежи в рамките на Съюза (ОВ, L 310/1 от 26 ноември 2015 г.), тя се извършва в среда, в която организацията, осъществяваща препредаването, предоставя по сигурен начин препредаването на потребители, разполагащи с разрешение;

5г. (нова – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) "предлагане на електронен достъп до произведение" е предоставянето му в цялост или на част от него чрез електронна съобщителна мрежа на разположение на неограничен брой лица по начин, позволяващ достъпът до него да бъде осъществен от място и по време, индивидуално избрани от всеки от тях, както и предоставянето му чрез електронна съобщителна мрежа на живо по начин, позволяващ достъп до него да бъде осъществен от място, индивидуално избрано от всеки от тях (лайфстриймिंग);

5д. (нова – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) "пряко въвеждане" е технически процес, чрез който излъчващата или предаващата радио- или телевизионна организация доставя своите сигнали – носители на програми, на друга организация – разпространител на сигнали, по такъв начин, че сигналите – носители на програми, не са достъпни за публиката по време на доставянето;

5е. (нова – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) "разпространител на сигнали" е предприятие, което предоставя електронни съобщителни услуги;

5ж. (нова – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) "спомагателна онлайн услуга" е онлайн услуга, която се състои в предлагането на електронен достъп на публиката от излъчващата или предаващата радио- или телевизионна организация или под неин контрол и на нейна отговорност до телевизионни или радиопрограми или до части от тях, едновременно с излъчването или предаването им от излъчващата или предаващата организация (симулкастинг) или за определен период от време след него, както и предоставянето на съдържание, което е спомагателно за това излъчване или предаване;

5з. (нова – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) "основното място на стопанска дейност на излъчващата или предаващата организация" е място в държавата членка, под чиято юрисдикция се намира съответният доставчик на медийни услуги, така, както е определена по реда на Закона за радиото и телевизията;

6. (изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., доп., бр. 77 от 2002 г., бр. 99 от 2005 г., изм., бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г., бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) "ползватели на произведения" са физическите и юридическите лица, като издателства, театри, организатори на концерти, радио- и телевизионни организации, предприятия, които осъществяват обществени електронни съобщителни услуги чрез електронна съобщителна мрежа, заведения за хранене и развлечения, продуценти на звукозаписи, филмови продуценти, доставчици на съдържание в интернет, доставчици на онлайн услуги за споделяне на съдържание и други, които довеждат произведението до знанието на публиката (читателите, зрителите и слушателите) пряко или чрез други лица – разпространители;

6а. (нова – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) "новосъздаден доставчик на онлайн услуга за споделяне на съдържание" е доставчик на услуга за споделяне на съдържане, който предоставя услугите си или чиято услуга е предоставяна в държава – членка на Европейския съюз, по-малко от три години преди съответната дата и чийто годишен оборот е под 10 милиона евро по смисъла на Препоръка 2003/361/ЕО на Комисията от 6 май 2003 г. относно дефиницията на микро-, малки и средни предприятия;

7. (изм. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г., бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) "звукозаписване" е фиксирането върху траен материален носител на поредица от звуци по начин, позволяващ тяхното възприемане, възпроизвеждане, излъчване или предаване;
8. "звукозапис" е резултатът от звукозаписването;
9. (изм. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г., бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) "произведения на архитектурата" са проекти на сгради и съоръжения, устройствени планове и схеми, утвърдени по реда на действащото законодателство, сгради и други съоръжения и елементи от тях, трайните обекти на синтеза на архитектурата с другите изкуства, както и оформленията на интериори с траен характер, регистрирани от съответната организация за колективно управление на права;
- 9а. (нова - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) "преработка на архитектурен проект" е приспособяването или използването му за създаване на нов проект и внасянето в него на всякакъв вид промени;
- 9б. (нова - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) "преработка на произведение на архитектурата" е неговото пристрояване, надстрояване, преустройство и промяна на предназначението му;
10. (нова - ДВ, бр. 10 от 1998 г., изм., бр. 28 от 2000 г.) "декодиращо средство" е всяко устройство, апарат, механизъм или декодираща карта, които са конструирани или специално приспособени, за да позволяват самостоятелно или в комбинация помежду си достъп до кодиран сигнал във вида му отпреди кодирането;
11. (нова - ДВ, бр. 28 от 2000 г., изм., бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) "кодиран сигнал" е всеки радио- и телевизионен сигнал, излъчван, предаван и препредаван чрез каквито и да са технически средства, чиито характеристики са умишлено изменени с цел да се ограничи достъп до него само за определена аудитория;
12. (нова - ДВ, бр. 28 от 2000 г., отм., бр. 99 от 2005 г.);
13. (нова - ДВ, бр. 77 от 2002 г.) "база данни" е съвкупност от самостоятелни произведения, данни или други материали, подредени систематично или методично и индивидуално достъпни по електронен или друг път; компютърните програми, използвани за създаването или функционирането на бази данни, записите на отделно аудио-визуално, литературно или музикално произведение, както и събирането на звукозаписи с музикални изпълнения върху компактдиск не са база данни по смисъла на този закон;
14. (нова - ДВ, бр. 77 от 2002 г.) "технически средства за защита" са всякаква технология, устройство или съставна част, които при обичайното им използване могат да попречат или да ограничат неразрешени от носителя на закриляно от този закон право действия по отношение на произведения или други обекти, защитени от този закон, ако чрез тези средства използването на такъв обект може да се контролира от носителя на правото чрез код за достъп, замъгляване или друго изменение на обекта или механизъм за контрол върху копие;
15. (нова - ДВ, бр. 99 от 2005 г.) "наем на обекти на закрила" е предоставяне за ползване за определен период от време, за пряка или непряка икономическа изгода;
16. (нова - ДВ, бр. 99 от 2005 г.) "заем на обекти на закрила" е предоставяне за ползване за определен период от време, не за пряка или непряка икономическа изгода, когато това се извършва чрез публично достъпни заведения; не е заем по смисъла на този закон:
- а) предоставянето на произведения или други обекти на права по този закон, без те да напускат помещенията на заемащото заведение или между отделни публично достъпни заведения;
- б) (изм. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) предоставянето на звукозаписи или филмови копия за целите на тяхното законно използване;
- в) предоставянето на произведения на изобразителното изкуство и фотографски произведения за публично показване;

17. (нова - ДВ, бр. 99 от 2005 г.) "професионални защитни организации на правноносителите" са неправителствени организации, чиято членска маса се състои изцяло или предимно от носители на авторски или сродни на тях права и които съгласно устава си са оправомощени от своите членове да защитават техните права срещу нарушаването им, както и юридическите лица, които представляват в страната международна организация с такъв характер;
18. (нова - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) "преработка на произведение" е изменението му с оглед създаването на ново, производно на него произведение, в т. ч. приспособяването му към друг жанр, както и внасянето на всякакъв вид промени в него;
19. (нова - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) "трети държави" са държави, които не са държави - членки на Европейския съюз, или не са държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство;
20. (нова - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) "информационни носители" са самостоятелни носители, предназначени преимуществено върху тях да бъдат съхранени обекти на авторското право и сродните му права и даващи възможност с помощта на подходящи технически средства тези обекти да бъдат след това възприемани слухово или визуално;
21. (нова – ДВ, бр. 47 от 2019 г.) "автоматизирани средства за контрол" са стандартизирани или сертифицирани от независима организация, установена на територията на Европейския съюз, уреди и/или компютърни програми, които автоматично констатираят използването на закриляни от закона обекти в присъствие или отсъствие на контролен орган и в присъствие или отсъствие на проверяваното лице;
22. (нова – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) "услуга на информационното общество" е услуга по смисъла на чл. 1, ал. 3 и § 1, т. 1 – 3 от допълнителните разпоредби на Закона за електронната търговия;
23. (нова – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) "публикация в пресата" е публикация, която едновременно:
- а) съдържа предимно литературни произведения с журналистически характер, но може също да включва и други обекти, като фотографски произведения, аудио- или видеоматериали;
 - б) представлява обособена единица в периодично или редовно актуализирано издание под общо заглавие, като например вестник или списание с обща или специализирана насоченост;
 - в) има за цел да предоставя на широката общественост информация във връзка с новини или други теми;
 - г) е поместена в каквато и да е медия, на хартиен носител или на сайт в интернет като част от икономическа дейност на доставчик на услуги, по негова инициатива и под неговата редакционна отговорност и контрол;
24. (нова – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) "много кратки откъси от публикации в пресата" са заглавието на публикацията заедно с първите до 100 последователни знака от текста, които може да бъдат придружени от изображение за предварителен преглед в малък формат с резолюция до 128 на 128 пиксела и част от звуков файл или видеоклип с продължителност до три секунди;
25. (нова – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) "доставчик на онлайн услуга за споделяне на съдържание" е доставчик на услуга на информационното общество, основната цел или една от основните цели на когото е съхраняване и предлагане на електронен достъп до голям брой произведения и други обекти на закрила, качени от потребители на услугата на този доставчик, които произведения той организира и популяризира с цел реализиране на печалба;
26. (нова – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) "повторно" е нарушението от физическо лице или изпълнение на задължение от едноличен търговец или юридическо лице към държавата или община, извършено в тригодишен срок от влизането в сила на акт, с

който е наложено административно наказание за нарушение от същия вид или имуществена санкция за неизпълнение на задължение от същия вид;

27. (нова – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) "системно" е нарушението от физическо лице или неизпълнение на задължение от едноличен търговец или юридическо лице към държавата или община, извършено три или повече пъти в едногодишен срок от влизането в сила на първия акт, с който е наложено административно наказание за нарушение от същия вид или имуществена санкция за неизпълнение на задължение от същия вид.

§ 3. (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., доп., бр. 99 от 2005 г., изм., бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) Дадените по § 2 определения се отнасят съответно и за обектите по чл. 72 и по глава единадесета "а".

§ 4. (1) Всеки екземпляр на произведение на изобразителното изкуство, върху който стои саморъчно поставен подпис на автора, се счита за оригинал. Броят на оригиналите се определя от автора и се обявява по подходящ начин при първото разгласяване на произведението, като не подлежи на последващо изменение. Всеки екземпляр трябва да носи пореден номер.

(2) (Отм. - ДВ, бр. 99 от 2005 г.).

§ 5. (1) (Доп. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г., бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Размерите на възнагражденията, дължими на носителите на авторско и сродните му права, за използване на техни произведения, изпълнения, звукозаписи, записи на филми или други аудио-визуални произведения, публикации в пресата и радио- и телевизионни програми, се определят по договор между правоимащите и ползвателите.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г., изм., бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) Когато използването се договаря чрез организация за колективно управление на права или независимо дружество за управление на права, размерът на възнаграждението се определя по споразумение между организацията или дружеството и ползвателите или техни представителни организации.

§ 5а. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2002 г., отм., бр. 74 от 2005 г., нов, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Насърчават се саморегулацията и създаването на стандарти за работа за ефективното прилагане на чл. 38, чл. 39а, чл. 76, ал. 5 и 6 и чл. 83а.

§ 5б. (Нов - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 1.01.2007 г.) Разпоредбите на този закон, които се отнасят до държавите - членки на Европейския съюз, се прилагат и за другите държави от Европейското икономическо пространство.

§ 5в. (Нов - ДВ, бр. 99 от 2005 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 73 от 2006 г.) Министерството на културата съвместно с Министерството на вътрешните работи, Министерството на правосъдието, Агенция "Митници" и Патентното ведомство и други ведомства, определени от Министерския съвет, изграждат и поддържат Национална система за обмен на информация в областта на авторското право и сродните му права и индустриалната собственост, която осигурява осъществяването на взаимодействие и обмен на данни, свързани със защитата на права върху произведения, обекти по чл. 72 и обекти на индустриална собственост.

(2) Управлението, контролът и използването на системата по ал. 1 се извършват по ред, определен от Министерския съвет.

(3) Средствата за внедряване, поддържане, експлоатация и развитие на системата се осигуряват от бюджетите на ведомствата по ал. 1.

§ 5г. (Нов – ДВ, бр. 21 от 2014 г.) Този закон въвежда изискванията на Директива 2011/77/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 27 септември 2011 г. за изменение на

Директива 2006/116/ЕО за срока на закрила на авторското право и някои сродни права (ОВ, L 265/1 от 11 октомври 2011 г.).

§ 5д. (Нов – ДВ, бр. 14 от 2015 г.) Този закон въвежда изискванията на Директива 2012/28/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. относно някои разрешени начини на използване на осиротели произведения (ОВ, L 299/5 от 27 октомври 2012 г.).

§ 5е. (Нов – ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Този закон въвежда изискванията на Директива 2019/789 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2019 г. за установяване на правила във връзка с упражняването на авторското право и сродните му права, приложими за определени онлайн предавания на излъчващите организации и за препредаването на телевизионни и радиопрограми и за изменение на Директива 93/83/ЕИО на Съвета (ОВ, L 130/82 от 17 май 2019 г.) и на Директива 2019/790 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2019 г. относно авторското право и сродните му права в цифровия единен пазар и за изменение на директиви 96/9/ЕО и 2001/29/ЕО (ОВ, L 130/92 от 17 май 2019 г.).

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 6. (1) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., доп., бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.) Този закон се прилага и за произведенията, изпълненията, звукозаписите, радио- и телевизионните програми, създадени или осъществени преди влизането му в сила, ако не са изтекли предвидените срокове на закрила. Разпоредбите на чл. 2 – 14, чл. 15, ал. 1, т. 4 и 5 и чл. 34 се прилагат и когато предвидените срокове на закрила са изтекли преди влизането му в сила.

(2) Авторските права, придобити до влизането в сила на този закон, се запазват.

§ 7. Авторите на литературен текст, който е бил използван без тяхно съгласие на основание чл. 7, буква "б" от Закона за авторското право от 1951 г. за свързване с музикално произведение, не могат да се противопоставят на по-нататъшното използване на музикалното произведение заедно с този текст, ако то е било вече разгласено с него.

§ 8. (1) Прекратява се дейността на Агенцията за авторско право.

(2) Имуществото на Агенцията за авторско право преминава към Министерството на културата.

(3) Министерският съвет определя условията и реда за разпределението на имуществото на Агенцията между организациите по чл. 40 от този закон.

§ 9. Този закон отменя:

1. Закона за авторското право (обн., Изв., бр. 92 от 1951 г.; попр., бр. 10 от 1952 г.; изм. и доп., бр. 55 от 1956 г.; изм., ДВ, бр. 35 от 1972 г. и бр. 30 от 1990 г.).
2. Член 270 до 278 от Закона за задълженията и договорите (обн., ДВ, бр. 275 от 1950 г.; попр., Изв., бр. 2 от 1951 г.; изм., бр. 69 от 1951 г., бр. 92 от 1952 г.; ДВ, бр. 85 от 1963 г., бр. 27 от 1973 г., бр. 16 от 1977 г., бр. 28 от 1988 г., бр. 30 от 1990 г. и бр. 12 от 1993 г.).

§ 10. Законът влиза в сила от 1 август 1993 г.

§ 11. Изпълнението на този закон се възлага на Министерския съвет.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

към Закона за изменение и допълнение на
Закона за авторското право и сродните му права

(ДВ, бр. 10 от 1998 г.)

§ 4. (Отм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г.).

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към Закона за деноминация на лева

(ДВ, бр. 20 от 1999 г., доп., бр. 65 от 1999 г., в сила от 5.07.1999 г.)

.....

§ 4. (1) (Доп. - ДВ, бр. 65 от 1999 г.) С влизането в сила на закона всички числа в стари левове, посочени в законите, влезли в сила преди 5 юли 1999 г., се заменят с намалени 1000 пъти числа в нови левове. Замяната на всички числа в стари левове с намалени 1000 пъти числа в нови левове се прилага и за всички закони, приети преди 5 юли 1999 г., които са влезли или ще влязат в сила след 5 юли 1999 г.

(2) Органите, приели или издали подзаконовни нормативни актове, влезли в сила преди 5 юли 1999 г. и в които има числа в левове, да направят произтичащите от този закон изменения в тях така, че измененията да се прилагат от датата на влизането в сила на закона.

.....

§ 7. Законът влиза в сила от 5 юли 1999 г.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за изменение и допълнение

на Закона за авторското право и сродните му права

(ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 5.05.2000 г., доп.,

бр. 107 от 2000 г., бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2005 г.)

§ 51. (1) Този закон се прилага и за произведенията и обектите по чл. 72, създадени или осъществени преди влизането му в сила, ако не са изтекли предвидените в него срокове за закрила.

(2) Носителите на права не могат да предявяват претенции по повод използвания, станали по време, когато срокът на закрила на тези права е бил изтекъл по смисъла на действащия по това време закон.

(3) (Нова - ДВ, бр. 107 от 2000 г.) Носители на авторско право върху филми и други аудио-визуални произведения, създадени преди влизането в сила на Закона за авторското право и сродните му права, са лицата по чл. 62, ал. 1.

(4) (Нова - ДВ, бр. 107 от 2000 г.) Лицата, носители на авторско право върху филми, на основание чл. 16, ал. 1 от отменения Закон за авторското право от 1951 г. се ползват само от правата по глава десета "а".

(5) (Нова - ДВ, бр. 107 от 2000 г., доп., бр. 99 от 2005 г.) Продуцентските права по глава десета "а" на лицата по ал. 4 върху филмите, произведени от Държавно предприятие (Главна дирекция, Държавно обединение, Творческо-стопанско обединение) "Българска кинематография", Студия за игрални филми "Бояна", Студия за анимационни филми "София" и Студия за научно-популярни и документални филми "Време", преминават към Националния филмов център.

(6) (Нова - ДВ, бр. 107 от 2000 г.) Лицата, носители на продуцентски права върху филми съгласно ал. 4 и 5, могат да използват тези филми без договор със съответните носители на авторски права в срок до 1 юли 2001 г., като им дължат възнаграждение за всяко използване в размер, определен и платим по договаряне чрез съответната организация за колективно управление на авторски права.

.....

§ 53. Навсякъде в закона думите "министерството, отговарящо за културата" се заменят с "Министерството на културата".

§ 54. (1) Законът влиза в сила един месец след обнародването му в "Държавен вестник", с изключение на § 8, който влиза в сила от 1 януари 2001 г.

(2) Министерският съвет приема наредбата по § 8 в шестмесечен срок от влизането на закона в сила и се прилага от 1 януари 2001 г.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за изменение и допълнение на

Закона за авторското право и сродните му права

(ДВ, бр. 77 от 2002 г., в сила от 1.01.2003 г.)

§ 38. (1) Разпоредбите на чл. 93в се прилагат и по отношение на базите данни или частите от тях, чието създаване е завършено преди влизането в сила на този закон, ако не са изтекли сроковете по чл. 93з.

(2) Носителите на правата по чл. 93в не могат да предявяват претенции относно действия, извършени преди влизането в сила на този закон.

§ 39. (В сила от 9.08.2002 г.) Министерският съвет приема наредбите по § 14 и § 37, т. 2 в срок 1 януари 2003 г.

§ 40. Законът влиза в сила от 1 януари 2003 г., с изключение на § 39, който влиза в сила от деня на обнародването на закона в "Държавен вестник".

ЗАКОН за изменение и допълнение

на Закона за авторското право и сродните му права

(ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г.)

.....

§ 56. Навсякъде в закона думите "Министерството на културата и туризма" се заменят с "Министерството на културата".

Преходни и заключителни разпоредби

§ 57. (1) Разпоредбите на § 1, относно чл. 6, и на § 21, относно чл. 72б, се прилагат и за произведенията и обектите по чл. 72, създадени или осъществени преди влизането в сила на този закон.

(2) Разпоредбите на § 4, относно чл. 20, и на § 5, относно чл. 20а, се прилагат за препродажби, станали след влизането в сила на този закон.

§ 58. (1) Продажба или друга сделка, извършена на територията на държава - членка на Европейския съюз, извън Република България преди влизането в сила на § 3, т. 1 не води до прекратяване на правото на разпространение по чл. 18а, ал. 1.

(2) Искания, основаващи се на разпоредбите на § 37, относно чл. 94а, и на § 38, относно чл. 95, могат да бъдат предявявани, ако устните състезания в първата инстанция не са приключили до влизането в сила на този закон.

(3) Разпоредбите относно доказателствата и условията за тяхното допускане по чл. 95в и 95г се прилагат и по отношение на факти, възникнали преди влизането в сила на този закон.

§ 59. Административните и административнонаказателните производства, образувани до влизането в сила на този закон, се приключват по досегашния ред.

.....

§ 62. Законът влиза в сила един месец след обнародването му в "Държавен вестник", с изключение на:

1. параграф 12, който влиза в сила 6 месеца след обнародването на закона в "Държавен вестник";

2. параграф 3, т. 1, § 34, § 46, § 47 - относно чл. 99а, ал. 2, § 48 - 52 и § 54, т. 4, които влизат в сила от датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за изменение и допълнение
на Закона за авторското право и сродните му права
(ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.)

§ 42. (1) Организации за колективно управление на авторски или сродни на тях права, които до влизането в сила на този закон са били регистрирани в Министерството на културата по реда на чл. 40 и в периода след 1 януари 2005 г. са събирали, разпределяли и изплащали възнаграждения за носителите на права, подават заявление да се пререгистрират по реда по чл. 40б, ал. 2 в срок до три месеца от влизането в сила на този закон. Към заявлението се прилагат документите по чл. 40б, ал. 2, т. 2 - 11 и по чл. 40д, ал. 1, т. 1, 3, 4 и 5.

(2) Организацията по ал. 1 продължава дейността си до издаване на удостоверение за регистрация или отказ за регистрация. Организации, регистрирани съгласно чл. 40 за събиране на компенсационни възнаграждения по реда на чл. 26, подават заявление за регистрация заедно с документите по ал. 1, изречение второ в предвидения в ал. 1 срок, без да преустановяват дейността си.

(3) Организации за колективно управление на авторски или сродни на тях права, които до влизането в сила на този закон са били регистрирани в Министерството на културата съгласно чл. 40 и не отговарят на изискванията на ал. 1, изречение първо, преустановяват дейността си по колективно управление на авторски и сродни права от датата на влизането в сила на този закон. В тези случаи чл. 40в, ал. 4 се прилага съответно.

§ 43. Организацията за колективно управление на права, които са регистрирани по реда на § 42, изпращат за утвърждаване на министъра на културата предложение за размерите на събираните от тях възнаграждения по чл. 40е в срок до два месеца след получаване на удостоверението за регистрация.

§ 44. Министърът на културата в срок до един месец от влизането в сила на този закон създава регистъра по чл. 40г.

§ 45. Уговорените между организацията за колективно управление на права и ползватели възнаграждения преди утвърждаване размерите на съответните възнаграждения по реда на чл. 40е не могат да бъдат оспорвани само за това, че не се базират на размери на възнаграждения, утвърдени по реда на този закон.

.....

ПРЕХОДНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за изменение и допълнение на
Закона за авторското право и сродните му права
(ДВ, бр. 21 от 2014 г.)

§ 19. (1) Разпоредбата на чл. 27, ал. 3 се прилага за музикални произведения с текст и за музикалнодраматични произведения, в които към 1 ноември 2013 г. музиката или текстът, или и двете се ползват със закрила поне в една държава – членка на Европейския съюз, както и за тези, създадени след тази дата, като правата, придобити от трети лица преди 1 ноември 2013 г. във връзка с използването на тези произведения, се запазват.

(2) Разпоредбите на чл. 77, 77а, 82 и 89 се прилагат и за записаните изпълнения и звукозаписите, по отношение на които правата на артистите-изпълнители и продуцентите са били в сила към 1 ноември 2013 г., както и за изпълненията и звукозаписите, направени след тази дата.

§ 20. Разпоредбите на чл. 40б се прилагат и по отношение на всички висящи производства по регистрация, съответно пререгистрация.

§ 21. (1) Договори, предвиждащи отстъпване на правото за използване на изпълнение по реда на чл. 76, сключени преди 1 ноември 2013 г., продължават да бъдат в сила и след момента, в

който съгласно досегашния чл. 82 правата на артиста-изпълнител престават да се ползват от правна закрила, освен ако договорът съдържа изрични ясни указания за противното.

(2) Договори за прехвърляне или преотстъпване на права, по които изпълнител има право на периодични плащания, сключени преди 1 ноември 2013 г., могат да бъдат изменени по взаимно съгласие на страните след петдесетата година от законното публикуване на звукозаписа, или ако той не е бил публикуван – след петдесетата година от неговото законно публично съобщаване.

§ 22. Организациите, вписани в регистъра по чл. 40г до влизането в сила на този закон, предоставят в срок до три месеца от влизането му в сила актуална информация по чл. 40г, ал. 2, т. 4а и по чл. 40д, ал. 1, т. 2 и 3.

§ 23. Организации за колективно управление на авторски или сродни на тях права, които продължават дейността си на основание § 42, ал. 2 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за авторското право и сродните му права (ДВ, бр. 25 от 2011 г.) без удостоверение за регистрация или извън обхвата на получената регистрация, преустановяват тази си дейност от датата на влизане в сила на този закон.

ПРЕХОДНА РАЗПОРЕДБА

към Закона за допълнение на Закона
за авторското право и сродните му права
(ДВ, бр. 14 от 2015 г.)

§ 4. Разпоредбите на глава седма, раздел VIII се прилагат за всички осиротели произведения и звукозаписи по смисъла на чл. 71б, ал. 2, които се ползват от правна закрила към 29 октомври 2014 г. или след тази дата. Правата, свързани с тези обекти, придобити преди тази дата, се запазват.

ЗАКОН

за изменение и допълнение на Закона
за авторското право и сродните му права
(ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.)

Допълнителна разпоредба

§ 22. Този закон въвежда изискванията на Директива 2014/26/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 г. относно колективното управление на авторското право и сродните му права и многотериториалното лицензиране на правата върху музикални произведения за използване онлайн на вътрешния пазар (ОВ, L 84/72 от 20 март 2014 г.).

Преходни и заключителни разпоредби

§ 23. Когато организация за колективно управление на права не е предоставила многотериториални разрешения за използване в интернет на музикални произведения, не предлага такива разрешения, нито е упълномощила друга организация за колективно управление на права за това от нейно име до 10 април 2017 г., носителите на права, които са упълномощили тази организация да управлява тези техни права, могат да ги оттеглят от тази организация, без да е необходимо да ги оттеглят по отношение територията на Република България, така че да имат възможност да разрешават многотериториалното използване на произведенията си – директно или чрез трети лица, включително чрез друга организация за колективно управление на права, която отговаря на изискванията на глава единадесета "и". Член 94х, ал. 2 и чл. 94ч² се прилагат съответно.

§ 24. (1) Организация за колективно управление на права, която е регистрирана в Министерството на културата до влизането в сила на този закон, запазва регистрацията за

същата категория права, видове права, произведения или други обекти на закрила, за които е била регистрирана.

(2) В тримесечен срок от влизането в сила на този закон организацията за колективно управление на права по ал. 1 уведомява своите членове за правата по чл. 94а¹, ал. 1, 3, 4 и 5.

(3) Организацията за колективно управление на права по ал. 1 привежда устава си в съответствие с изискванията на този закон в 8-месечен срок от влизането му в сила.

(4) Възнагражденията за отстъпване на управляваните от организациите за колективно управление права, определени до влизането в сила на този закон, запазват действието си. Когато размерът на възнагражденията е определен без обсъждане с представителна организация на ползвателите, представителната организация на ползвателите по смисъла на чл. 94р, ал. 2 може да поиска изменение и допълнение на възнагражденията по всяко време като чл. 94р, ал. 3 – 8 се прилагат съответно.

(5) Организация за колективно управление на права по ал. 1, която иска да получи регистрация за колективно управление на права за многотериториално разрешаване на използването в интернет на музикални произведения по глава единадесета "и", подава заявление до министъра на културата по чл. 94б¹.

(6) В тримесечен срок от влизането в сила на този закон министърът на културата или оправомощен от него заместник-министър привежда регистъра по отменения чл. 40г в съответствие с чл. 94г.

§ 25. (1) Търговско дружество може да подаде заявление за регистрация в 6-месечен срок от влизането в сила на този закон, ако е упълномощено да управлява авторски или сродни на тях права едновременно от името на повече от един носител на такива права в тяхна обща полза, като своя единствена или основна дейност, и не е притежавано, нито контролирано пряко или непряко, изцяло или частично от носители на такива права.

(2) Дружеството по ал. 1 може да извършва дейност по колективно управление на права до издаването на удостоверение за регистрация като независимо дружество за управление на права или до влизането в сила на заповед за отказ на регистрация.

§ 26. Образуваните и неприключили до влизането в сила на този закон административни производства се довършват по новия ред.

§ 27. В 6-месечен срок от влизането в сила на този закон министърът на културата представя на Европейската комисия доклад за състоянието и развитието на многотериториалното отстъпване на права в интернет на територията на Република България. Докладът съдържа информация за наличието на многотериториални разрешения, за спазването на глава единадесета "и" от организациите за колективно управление на права, както и оценка на развитието на многотериториалното разрешаване на използването в интернет на музикални произведения от ползватели, носители на права и от други заинтересовани лица.

§ 28. Министърът на културата предоставя на Европейската комисия списък на регистрираните организации за колективно управление на права и я уведомява за промените в него в тримесечен срок от настъпването им.

.....
§ 31. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник", с изключение на § 18 и 30, които влизат в сила 9 месеца след обнародването му.

ЗАКОН

за изменение и допълнение на Закона
за авторското право и сродните му права
(ДВ, бр. 94 от 2018 г.)

Допълнителна разпоредба

§ 9. Този закон въвежда изискванията на Директива (ЕС) 2017/1564 на Европейския парламент и на Съвета от 13 септември 2017 г. относно определени позволени видове използване на определени произведения и други обекти, закриляни от авторското право и сродните му права, в полза на слепи хора, лица с нарушено зрение или с други увреждания, които не позволяват четенето на печатни материали, и за изменение на Директива 2001/29/ЕО относно хармонизирането на някои аспекти на авторското право и сродните му права в информационното общество (ОВ, L 242/6 от 20 септември 2017 г.).

Заклучителни разпоредби

§ 10. Юридическо лице – народно читалище, с нестопанска цел за осъществяване на общественополезна дейност в полза на лица с увреждания по чл. 26а, ал. 3, държавна или общинска културна организация, осъществяваща дейност на библиотека, или специално училище за обучение и подкрепа на ученици със сензорни увреждания – увреден слух или нарушено зрение, със седалище в Република България, което до влизането в сила на този закон е извършвало действията по чл. 26б, ал. 1 и 4, в тримесечен срок от влизането му в сила подава до министъра на културата уведомлението по чл. 26в, ал. 1.

§ 11. До 11 септември 2020 г. министърът на културата предоставя на Европейската комисия информация относно наличието на копия в достъпни формати от писмени произведения и свързани с тях други обекти на закрила:

1. различни от тези по чл. 26а, ал. 2, за лица с увреждания по чл. 26а, ал. 3;
2. за лица с увреждания, различни от тези по чл. 26а, ал. 3.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за изменение и допълнение на
Закона за авторското право и сродните му права
(ДВ, бр. 47 от 2019 г.)

§ 14. Образуваните и неприключили пред министъра на културата до влизането в сила на този закон административни производства по дял втори "а" се довършват по новия ред.

.....

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за изменение и допълнение на
Закона за авторското право и сродните му права
(ДВ, бр. 100 от 2023 г., в сила от 1.12.2023 г.)

§ 77. (1) Този закон се прилага за всички произведения и други обекти на закрила към 7 юни 2021 г., без да се засягат сключените договори и придобитите права преди 7 юни 2021 г.

(2) Спрямо споразуменията относно упражняването на авторското право и сродните му права, свързани с действията по предаване и предлагане на електронен достъп до произведения, части от произведения или други обекти на закрила, извършвани по време на предоставянето на спомагателни онлайн услуги, както и свързани с действията по възпроизвеждане, които са необходими за предоставянето на такива спомагателни онлайн услуги, достъпа до тях или тяхното използване, които са в сила към 7 юни 2021 г., се прилагат разпоредбите на чл. 21а и на чл. 101б, считано от 7 юни 2023 г., ако срокът им на действие изтича след тази дата.

(3) Спрямо разрешенията, уговорени между носителите на права, действащи индивидуално или чрез организация за колективно управление на права, от една страна, и излъчващата или предаващата организация или разпространител на сигнали – от друга, относно действията по излъчване или предаване на програми, осъществени чрез техническия способ на пряко

въвеждане, които са в сила на 7 юни 2021 г., се прилагат разпоредбите на чл. 21, ал. 2 и 3, считано от 7 юни 2025 г., ако срокът им на действие изтича след тази дата.

(4) Глава десета "б" се прилага за всички публикации в пресата, публикувани за първи път след 6 юни 2019 г.

(5) В 6-месечен срок от влизането в сила на този закон организациите, които към тази дата са вписани в регистъра по чл. 94г, ал. 2, т. 1 и желаят да бъдат регистрирани като представителни по смисъла на чл. 71и, ал. 2, заявяват пред министъра на културата това обстоятелство по реда на чл. 94б¹, ал. 3, 5 и 6. Към заявлението се прилагат документи по чл. 94б¹, ал. 4, т. 3, 6, 7, 9 и 10, които установяват изискванията за представителност по чл. 71и, ал. 2 и които не са били представяни до този момент от заявителя, както и документ за платена такса. Заявлението се разглежда по реда на чл. 94в, ал. 4, като при преценката за наличие на представителност се вземат предвид и документите, представени от заявителя при предходни вписвания, в т.ч. при първоначалната регистрация на организацията.

(6) В 6-месечен срок от влизането в сила на този закон министърът на културата или оправомощен от него заместник-министър определя допълнителните критерии по чл. 71и, ал. 2 за преценка за наличието на обект извън търговско обращение за отделни видове обекти на закрила.

(7) Договор за използване на произведение, сключен преди влизането в сила на този закон за срок, по-дълъг от 10 години, има сила за 10 години. Това ограничение не се прилага спрямо договорите за произведения на архитектурата.

.....

§ 81. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник" с изключение на § 21 и 46, които влизат в сила една година след обнародването му.

Приложение № 1

към чл. 71г, ал. 2

(Ново – ДВ, бр. 14 от 2015 г., доп.,

бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.)

Списък на минимум източниците

1. за публикувани книги:

а) законоустановеното депозиране на произведения, библиотечни каталози и списъци с форми на имената, поддържани от библиотеки и други институции;

б) сдруженията на издателите и на авторите;

в) съществуващи бази данни и регистри, WATCH (Writers, Artists and their Copyright Holders – Писатели, артисти и носители на авторско право за тях), ISBN (International Standard Book Number – Международен стандартен номер на книгата), и бази данни за отпечатаните книги;

г) базите данни на съответните организации за колективно управление на права, по-специално на организациите за управление на правата за възпроизвеждане;

д) източници, които обединяват повече на брой бази данни и регистри, включително VIAF (Virtual International Authority Files – Виртуални международни списъци с форми на имената) и ARROW (Accessible Registries of Rights Information and Orphan Works – Достъпни регистри с информация за права и осиротели произведения);

2. за вестници, списания, специализирани и периодични издания:

а) ISSN (International Standard Serial Number – Международен стандартен серийен номер) за периодични издания;

б) индекси и каталози от библиотечни фондове и колекции;

в) законоустановено депозиране на произведения;

г) сдружения на издателите, на авторите и на журналистите;

д) базите данни на съответните организации за колективно управление на права, включително на организациите за управление на правата за възпроизвеждане;

3. за визуални произведения, включително произведения от областта на изящните изкуства, фотографията, илюстрацията, дизайна, архитектурата, за скици на последните и други такива произведения, поместени в книги, специализирани издания, вестници и списания, или други произведения;

а) източниците по т. 1 и 2;

б) базите данни на съответните организации за колективно управление на права, по-специално на визуални произведения, включително на организациите за управление на правата за възпроизвеждане;

в) базите данни на фотографски агенции, когато е приложимо;

4. за аудио-визуални произведения и звукозаписи:

а) законоустановеното депозиране на произведения;

б) сдруженията на продуцентите;

в) базите данни на институциите за съхраняване на филмово или звукозаписно наследство и националните библиотеки;

г) базите данни със съответните стандарти и идентификатори, като ISAN (International Standard Audiovisual Number – Международен стандартен номер на аудио-визуално произведение) за аудио-визуалните материали, ISWC (International Standard Music Work Code – Международен стандартен код на музикално произведение) за музикални произведения и ISRC (International Standard Recording Code – Международен стандартен код на звукозапис) за звукозаписи;

д) базите данни на съответните организации за колективно управление на права, по-специално на автори, изпълнители, продуценти на звукозаписи и на аудио-визуални произведения;

е) имената на спомогналите за създаването на произведението лица и друга информация, посочена на опаковките на произведенията;

ж) базите данни на други съответни сдружения, представляващи конкретни категории носители на права.

Приложение № 2
към чл. 94у¹, ал. 2
(Ново – ДВ, бр. 28 от 2018 г.,
в сила от 29.03.2018 г.)

I. Информация в годишните отчетни доклади

1. Годишни финансови отчети, включващи счетоводен баланс, отчети на активите и пасивите, отчет за приходите и разходите през изтеклата календарна година и отчет за паричните потоци.
2. Отчет за дейността през изтеклата календарна година.
3. Информация за отказите за сключване на договори с ползватели, направени по реда на чл. 94п, ал. 1.
4. Описание на правноорганизационната форма и структурата на организацията за колективно управление на права.
5. Информация за всички юридически лица, пряко или косвено притежавани или контролирани, изцяло или частично, от организацията за колективно управление на права.
6. Информация за общата сума, изплатена като възнаграждения на изпълнителния директор и членовете на управителния съвет през предходната година, както и всякакви други предоставени им придобивки.
7. Финансовата информация, посочена в раздел II.
8. Отделен доклад за използването на суми, удържани за социални, културни и образователни услуги, съдържащ информацията, посочена в раздел III.

II. Финансова информация в годишния отчетен доклад

1. Финансова информация за приходите от колективното управление на права по категории управлявани права и вид използване, включително информация за постъпленията от инвестиране на част от тези приходи и постъпленията от това, и начина на разходване на тези постъпления, независимо дали са били разпределени между носителите на права, други организации за колективно управление на права или са били използвани по друг начин.
2. Финансова информация за разходите за колективното управление на права и за други услуги, оказвани на носителите на права, придружена от обяснение за:
 - а) всички текущи и финансови разходи с разбивки по категории управлявани права и в случаите, при които разходите са косвени и не могат да бъдат причислени към определени една или повече категории права – обяснение на методиката, по която е направено разпределението им;
 - б) текущи и финансови разходи с разбивка по категории управлявани права и в случаите, при които разходите са косвени и не могат да бъдат причислени към определени една или повече категории права – обяснение на методиката, която е била използвана за разпределянето им, само по отношение на управлението на права, включително таксите за управление, приспаднати от или компенсирани от приходите от колективното управление на права, или

всяко постъпление, произтичащо от инвестиране на приходите от колективното управление на правата в съответствие с чл. 94л, ал. 2 и чл. 94л¹, ал. 1 – 4;

в) текущи и финансови разходи по отношение на услугите, различни от услугите по колективното управление на права, но включващи социалните, културните и образователните услуги;

г) ресурси, използвани за покриване на разходите;

д) удръжки от приходите от колективното управление на права с разбивка по категории управлявани права и по вид използване, както и предназначение на удръжките, като например разходи, свързани със собствената издръжка или със социални, културни или образователни услуги;

е) процентът на разходите, свързани с колективното управление на права и с други услуги, предоставяни от организацията за колективно управление на права на носителите на права, спрямо приходите от колективното управление на права за съответната финансова година, по категории управлявани права, както и в случаите, при които разходите са косвени и не могат да бъдат причислени към определени една или повече категории права – обяснение за методиката, която е била използвана за разпределянето на тези косвени разходи.

3. Финансова информация за суми, дължими на носителите на права, с обяснение за:

а) общата сума, отнесена към носителите на права, с разбивка по категории управлявани права и вид използване;

б) общата сума, изплатена на носителите на права, с разбивка по категории управлявани права и вид използване;

в) честотата на плащанията с разбивка по категории управлявани права и вид използване;

г) общата събрана, но неотнесена към носителите на права, сума с разбивка по категории управлявани права и вид използване, с посочване календарната година, през която тези суми са били събрани;

д) общата отнесена към носителите на права, но неразпределена между тях, сума с разбивка по категории управлявани права и вид използване, с посочване на календарната година, през която тези суми са били събрани;

е) причините, поради които сроковете по чл. 94м за разпределение и изплащане на събраните суми не са спазени;

ж) общият размер на сумите, които не могат да се разпределят, заедно с обяснение за използването на тези суми.

4. Информация за връзките с други организации за колективно управление на права с обяснение за:

а) суми, получени от други организации за колективно управление на права, и суми, платени на други организации за колективно управление на права с разбивка по категории управлявани права, по вид използване и по организации;

б) удържки за собствената издръжка и други удържки от приходите от управлението на права, дължими на други организации за колективно управление на права с разбивка по категории управлявани права, по вид на използването и по организации;

в) удържки за собствената издръжка и други удържки от сумите, изплатени от други организации, с разбивка по категории управлявани права и по организации;

г) суми, разпределени пряко на носителите на права с произход от други организации, с разбивка по категории управлявани права и по организации.

III. Информация в специалния доклад

1. Сумите, удържани за социални, културни и образователни услуги през финансовата година, с разбивка по вид на целта и за всеки вид цели с разбивка по категории управлявани права и по вид използване.

2. Обяснение на използването на тези суми с разбивка по видове цели, включително разходите за управление на суми, удържани за финансиране на социални, културни и образователни услуги, и отделните суми, използвани за социални, културни и образователни цели.